

متصرف السالطان مرض میبکنم که دولت معاملات خودش را کرده است و این لایحه در کابینه آبی مشیرالدوله پیشنهاد شد وزیر مالیه را هم نمیتوان گفت بی مطالعه در يك موردی رای میدهد و تعجب میبکنم که آقا خودشان مخالف فرمایش خودشان فرمودند راجع به لایحه دولت تنقید کردند که صدی صد مالیات بسته شده بود و برای روابط خارجی اسباب اشکال میشد و بعد تنقید کردند که ما چرا صدی سی بسته ایم این بنظر بنده موافق نمایم بجهت اینکه توتون نوچه را گفته بودند منی چهار قران بدهند در حالی که يك من چهار تومان قیمت است و این صدی صدی است که يك است به تنیا کوی فارسی گفته بودند سه قران مالیات بسته شود و مال فلان جارای یکمن دو قران و این هم میگردد و مناسب نبود و بهین مناسبت که معلوم نبود در محل چه نسبت دارد و نوع توتون را چطور میتوان از هم تفکیک کرد و اشکالاتی ممکن بود مابین مأمورین مالیه و صاحب توتون پیدا شود بهین دلیل با موافقت نظر وزیر مالیه کمیسیون آزرانیته داده و صدی سی نوشت که هر توتونی هر چه قیمت دازد صدی سی بدولت بدهد و بنا این ترتیب دیگر اسباب اشکال مابین مأمورین و مالک نخواهد شد که او بگوید اعلی است باید چهار قران بدهی و مالک بگوید بست تراست و باید منی سه قران بدهم دیگر باین ترتیب هیچ اشکالی مابین مأمورین مالیه و صاحبان توتون پیدا نخواهد شد و آن مالیاتی هم که معین شده بود صدی صفت نبود و اگر هم صدی صد بود کمیسیون آنرا تصویب نکرد و صدی سی پیشنهاد کرده است و مطابق اطلاعیکه یکی از آقایان من داده است توتون داخله منی چهار تومان بفروش میرود و اگر صدی پنجاه هم اضافه شورشش تومان میشود در صورتیکه توتون خارجه منی ده تومان و پانزده تومان کمتر بفروش میرسد پس هر وقت توتون خارجه با توتون داخله رقابت نخواهد کرد حالا اگر بعضی ها اصلا توتون خارجه استعمال میکنند آن بر حسب مذاق است ارزان تر باشد یا ایران تر برای آنها تفاوت نمیکند همیشه آنرا استعمال میکنند این یک مسئله تجارتي نخواهد بود

متصرف السالطان مرض میبکنم که دولت معاملات خودش را کرده است و این لایحه در کابینه آبی مشیرالدوله پیشنهاد شد وزیر مالیه را هم نمیتوان گفت بی مطالعه در يك موردی رای میدهد و تعجب میبکنم که آقا خودشان مخالف فرمایش خودشان فرمودند راجع به لایحه دولت تنقید کردند که صدی صد مالیات بسته شده بود و برای روابط خارجی اسباب اشکال میشد و بعد تنقید کردند که ما چرا صدی سی بسته ایم این بنظر بنده موافق نمایم بجهت اینکه توتون نوچه را گفته بودند منی چهار قران بدهند در حالی که يك من چهار تومان قیمت است و این صدی صدی است که يك است به تنیا کوی فارسی گفته بودند سه قران مالیات بسته شود و مال فلان جارای یکمن دو قران و این هم میگردد و مناسب نبود و بهین مناسبت که معلوم نبود در محل چه نسبت دارد و نوع توتون را چطور میتوان از هم تفکیک کرد و اشکالاتی ممکن بود مابین مأمورین مالیه و صاحب توتون پیدا شود بهین دلیل با موافقت نظر وزیر مالیه کمیسیون آزرانیته داده و صدی سی نوشت که هر توتونی هر چه قیمت دازد صدی سی بدولت بدهد و بنا این ترتیب دیگر اسباب اشکال مابین مأمورین و مالک نخواهد شد که او بگوید اعلی است باید چهار قران بدهی و مالک بگوید بست تراست و باید منی سه قران بدهم دیگر باین ترتیب هیچ اشکالی مابین مأمورین مالیه و صاحبان توتون پیدا نخواهد شد و آن مالیاتی هم که معین شده بود صدی صفت نبود و اگر هم صدی صد بود کمیسیون آنرا تصویب نکرد و صدی سی پیشنهاد کرده است و مطابق اطلاعیکه یکی از آقایان من داده است توتون داخله منی چهار تومان بفروش میرود و اگر صدی پنجاه هم اضافه شورشش تومان میشود در صورتیکه توتون خارجه منی ده تومان و پانزده تومان کمتر بفروش میرسد پس هر وقت توتون خارجه با توتون داخله رقابت نخواهد کرد حالا اگر بعضی ها اصلا توتون خارجه استعمال میکنند آن بر حسب مذاق است ارزان تر باشد یا ایران تر برای آنها تفاوت نمیکند همیشه آنرا استعمال میکنند این یک مسئله تجارتي نخواهد بود

هر فای نه شرها اما در باب اینکه از این مالیات مبلغ زیادی باید دولت نیشود باین هم نظر نداریم برای اینکه کم باشد زیاد این مالیات يك مالیاتی است که در تمام دنیا معمول و در ایران هم بالاخره باید معمول و مجری شود اهم از اینکه عایدی او بینجاه هزار تومان برسد هر چه باشد نسبت بفروش است نمیشود گفت - را عایدی آن کم است کم باشد تمام عایدی مناسبت بهرول دیگر خیلی کم است باین دلیل نمیشود قطع نظر از فوائد دولت کرد نسبت باین هم عقیده ندارم که خرج او در مورد تشکیلات و اداره کردن زیاد است آنهم در دست اداره کنندگان ممکن است خوب اداره کنند با يك خرج خیلی کمی و ممکن است مثل این دو سه ساله اداره کنند که دخل مملکت از برای خرج اداره اش هم کفایتی نباشد هر دو قسم ممکن است آن با مدبری است که اداره میکند بلکه بالاخره راجع بیودجه خواهد شد اگر انشاءالله بهت نمایندگان برسد بنده دو نظر دارم يك نظر راجع بهمان مطلبی است که اینجا مذاکره شد که توتون از خارجه وارد میشود و اگر هر آینه يك مالیاتی بر دخانیات وضع کنیم بالاخره تجارت توتون خارجه زیاد میشود و يك لطمه بر زراعت توتون ایران وارد میشود این را بنده هر چه گوش دادم آقای مخیر جوابی ندادند زیرا امروز بالاخره هنوز يك مالیاتی بر دخانیات تحمیل نشده است باز سالی چندین هزار تومان توتون یا تنیا کوی ساخته شده وارد این مملکت میشود ولو اینکه قیمت آن زیاد تر از قیمت توتون داخله است اما زیادتی قیمت آن بواسطه برتری آن است بر توتون داخله پس در صورتیکه يك مالیاتی وضع شد و يك مقداری بر قیمت توتون و تنیا کوی داخله افزوده شد آنوقت بالطبع مردم تمایل و رغبت بخریدن توتون پیدا میکنند و آن را بیشتر طلب میکنند و تجارت آنها بیشتر میشود آنوقت تجارت آن لطمه بزرزراعت مملکت وارد خواهد کرد اگر کمیسیون با دولت يك پیش بینی از برای این لطمه که ممکن است بزرزراعت مملکت وارد آید کرده اند بفرمایند تا بنده هم از این حجت راحت باشم و همه نظر بنده در همین مسئله تجارت است و یکی دیگر راجع باصل قانون است و در این قانون چیزی که نوشته شده است يك ماده است که راجع بوضع مالیات دخانیات است که مینویسد از تنیا کوی و توتون ساخته شده صدی سی دریاقت میشود و این خیلی مجمل و ناقص است و بالاخره اسباب زحمت دولت و اسباب يك اختلافی میان رعایا و تجار و مردم باینجهت دولت خواهد شد زیرا که هیچ شرحی در این قانون نمیدهد که این مالیات از کی گرفته میشود هیچ تفسیری نکرده است فقط مینویسد صدی سی از تنیا کوی و توتون ساخته شده گرفته خواهد شد اگر از رهیت نمیدهد که این مالیات از کی گرفته میشود هیچ تفسیری نکرده است فقط مینویسد صدی سی از تنیا کوی و توتون ساخته شده گرفته خواهد شد و باید نظامنامه کار نوشته شود معین خواهد شد و باید نظامنامه هم از روی تجربه نوشته شود معلوم است در مرقعی که پول بدست صاحب مال بیاید وزارت مالیه مالیات خود را خواهد گرفت این نظری بود که کمیسیون داشت هیئت دولت هم یقینا این نظر را تعقیب خواهد کرد اگر ما میخواستیم تمام این جزئیات را بنویسیم چون احاطه کامل نداشتیم ممکن نبود قرار صحیحی داده شود پس (تا کس) مالیات را باید مجلس بطور کلی معین بکنند و جزئیات آنرا در ضمن عمل یا تجربه معین شود و اگر مواد قانونی هم لازم شد آنوقت بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد

و گمان میکنم آنوقت بهتر زودتر در موقع جریان خواهد افتاد و وزیر برای دولت هم سهل تر میشود

حاج عز الممالک - از آقای حاج شیخ - استدلاله باید تشکر کرد که در اساس موافق بودند و بعضی نظریات داشتند که بنده عرض میکنم نظر عمده مجمل بودن قانون است همینطوریکه آقای وزیر مالیه فرمودند کمیسیون هم معتقد است که این قانون قانون کاملی نیست یعنی تمام جزئیات آن شرح داده نشده است ولی باید دانست که غیر از این ممکن نبود امروز پیشنهاد مجلس شود فعلا چهار یا پنج ماه است که این لایحه در کمیسیون قوانین مالیه است از وزرای مالیه سابق و از خزانه داری توضیحات لازمه خواسته شد و توضیحاتی هم از ولایات خواستند و به کمیسیون فرستادند و طوری مسئله پیچیده است که بهمان مناسباتی که عرض کردم ممکن است اختلافاتی مابین مأمورین مالیه و صاحبان تنیا کوی پیدا شود که کمیسیون فملاصلاح دانست این قانون را بطور کلی بنویسد بجهت اینکه اگر جزئیات را مینوشیم وزارت مالیه مجبور بود که تمام آن جزئیات را ملاحظه و مراعات کند و ممکن بود در عمل خود آن جزئیات یعنی آن قوانینی که مجلس وضع کرده است باعث اشکال در پیشرفت این کار شود باین مناسبت اساس مسئله نوشته شد که تا يك درجه اسباب اشکال کلی فراهم نیاید چون اگر ما مطابق پیشنهاد سابق رای میدادیم که فلان توتون منی چند بدهد و توتون دیگر منی چند تفکیک آنها مشکل بود ولی حالا که نوشته ایم صدی سی اساسا سهل میشود مثل کمرک که فلان یسارچه که وارد میشود میگوید قیمت این بقدر است اگر اختلافی مابین مأمور دولت و صاحب مال پیدا شود که خود او ممکن خواهد بود که بگوید این را بهین قیمت من قبول میکنم این است که اغلب رفع اختلافات مابین مأمورین دولت و صاحب مال میشود اما نسبت باینکه این مالیات وجه نظر دریاقت شود نظر ممکن این بود و گمان میکنم دولت هم با این نظر موافقت داشته باشد که این مالیات در دست دوم گرفته بشود که در صورت حصول اسباب صدمه رهیت نباشد هیچوقت نمیروند بینند این محصول بقدر است و همانجا مالیاتش را بگیرند بلکه نظر باین خواهند داشت که این محصول نباید بیش شهری با فاصله صده و در جایی که وزارت مالیه معین خواهد کرد و در آنجا تاجار و توتون ساخته شده صدی سی دریاقت میشود و این خیلی مجمل و ناقص است و بالاخره اسباب زحمت دولت و اسباب يك اختلافی میان رعایا و تجار و مردم باینجهت دولت خواهد شد زیرا که هیچ شرحی در این قانون نمیدهد که این مالیات از کی گرفته میشود هیچ تفسیری نکرده است فقط مینویسد صدی سی از تنیا کوی و توتون ساخته شده گرفته خواهد شد و باید نظامنامه کار نوشته شود معین خواهد شد و باید نظامنامه هم از روی تجربه نوشته شود معلوم است در مرقعی که پول بدست صاحب مال بیاید وزارت مالیه مالیات خود را خواهد گرفت این نظری بود که کمیسیون داشت هیئت دولت هم یقینا این نظر را تعقیب خواهد کرد اگر ما میخواستیم تمام این جزئیات را بنویسیم چون احاطه کامل نداشتیم ممکن نبود قرار صحیحی داده شود پس (تا کس) مالیات را باید مجلس بطور کلی معین بکنند و جزئیات آنرا در ضمن عمل یا تجربه معین شود و اگر مواد قانونی هم لازم شد آنوقت بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد

رئیس - آقایان مذاکرات را کافی میدانند؟ (جمعی گفتند کافی است) رای میگیریم که داخل در شور مواد شویم یا خیر آقایانیکه تصویب میکنند داخل در مواد شویم قیام نمایند (عده کثیری قیام نمودند)

(ماده اول بمضمون ذیل قرائت)

ماده اول - ارقام توتون و تنیا کوی ساخته شده که در خاک ایران بعمل آمده باشد مالیات دخانیات برقرار میشود (این ماده اول بمضمون ذیل قرائت)

ماده اول - ارقام توتون و تنیا کوی ساخته شده که در خاک ایران بعمل آمده باشد مالیات دخانیات برقرار میشود (این ماده اول بمضمون ذیل قرائت)

حاج شیخ محمد گروسی - بنده در اصل این قانون مخالف بودم فرصت بمن نرسید که عراض خودم را بنمایم آقای وزیر مالیه در ضمن مذاکراتشان فرمودند اساس این قانون قابل تنقید نیست اتفاقا بنده با اساس این قانون مخالفم بجهت اینکه چندین نکته از نظر ما محروم شده و از ذهن مایرون نرفته است که ما اساس مالیات را از روی عایدی قرار دهیم

رئیس - در کلمات داخل نشود کلیات رای گرفته شد مذاکره در ماده اول است

حاج شیخ محمد حسن - بنده هم در این ماده اول عرض میکنم مقصود اینست که در همین ماده که مالیات را ذکر میکند ما نمایانیم از روی چه قاعده است از که این مالیات را اخذ میکنند اما فی الحقیقه این مالیات از محصولات است باین معنی که بر عایدات و عینت این مالیات وضع میشود و از زارع گرفته میشود اگر این مقصود است تصریح بفرمایند اگر چه چنانچه بعضی از قرائن که در بعضی مواد ملاحظه میکنیم شاید این مقصودشان نباشد اگر نظر باین است که از جهت آن داد و ستدی که نسبت باین جنس میشود و در مقام معامله بر میآید و کانه تجارت و کسب این مالیات بر قرار شده است (چون از قرائن این مواد بند، هیچ فهایده ام که نظرشان بر این باشد) اگر با این نظر دوم است که از جهت تجارت و کسب این تنیا کوی و توتون میبایست وضع مالیات بشود عرض میکنم راست است که در ناچ کفایت حقوق شرعیه دارد و بخود کسب و شغل میشود عنوان مالیات را بر قرارداد این قهره را بنده منکر نیستم الا اینکه تخصص بی صفت دادن درست نیست و اساس عدالت بایستی برای تمام افراد صنف در تمام کارها مساوی باشد و بر این صفت توتون فروش يك مالیاتی تحمیل کردن و سایر اصناف را کنار گذاشتن این خود ظلم و جور است کدام يك از این دو شق را اختیار کرده اند؟ توضیح بفرمایند تا بعد اگر عرضی داشته باشم خواهم کرد دیگر اینکه بنده مذاکراتی فرمودند که چون این فصول عیش است چه ضرر دارد بر فصول عیش مالیات تحمیل شود اگر از این نقطه نظر است فصول عیش منحصر باین نیست فصول عیش ما خیلی داریم بار هم تمییز در حکم و در قانون خودش ظام است نه عدالت

حاج عز الممالک - اشتباهی که آقای حاج شیخ محمد حسن فرمودند این است که این مالیات را مالیات صنفی تصور کرده اند این مالیات صنفی نیست این مالیاتی است که بر خود جنس تنیا کوی و توتون تحمیل میگردند یعنی بنده توضیح دادم که در صورت حصول این مالیات بر عین حال رهیت و کسائی است که زراعت تنیا کوی را می کنند و الا مالیات صنفی اگر نباشد

وضع شود یکطوری است که صدمت پیدا خواهد کرد و منحصر بصنف تنیا کوی فروش و توتون فروش نخواهد بود

حاج شیخ اسدالله - این ماده بنویسد (بر اقسام توتون و تنیا کوی ساخته شده که در خاک ایران بعمل آمده باشد مالیات دخانیات برقرار میشود) این عبارت هیچ معنی نمی کند که این مالیات که گرفته میشود در حین فروش باید باشد از زارع باید باشد از تاجر باید باشد یا اینکه حکم باندول تریاک را دارد و يك تحمیلی است که علاوه بر آن قیمت معمولی خودش بر اضافه میشود بنده تصور می کنم بالاخره این اسباب زحمت میشود باین معنی که مأمورین مالیه در موقعیکه تنیا کوی و توتون بعمل می آید میروند آنجا برهیت میکنند باید این محصول تقویم شود و از این بعد باید مالیات بدهی حالا اگر آقای مخیر تصریح میکنند و میفرمایند در موقع فروش این وجه گرفته میشود آنهم از که گرفته میشود باز معلوم نیست از رهیت گرفته می شود یا خیر؟

رهیت يك میزان مالیاتی داند که عشر است وقتیکه معینی میکند از زارع مالیات زراعت را در یافت میکند دیگر این چه تحمیلی است که بر عیت بشود اگر این تحمیل بر خریدار میشود باید يك قسمی آنرا معین کنند که اسباب زحمت رهیت را فراهم نکند باین معنی که از آن قیمت که تعیین شده و رهیت همیشه باید بفروش برساند از رهیت کسر شود و تحمیل بر رهیت نشود اگر این کار را بکنند بنده عرض میکنم بکلی امر زراعت تنیا کوی و توتون مغفل و رهیت دست از زراعتش بر میدارد بجهت اینکه يك عشر میدهد صدی سی میدهد يك مخارجی هم که دارد آنوقت دیگر هیچ عاید رهیت نمیشود پس باید در این قانون يك قیمتی نوشته شود که آن قیمت معمولی خودش بر عیت برسد و حکم باندول را داشته باشد که اضافه بر آن قیمت تنیا کوی بشود و از قیمت عادلانه که در هر مجلسی میفروشند صدی سی را بپردازند الا اگر این ماده بهین قسم بماند باز هم عرض میکنم تحمیل بر رهیت میشود مگر اینکه در اینجا يك توضیحی در شرحی بدهند

مدحت السلطنه - چنانکه خاطر نمایندگان محترم مسیون است مدتی است این لایحه در کمیسیون مانده است و بهین علت که کمیسیون میخواست تمام اطراف کار را ملاحظه کند که این مالیات تحمیل بر رهیت نشود مدتی در همین موضوع مذاکره بود که در دست اول بگیرند در دست دوم بگیرند در وقت زراعت بگیرند بالاخره رای کمیسیون بر این شد که در دست دوم بگیرند یعنی در موقعی که رهیت جنس خودش را جمع میکنند به تاجر میفروشند آن وقت مالیات گرفته شود و بطوریکه نمایندگان محترم مستحضرنه البته در مزرعه که تنیا کوی زراعت میشود در خود مزرعه بفروش نرسد و در بعضی نقاط مرکزی آن ناحیه جمع میشود و بفروش میرسد و اداره مالیه هم لابد يك ترتیبی خواهد داد اداراتی تشکیل خواهد داد که آنجا مالیات را بدهند و هر وقت بر رهیت تحمیلی نخواهد شد منتهی اینکه در این ماده ذکر شده بعلمت این بود که دولت هیچ نوع تجربه و اطلاعی راجع باین مطلب نداشته است و بطور عمل و تجربه گذاشته اند که پس از امتحان هر

طور از برای رهیت صلاح باشد همان طور رفتار شود

حاج شیخ محمد حسن - آقای مخیر فرمودند بنده اشتباه کرده ام عجب است که برای طرفه از جواب اشتباه کردن را کانه يك قسم شعاری فرض کرده اند بنده میفهمم این مالیات را که نوشته اند برای توتون وضع میشود کلام در این جا است که این توتون که مالیات بر آن وضع میشود طرف مالیات کیست اگر از آن کسی است که عایدی توتون را بر میدارد باین باین نقطه نظر مالیات وضع میشود مسلم و مشخص است که زارع طرف است از آن طرف زارع هم مالیات خودش را میدهد مگر اینکه گفته شود آن ترتیبات صحیح نیست و باید از روی این قانون مالیات خودش را بدهد و آن قانون که سابق بود بعد از این قانون منسوخ است و اگر گفته شود بر تاجرها آن اشخاصی است که داد و ستد و معامله تنیا کوی و توتون را میکنند آنوقت این مطلب راجع بصنف نبود یعنی صنف تنیا کوی فروش و توتون فروش جهت چیست که يك صنف باید مالیات بدهد دیگری مالیات ندهد در حقیقت این ترتیب یک نوع ظلم فاحش است نه مساوات که اساس مشروطیت خودمان را بر آن قرار داده ایم و همه آنرا ورد زبان خودمان کرده ایم و در مقام عدل و قانون تجاری هیچوجه رعایت نمیکند

حاج عز الممالک - آقا اشتباه فرموده اند بنده عقیده خودشان صحیح فرموده اند اما در اصل مسئله عرض سابق خودم را تکرار میکنم که این مالیات صنفی نیست این مالیاتی است که بر جنس تنیا کوی تعلق میگیرد اما اینکه میفرمایند که میدهد بنده عرض میکنم همه ماها یعنی مردم و آن کسانی که استعمال تنیا کوی و توتون میکنند آن کسیکه میفرد میدهد زارع در موافق زراعت تنیا کوی کرد و هیچ بولی بدست او نرسد مالیات نمیدهد در موقعی که بفروش میرسد یا در کاروانسرا یا در شهر یا در قصبه یا در سرزراعت هر کجا بفروش رسید دولت از او مالیات میگیرد حالا تحمیل یکی میشود؟ یا نه؟ اینکه تنیا کوی استعمال میکنند تحمیل خواهد شد

حاج شیخ محمد حسن - در مالیات منغلات هم همینطور بود ولی يك طرفی را معین کرده بود که آن اشخاصی که خانهای خودشان را با اجازه میدهند باید مالیات بدهند اگر چه موجه آن مالیات از روی اجازه خودش میکنند و بالاخره از آن مستاجر میگیرد همینطور تاجر هم بروی مال اجازه میبکشد و بخیریدار میفروشد و بالاخره بر آن اشخاصی که آن اجناس را میفروشد تحمیل میشود لیکن در اینجا باید طرف را ملاحظه کنیم که کیست مستاجر و در آنجا که میروند يك شاهی یا پنج شاهی توتون بخردند که نشود طرف قرار بدهیم و بگوئیم آن کسی که میبرد پنج شاهی تنیا کوی بخرد بکشای هم باسم مالیات بدولت بدهد هیچ چیزی را چطور میتوان مالیات گفت این چه قانونی است

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - اگر درست دقت شود نه بزراعت تحمیل میشود و نه بر تاجر بجهت اینکه اگر از زارع بگیرند بآن قیمتی که میفروشد آن مالیات را که از او میگیرند میکشد روی آن جنس و اگر از تاجر بگیرند تاجر میگوید من باید

مالیات بدهم از زارع میگردانوفت روی آن مالیات می بندند پس در هر صورت نه بزراع تبدیل میشود و نه بر آن ناهری که میبرد پس برک تبدیل میشود بر آن کسانی که توتون یا تنباکوا میکشند رعیت اگر چهار قران میفروخت حالا میفروشد هفت قران و میگوید چون باید مالیات بدهم مجبورم یک من هفت قران بفروشم تاجرهم اگر بدهد تبدیل برمه مردم خواهش میسند قطعاً بزراع و تاجر این مالیات تبدیل نیست و نخواهد شد و نباید هم بشود .

مدرس - بنده عرض میکنم وقتی که این لایحه را آوردند در کمیسیون خوب بود دو نفر زارع و دو نفر تاجر را در کمیسیون میخواستند گو یا نخواستند و گمان میکنم اغلب مذاکراتی که در اینجا میشود بواسطه این است که ما مربوط نیستیم مثل اینکه بنده از توتون و سیگار ربطی ندارم اما از تنباکو که ربط دارم میدانم این گفتگوها که میشود خیلیش وارد نیست بجهت اینکه تنباکو یک زراعتی است که در این فصل میشود یعنی حالا اولش است که برگش را جمع کرده است نوی خانه اش هم مخفی نمیکند چیزی هم نیست که بتواند ببرد نوی خانه اش مخفی میکند حتماً باید در یک جای مرمی که کارخانه که میکوبند پیر آنجا بگذارند یعنی در یک محوطه بزرگی بگذارند بواسطه اینکه اگر در یک جای مخفی بپرند بگذارند میبوسد و نهر میدارد آنوقت که در این کارخانه گذاشت یکماه چهل روز میگذازد و تصفیه میکند چون اول با چوبهای خشن میآورند بدستفیه میکنند و چوبهای خیلی نازک باستاندیکه دارم ضبط می کنند و کسه میکنند و در شام میبندند آنوقت خرید و فروش است مقصود از این توضیح که آقای مخیر فرمودند در اینجا نوشته شده (ساخته شده) مراد ساخته شده است که تصفیه شده باشد و این نسبت به تنباکو است که عرض کردم ولی نسبت به توتون و سیگار نمیدانم مراد ساخته شده آن است که بی مانده بکشند نوی کاغذ بکشند اگر مراد از ساخته شده تنباکو این است که کبسه کردن باشد ایراد هائی که آقایان کردند هیچ وارد نیست نه دخلی بزراع دارد نه مالیات مستقیم است این بله مالیات غیر مستقیم است و آنوقت هم وقت فروش است تاجر یاغیر تاجر می آید میخرد و بزراع هم فشاری وارد نمی آید بله اگر معنی ساخته شده تنباکو این باشد که همان وقت کراعت را بر میدارند این مالیات را بگیرند این ظلم فاحشی است اولاً فشار بزراع وارد میشود زراعت را بکنی مخیل میکنند آنوقت اصلش رعیت مشتری ندارد که این را بفروشد باید دوماه بعد از اینکه تصفیه کرد بفروشد و در این عبارت که نوشته شده هیچ تصریحی ندارد و این قانون و این ماده خیلی مجمل است و آنچه بنده عرض کردم نسبت به تنباکو است و از توتون و سیگار و امثال آنها اهدا اطلاعی ندارم بعضی اشکالات دیگر هم که راجع به تجارت شده اند در کتابات اجازه خواستم گویا آقای رئیس مفتت نشده اند و آن اشکال (که ضرر به تجارت میخورد) مانده آقای مخیر جواب ندادند اگر اجازه بدهند بنده عرض میکنم ضرر به تجارت نمیخورد بجهت اینکه آن توتونی که خارج میآید میخرند نه بجهت صرفه اش هست بجهت یک خصوصیتی است که در دورش است

ماده ۲- مالیات دخانیات مذکور در ماده اول از قران صدی سی از قیمت دریافت خواهد شد .

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

رئیس - در ماده دوم ایرادی هست ؟

منتصر السلطان - در خصوص صدی سی مالیات بنده نظرم هست که مکرر در منزل آقای رئیس الوزراه مذاکره کرده کسبی پانزده باشد مخصوصاً در کابینه آقای مشیر الدوله هم در این خصوص مذاکرات زیاد و تحقیقات زیاد شده که اگر ماضی ۱۵ مالیات بنده ضرر ندارد زیرا اگر صدی ۱۵ باشد توتون و سیگار خارجه کمتر وارد خواهد شد پس از مذاکرات زیاد که بعضی از نمایندگان محترم هم در آنجا تشریف داشتند و همان صدی پانزده را تصدیق کردند و حالا باز میبینم که آن نظر باز ملاحظه نشده است و صدی سی نوشته اند چون هر چه مالیات را زیاد تر به بنده توتون و سیگار خارجه بیشتر وارد میشود و صرف زیاد تر خواهند کرد حالا از آقا توضیح میخوام که بفرمایند این صدی سی را که نوشته اند از روی چه نظر و از روی چه تحقیقاتی است که منظور تصدیق کرده اند آیا توتونی که از خارجه وارد میشود قیمت آن کارخانه را که میخرند و حمل بظهران میکنند و کرایه کمرک داخلی و مغارج او را سنجیده اند به بنده چقدر تفاوت دارد یا خیر ؟ و اینکه اظهار شد توتون یکمن چهار تومان قیمت دارد توتونی است که بعد از کرایه و مغارج دیگر که حمل بظهران میکنند و حق العمل میدهند آنوقت یکمن چهار تومان قیمت دارد و این صدی سی را در مجمل وقتی کیسه میشود میگیرند پس برای رقابت با تجارت خارجه این مالیات صدی سی را فکر کرده اند و سنجیده اند یا خیر ؟ و از روی چه نظریاتی صدی سی را بر صدی پانزده ترجیح داده اند و آیا به چه علاوه شود آیا توتون طرف مقابل صرف میکند یا خیر ؟

میرستم بکمیسیون ماده پنجم قرائت میشود (بضمون ذیل قرائت شد)

ماده پنجم - برای اجراء مواد مذکور فوق وزیر مالیه قواهد و نظاماتی که مستلزم حسن ادار و سهولت جریان امور مالیات دخانیات و مقرون بصرفه و صلاح مملکت بداند مقرر نمود بتوسط مأمورین مالیه بدو قاعه اجرا خواهد گذاشت .

رئیس - در ماده پنجم مغالطی هست ؟ (اظهاری نشد) مغالطی نیست شور اول این قانون تمام شد .

وزیر مالیه - چون در ضمن مذاکرات آقای حاج شیخ اسدالله ذکری از بودجه ها شد و اظهار کردند که بودجه باین زودی بپجلس بیاید هذا لازم شد که بنده در باب بودجه ها توضیحی عرض کنم خاطر نمایندگان محترم مسیون است که یک کمیسیون برای امان نظر در بودجه تمام وزارتخانه ها تشکیل شده بود و آن کمیسیون هم اقداماتی کرده و بعضی بودجه ها را تمام کرده بپجلس شورای ملی تقدیم کرده است و بعضی ها هم از کمیسیون بودجه مجلس گذشته است که یکی از آنها بودجه هدایه است و بعضی بودجه های دیگر را هم بپجلس فرستاده اند که گویا بودجه پست و تلگراف است و بعضی دیگر هم از کمیسیون بودجه دولتی گذشته و هنوز بپجلس تقدیم نشده است دو فقره از آنها را هم که یکی بودجه وزارت قواهد عامه و دیگری بودجه وزارت خارجه است قلملا بنده آورده ام و تقدیم میکنم این دو بودجه حاضر شده است و ممکن است بر حسب رأی مجلس مقدس در کمیسیون موضوع شوند اگر چه وزرای خارجه و قواهد عامه هیئت حایه هنوز فرصت نکرده اند نظریات کاملی در این بودجه بکشند ولی بنده تصور میکنم اگر این بودجه ها بکمیسیون بودجه برود از طرف وزرای خارجه و قواهد عامه نماینده هائی بیایند نماینده وزیر مالیه هم بیاید و متفقاً کار این بودجه ها را تمام کنند بهتر است در این بین هم وزارت مالیه و سایر وزارتخانه ها اقدامات خواهند کرد که سایر بودجه ها را بپجلس مقدس بفرستند مهم تر از همه این بودجه ها بودجه وزارت مالیه و داخله است که میخوام عرض کنم تاکنون در این دو مسئله هیچ اقدامی نشده است و نباید هم گله کنیم زیرا که بودجه وزارت داخله و مالیه هر دو بودجه مشکلی هستند و اگر حالا نوشته شود و یک پیش بینی بشود با معامله فلی تفاوت خواهد داشت و نباید در صدی چهل یا پنجاه با حمل تفاوت کند بنابراین لازم بوده است در آنها یک دقتی بشود و انشاء الله امیدوارم بهر نزدیکی که ممکن باشد این بودجه ها حاضر و بپجلس مقدس تقدیم شود یک عرض مسیون هستند که ملاحظاتی که همه میدانند از حیث ملاحظات خارجه از قبیل جنسک اروپا و ملاحظات داخلی از قبیل بهران های متوالی هیئت دولت قلملا در یک حالت حسرت مالی هستند و برای رفع این حسرت معلوم است که باید یک وسائل داخلی متوسل شد و هیئت دولت هم متوسل شده و تدریجاً قوانینی که برای آن لازم است حاضر و بپجلس تقدیم کرده و میکنند هجلاً دو فقره لایحه قانونی که یکی از آنها قانون تبدیل مالیات خالصجات انتقالی است بمالیات

اربابی و دیگری قانون فروش خالصجات دولتی غیر از خالصجاتی که در تهران و اطراف تهران واقع است حاضر شده است و امروز بپجلس تقدیم خواهد شد و لازم است نظریاتی که در این موضوع شده است عرض کنم اولاً در این قانون فقط رعایت رفع حسرت مالیه مملکت نشده است بلکه رعایت یک اصلاحاتی هم در امور مالیه شده است مثلاً قانون مالیات خالصجات انتقالی بمالیات اربابی یک چیزی است که خیلی برای وزارت مالیه و دولت معتابه است البته نمایندگان محترم مسیون هستند که تدریجاً دستورات قبل خالصجات دولتی که در ولایات واقع بوده است و بعضی از خالصجات تهران بعضی اشخاص بمالکیت واگذار شده است ولی مشروط بر اینکه مالیه خالصگی را بدهند و در فرامین تصدیق شده است که چقدر نقد و جنس بپردازند بپردازند مشتریهای خارجه در موقعی که آن فرامین را گرفته اند و البته بعضی ها هم تقدیماتی بدولت کرده اند راضی شده اند که آن مالیات نقد و جنس را که در فرامین مصرح است بدولت بپردازند بعد از اینکه آن فرامین را گرفته اند میل کرده اند بعضی تشیبات مالیات خالصگی را تبدیل بمالیات اربابی کنند و بعد از صدور فرمان که برای آنها بمنزله قبایه بوده است بازفته اند تعقیباتی گرفته اند باینجس خود را تصدیق کرده اند یعنی یک مقداری کم کرده اند و تمهید کرده اند بدولت بپردازند مجلس اسبق یعنی مجلس اول در سال قوی ثیل ۳۲۴ در این باب یک نظریاتی کرده و بالاخره آن تعقیباتی را که بعد از صدور فرمان برقرار شده بود نقض کرد و برگرداند وزارت مالیه هم از طرف مجلس مأمور شد که آن تعقیبات را از خالصجات انتقالی موضوع کند و هر چه در فرامین نوشته شد معمول نماید ولی این مأموریت بیک مشکلاتی برخورد که از جمله اشکالات مملکت بود و یک حوادثی بعد پیش آمد که ممکن نشد وزارت مالیه این رای مجلس مقدس را درست مجری کند و در این سنوات یعنی از سنه ۱۳۲۴ تا بحال هشت نه سال است هر ساله وزارت مالیه خواسته است این مسئله را اجرا کند ولی همیشه بیک مشکلاتی بر خورده است و علت مشکلات هم همان تعقیبات و تغییراتی بوده است که صاحبان فرامین پس از صدور فرمان برای خودشان حاصل کرده بودند تا اینکه در دوسه سال قبل برای رفع این اشکالات هیئت وزراء تصمصیم کردند که نصف عایدات را بگیرند و در باب تصمصیم هم رجوع کنند بآن سالی که فرمان صادر شده است و قیمت جنس آن سال را معین کنند و از روی آن مأخذ مالیات بگیرند این هم قدری ترتیب بر اشکالی بود که بالاخره وزارت مالیه موفق نشد این ترتیب را اجرا کند و اگر هم موفق میشد نه برای دولت صرفه زیادی داشت و نه برای مالکین منافع در اینجا است که وزارت مالیه هیچ تکلیف خودش را نمیداند که چه قسم مالیات از این خالصجات بگیرد و و دیان مالیات هم نمیدانند چه بکشند و الان هم شاید محصول این قبیل املاک در صحرا در تحت نظر پیشکاران و امناء مالیه است و تکلیف آنها معلوم نیست که بآنجا چه قسم معامله شود این قانون که نوشته شده است هم برای رفع این معظورات است و هم برای این است که یک منبع

رئیس - قانون راجع بفروش خالصجات میرد کمیسیون بودجه و آن دیگری راجع بخالصجات انتقالی است میرد کمیسیون قوانین مالیه .

وزیر مالیه - در خاتمه عرایض خود باید عرض کنم که آقای مشارالملك برای مساوت وزارت مالیه انتخاب شده اند ایشان را بپجلس مقدس معرفی میکنم .

رئیس - پیشنهاد آقای حاج عزالمالک کرده بودند در اول جلسه که هنوز آقای وزیر مالیه تشریف نیاورده بودند قرائت شد حالا دوباره قرائت میشود که خاطرشان مسیون شود و اگر مذاکراتی لازم است بشود .

(پیشنهاد مزبور مجدداً قرائت شد)

وزیر مالیه - یک قسمت از عرایضی که کردم راجع به این مسئله بود خود بنده هم تصدیق می کنم که البته هیئت دولت باید سعی کنند هر چه زودتر بودجه ها بپجلس بیاید و آن ترتیبی را هم که

عرض کردم که هر چه از بودجه ها حاضر شده است فعلا در کمیسیون مجلس برود و آقایان وزراء و نمایندگان محترم متفقاً این کار را زودتر تمام کنند برای رفع این محظور بود و برای این بود که زودتر مقصود حاصل شود باین پیشنهاد آقای حاج عبدالملك هم مخالف نیستم بلکه موافقم و این پیشنهاد را خوب میدانم و تصور میکنم اگر این ترتیب را مجلس تصویب کند اسباب این خواهد شد که وزراء زودتر در اینکار اقدام کنند .

نجف قلی هوزر - در باب محاسبات خزانه داری سابقاً مذاکرات طولانی شد و بالاخره اجازه که برای این کار فرض شد این بود که کمیسیون برای رسیدگی باین محاسبه منعقد شود و چون بنده از آن کمیسیون هیچ نتیجه ندیدم تصور میکنم اینهم مانعطور خواهد بود خوب است اگر آن کمیسیون در آن باب نتیجه گرفته اند راپورت بدهند که به بینم لازم است این انتخابات بشود یا نه ؟

وزیر مالیه - آن کمیسیون هنوز نتیجه قطعی نگرفته و بیایستی اصرار کرد که کار آن کمیسیون هم چندان آسان نبوده برای اینکه يك محاسبه چندساله که با کمال بی ترتیبی بوده است البته برای تقریب این محاسبه خیلی دقت در صحت لازم است و بنده بواسطه کارهای خیلی مهم دیگری که داشته ام هنوز نتوانستم بکار آن کمیسیون و محاسبات خزانه داری سابق صرف وقتی بکنم و تصور میکنم باید آن را تعقیب کرد و نتیجه گرفت چون برای گذراندن بودجه ها هم خوب ترتیبی است

ناصر الاسلام - این پیشنهاد تقریباً باین خواهد بود که وزرائی که مکلفند بحاضر کردن بودجه ها چندان خودشان را عهد دار این وظیفه نمانند و بالتبقیه این کمیسیون يك عده محصلی هستند که از طرف مجلس مین خواهند شد که بروند آنجا و بوزیر مالیه تذکر بدهند که آقای وزیر بودجه چه شد بودجه وزارتخانه را حاضر کن این طرز عمل مجلس يك طرز عمل کوچک و ساده است و بنده تصور میکنم همانطوریکه در جلسات قبل عرض کردم اگر نمایندگان يك جدیتی بر زمینند بودجه ها را بخواهند بودجه وزارت داخله و مالیه هم که مهم ترین بودجه ها است خیلی زود بپایان میرسد و ریش حذیت آهم خیلی سهل و آسان است والا همانطور که یکی از آقایان فرمودند يك کمیسیون منعقد خواهد شد و خواهد رفت بوزارت مالیه بنده اینهم چه خواهد گفت غیر از اینکه آقای وزیر مالیه بگویند خواهش میکنم بودجه ها را حاضر کنید این مسئله را ممکن است در همینجا گفت و وزیر هم در صورتیکه خود را مسئول حاضر کردن بودجه بداند حاضر خواهد کرد و اینکه راجع بکمیسیون رسیدگی بحساب خزانه داری مذاکره شده بنده تصور میکنم آن کمیسیون هیچ منعقد نشد که ما بتوانیم بدانیم چه اقدامی کرده است و آن کمیسیون اگر تشکیل میشد بحتم يك اقدامی میکرد ولی این کمیسیون غیر از آن کمیسیون است این کمیسیون يك کمیسیون محصلی است و هیچ اهمیت ندارد

حاج عزالمالك - بلی بنده هم میدانم که میشود در مجلس جدیت کرد و طریقه اش همین است که بما گفته اند (سؤال یا استبضاح) اما باید فهمید که از این دو کار آیا نتیجه برای ما حاصل خواهد شد و بودجه مجلس خواهد آمد بقیه بنده خیر باید بهیئت دولت کمک کرد بودجه ها را بپایان آورد چنانچه بیستیم آقای وزیر مالیه جدیدی کرده اند و این چند بودجه را امروز بپایان میکنند و تصور میکنم وزارت مالیه هم بدون کمک مجلس شاید نتواند بودجه ها را از سایر وزارتخانه ها و ادارات دولتی بگیرد مجلس که حق نظارت در بودجه ها و امور مالیه دارد امروز يك حق خودش عمل میکند یعنی کمیسیونی مین میکنند و میخواهند بدانند بودجه هاییکه حالیه در وزارتخانه هاست حقیقه حالیه در بودجه گذشته است رفته است بکمیسیون بودجه دولتی و در آنجا هم نظریات شده است و تصویب هم کرده اند يك وزیر جدیدی مین کرده است که در تشکیلات و مبلغ آن بودجه نظر کند باز آن بودجه را خواسته است بهیئتطور دور تسلسل پیدا کرده است و بودجه ها تا به حال مانده است کمیسیون باید در اینکار جدیت کند و همینطور که آقای وزیر مالیه موافقت میکنند بنده گمان میکنم با جدیت کمیسیون و موافقت وزیر مالیه مجلس شورای ملی دارای بودجه خواهد شد والا بعضی اینکه بگوئیم باید جدیت بشود ممکن نیست بودجه ها بپایان بیاید يك راهی برای جدیت باید تعیین کرد و این راه بنظر بنده اصل است بنده اساساً عرض میکنم که ما مجبوریم بکمیسیون هایبدان رأی بدهیم مخارج ملکی هم میشود بدون اینکه ما هیچ اطلاعی داشته باشیم حالا اگر توضیح بدهیم چه مخارجی میشود و چه نوع عایدات ملکی بصرف میرسد حقیقه اسباب تصدیع خاطر آقایان نمایندگان است و بقیه بنده این يك راهی است که بودجه ها بپایان بیاید خواهد آمد پس نباید مضایقه کرد و اگر راه دیگر و بهتری بنظرشان بیاید پیشنهاد شود در صورتیکه دولت خودش موافقت میکند گمان میکنم مجلس از تشکیل يك کمیسیونی برای داشتن بودجه نباید مضایقه بکند .

رئیس - گمان میکنم مذاکرات پیش از این لازم نباشد این مطلب مدتی است مطرح مذاکره است - حالارای میگیریم اگر اکثریت نیست تصویب نمیشود - آقایان بنده پیشنهاد آقای حاج عزالمالك را تصویب میکنند قیام نمودند .

و بعد از مطالعات شروع بعملیات بشود آن مطالعات شده است و تقریباً در شرف اتمام است و قانون هم بصحبه مبارک موشح شده انشاء الله در همین ایام شروع با اجرای آن خواهیم کرد .

حاج شیخ اسدالله - بنده قبلاً چند سؤال از آقای وزیر مالیه کرده بودم یکی راجع بشکلیات مالیه است این را قبلاً خود آقای وزیر مالیه جواب فرمودند ولی جوابی که فرمودند فرمودند لازم بود مطالعاتی بکنند مطالعات تمام شده است و حالا شروع بعملیات میکنند میخواستم عرض کنم اگر وزارت مالیه نظریاتی داشته بیایستی مجلس اظهار کنند و بواسطه نظریاتی که وزیر مالیه دارد نمی تواند قانون را تویف کند باید تشکیلات را شروع بکنند و اگر ملاحظاتی دارد بپایان راپورت بدهد جواب مطالب دیگر را هم فرمودند .

وزیر مالیه - مطالب دیگر رسیده است ولی جوابایش باید حاضر شود تا عرض کنم ولی در خصوص تشکیلات مالیه عرض نکردم که در اصل قانون تشکیلات مالیه مطالعاتی است اگر در اصل قانون هم مطالعاتی باشد البته عرض خواهم کرد و آنها را سبب تأخیر اجرای قانون قرار نخواهم داد عرض کردم يك مطالعاتی در کیفیت اجرای این قانون دانستم چون هر قانونی که وضع شد برای اجرای آن ترتیباتی باید تهیه کرد و اشخاصی را حاضر و يك نظامی نوشت و بعد شروع اجرا کرد و لابد بودیم اینها را قبل از وقت تهیه کنیم و حالا در شرف تمام شدن است و امیدوارم زودتر اجرا شود عرض نکردم در اصل قانون مطالعاتی هست که آنرا اسباب تأخیر اجرای این قانون قرار داده باشیم .

رئیس - این مطلب تمام است - راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بطرح آقای سردار معظم راجع بشون گیری چون راپورت مختصری است قرائت می شود و در قابل توجه بودن رأی میگیریم (بعضون ذیل قرائت شد)

بتاریخ ۲۷ شهر شوال ۱۳۲۴ کمیسیون مبتکرات راجع بطرح قانونی آقای سردار معظم در خصوص قشون گیری چند جلسه منعقد و طرح مزبور را در نعت مذاکره در آورده خود آقای سردار معظم و معاون وزارت جنگ هم در يك جلسه حضور بهر رسانیدند و توضیحات لازمه را داده تا اینکه یوم چهارشنبه ۲۷ شهر شوال در ساعات قبل از ظهر کمیسیون منعقد و اساساً طرح مزبور را با اتفاق قابل توجه دانسته ولی در بعضی از مواد نظریاتی داشتند چون دخول در جزئیات و مواد خارج از وظیفه کمیسیون مبتکرات بوده داخل در جزئیات نگشته و طرح مزبور را تقدیم مجلس شورای ملی می نمایند .

رئیس - عرض کردم که راجع باین مطالب از طرف دولت هم يك پیشنهادی شده بود فرستاده شد بکمیسیون نظام - حالا باید رأی بگیریم باین توجه بودن این طرح آقایانی که این طرح را قابل توجه میدانند قیام نمایند .

رئیس - آقایان مخالف نیستند که جلسه عصر باشد ؟ (اظهاری نشده) پس جلسه روز ۳ شنبه سه ساعت بفرود مانده خواهد بود .

حاج شیخ اسدالله - بنده قبلاً چند سؤال از آقای وزیر مالیه کرده بودم یکی راجع بشکلیات مالیه است این را قبلاً خود آقای وزیر مالیه جواب فرمودند ولی جوابی که فرمودند فرمودند لازم بود مطالعاتی بکنند مطالعات تمام شده است و حالا شروع بعملیات میکنند میخواستم عرض کنم اگر وزارت مالیه نظریاتی داشته بیایستی مجلس اظهار کنند و بواسطه نظریاتی که وزیر مالیه دارد نمی تواند قانون را تویف کند باید تشکیلات را شروع بکنند و اگر ملاحظاتی دارد بپایان راپورت بدهد جواب مطالب دیگر را هم فرمودند .

وزیر مالیه - مطالب دیگر رسیده است ولی جوابایش باید حاضر شود تا عرض کنم ولی در خصوص تشکیلات مالیه عرض نکردم که در اصل قانون تشکیلات مالیه مطالعاتی است اگر در اصل قانون هم مطالعاتی باشد البته عرض خواهم کرد و آنها را سبب تأخیر اجرای قانون قرار نخواهم داد عرض کردم يك مطالعاتی در کیفیت اجرای این قانون دانستم چون هر قانونی که وضع شد برای اجرای آن ترتیباتی باید تهیه کرد و اشخاصی را حاضر و يك نظامی نوشت و بعد شروع اجرا کرد و لابد بودیم اینها را قبل از وقت تهیه کنیم و حالا در شرف تمام شدن است و امیدوارم زودتر اجرا شود عرض نکردم در اصل قانون مطالعاتی هست که آنرا اسباب تأخیر اجرای این قانون قرار داده باشیم .

رئیس - این مطلب تمام است - راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بطرح آقای سردار معظم راجع بشون گیری چون راپورت مختصری است قرائت می شود و در قابل توجه بودن رأی میگیریم (بعضون ذیل قرائت شد)

بتاریخ ۲۷ شهر شوال ۱۳۲۴ کمیسیون مبتکرات راجع بطرح قانونی آقای سردار معظم در خصوص قشون گیری چند جلسه منعقد و طرح مزبور را در نعت مذاکره در آورده خود آقای سردار معظم و معاون وزارت جنگ هم در يك جلسه حضور بهر رسانیدند و توضیحات لازمه را داده تا اینکه یوم چهارشنبه ۲۷ شهر شوال در ساعات قبل از ظهر کمیسیون منعقد و اساساً طرح مزبور را با اتفاق قابل توجه دانسته ولی در بعضی از مواد نظریاتی داشتند چون دخول در جزئیات و مواد خارج از وظیفه کمیسیون مبتکرات بوده داخل در جزئیات نگشته و طرح مزبور را تقدیم مجلس شورای ملی می نمایند .

رئیس - قابل توجه شد - جلسه بعد روز ۳ شنبه برای اینکه بین این جلسه و جلسه آتی پنج روز فاصله باشد که قانون دخانیات برای شور دوم بپایان رسد باینکه بیایستی بعضی مطالعات بشود در آن

عزل الملك - بنده امروز جلسه مخالف نیستم الا اینکه تصور میکنم سابق که رأی داده شد جلسات صبح باشد بواسطه گرمی هوا بود و گویا حال مقتضی باشد جلسه عصر باشد که اگر امتدادی پیدا کند مجال وقتی باشد .

رئیس - آقایان مخالف نیستند که جلسه عصر باشد ؟ (اظهاری نشده) پس جلسه روز ۳ شنبه سه ساعت بفرود مانده خواهد بود .

حاج شیخ اسدالله - بنده تا بحال واقفانه هم این مالیات که وضع میشود تحمیل بر کسی خواهد شد مثلاً در آنجا مینویسد که بر تنباکو و توتون که در ملک ایران بپوش می آید مالیات وضع و برقرار میشود بنده این از کی دریافت میشود اگر از رعیت دریافت می شود که بر رعیت يك مالیاتی تحمیل میشود که آن عسراست و این مالیات با آن عسر و آن نظر که مجلس درمیزی دارد مناقات دارد و در صورتی هم میزبانی نشود با این مالیات مستقیمی که الان از آنها میگیرند این مالیات بر آنها ظلم فاحش است اگر تحمیل بر رعیت نمیشود باید معلوم شود که در چه موقع گرفته میشود ؟ در دست ثانی یا در دست ثالث یا بعد از آنکه از دست رعیت خارج شد گرفته میشود باید تصریح شود که چه وقت این مالیات گرفته میشود اگر اینطور نوشته شود خیلی خوب است والا در این قانون هیچ چیزی نیست که شامل این مطلب باشد و اگر همین حال باقی بماند بنده تصور میکنم امر زراعت توتون و تنباکو فرایران بکلی مختل خواهد شد بجهت اینکه با آن مالیات که رعایا میدهند دیگر تحمل اینگونه مالیات را ندارند و تبدیل بیک زراعت دیگر میکنند .

حاج عزالمالك - در شور اول توضیح دادم حالاهم خدمت آقا عرض می کنم که مقصود از پیشنهاد این لایحه ابتدا این بوده که این مالیات تحمیل بر رعیت بشود و خود آقا مسبق هستند که هر مالیاتی بردخانیات وضع شود بالاخره بر آن کسانی که آن تنباکو و توتون را مصرف میکنند تحمیل خواهد شد و این صدمه اضافه میشود اشخاصیکه توتون و تنباکو مصرف میکنند این مالیات را میردازند حالا اشکالی که در اینجا وارد می آید این است که در چه موقع گرفته میشود ؟ بنده بنده اینم بجهت دلیل آقا میتوانم بگویند در اینجا يك ظلمی بر رعیت واقع میشود در این ماده می نویسد بر توتون و تنباکو مالیات وضع میشود این ماده هیچ اجازه نمیده مطلقاً بر رعیت وارد شود منتها چیزیکه هست کمیسیون نتوانست جزئیات او را مبین کند چنانچه ملاحظه میفرمایند کمیسیون از برای اجرای این قانون بیک نظامنامه معتقد شده است که آن نظامنامه را اشخاص بصیر و با اطلاع بنویسند برده هم به تصویب کمیسیون مجلس برسد آن نظامنامه این مسائل را بپوش خواهد کرد امروزه مادر تحت يك کلمه با يك ماده نمی توانستیم بنویسیم مالیات توتون را کجا بگیریم و تنباکو را چه شکل بکنند و واقفانه نسبت بپهل مردم چه شکل اسباب رفاهیت است و چه ترتیب اسباب این میشود که قاچاق نشود و چه ترتیب اسباب تسهیل و کم خرجی می شود اینها مواد زیادی لازم دارد و لازم نیست تمام آنها در قانون نوشته شود قانون بطور کلی میگوید فلان مالیات بر قرار میشود این ماده هم بهیچوجه اجازه ظلم نمیده حالا میفرمایند چه شکل و کجا بگیریم ترتیب گرفته شود اینها مستلزم يك نظامنامه است که چندین ماده داشته باشد و آن مواد هم لازم نیست ضمناً در قانون باشد آن نظامنامه هم بدست يك نفر و بطور ساده چنانچه در شور اول پیشنهاد

رئیس - در ماده اول ابرادی هست یا نه ؟

آقای شیخ ابراهیم زنجانی - در این راپورت ثانوی لفظ (ساخته نشده) حذف شده علتش چه بوده اول مقصود چه بوده و حالا چرا حذف شده است .

حاج عزالمالك - در جلسه قبل آقای مدرس توضیحاتی راجع به تنباکو فرمودند و تا يك درجه وارد بود در آن لایحه که دولت داده بود که شکل مالیات تصور کرده بود یکی ساخته نشده و یکی ساخته شده که بعد از آنکه توتون ساخته شد و سیگار شد يك باندرولی و مالیاتی برای او تصور کرده بودند کمیسیون قوانین مالیه قسمت دوم را صلاح ندانست و ساخته نشده یعنی قسمت اول را تصویب کرد در جلسه قبل آقای مدرس توضیحاتی دادند که تنباکو چیزی نیست که ساخته شده و ساخته نشده داشته باشد و همانطوریکه توضیح فرمودند ساخته نشده مربوط به تنباکو نبود صلاح این بود کلمه (ساخته شده) حذف شود و مطلقاً نوشته شود از

رئیس - قابل توجه شد - جلسه بعد روز ۳ شنبه برای اینکه بین این جلسه و جلسه آتی پنج روز فاصله باشد که قانون دخانیات برای شور دوم بپایان رسد باینکه بیایستی بعضی مطالعات بشود در آن

توتون و تنباکو مالیات اخذ میشود گمان میکنم از این ماده این کلمه مشروقی نداشت بنابر این کمیسیون صلاح دانست این کلمه حذف شود .

حاج شیخ اسدالله - بنده تا بحال واقفانه هم این مالیات که وضع میشود تحمیل بر کسی خواهد شد مثلاً در آنجا مینویسد که بر تنباکو و توتون که در ملک ایران بپوش می آید مالیات وضع و برقرار میشود بنده این از کی دریافت میشود اگر از رعیت دریافت می شود که بر رعیت يك مالیاتی تحمیل میشود که آن عسراست و این مالیات با آن عسر و آن نظر که مجلس درمیزی دارد مناقات دارد و در صورتی هم میزبانی نشود با این مالیات مستقیمی که الان از آنها میگیرند این مالیات بر آنها ظلم فاحش است اگر تحمیل بر رعیت نمیشود باید معلوم شود که در چه موقع گرفته میشود ؟ در دست ثانی یا در دست ثالث یا بعد از آنکه از دست رعیت خارج شد گرفته میشود باید تصریح شود که چه وقت این مالیات گرفته میشود اگر اینطور نوشته شود خیلی خوب است والا در این قانون هیچ چیزی نیست که شامل این مطلب باشد و اگر همین حال باقی بماند بنده تصور میکنم امر زراعت توتون و تنباکو فرایران بکلی مختل خواهد شد بجهت اینکه با آن مالیات که رعایا میدهند دیگر تحمل اینگونه مالیات را ندارند و تبدیل بیک زراعت دیگر میکنند .

حاج عزالمالك - در شور اول توضیح دادم حالاهم خدمت آقا عرض می کنم که مقصود از پیشنهاد این لایحه ابتدا این بوده که این مالیات تحمیل بر رعیت بشود و خود آقا مسبق هستند که هر مالیاتی بردخانیات وضع شود بالاخره بر آن کسانی که آن تنباکو و توتون را مصرف میکنند تحمیل خواهد شد و این صدمه اضافه میشود اشخاصیکه توتون و تنباکو مصرف میکنند این مالیات را میردازند حالا اشکالی که در اینجا وارد می آید این است که در چه موقع گرفته میشود ؟ بنده بنده اینم بجهت دلیل آقا میتوانم بگویند در اینجا يك ظلمی بر رعیت واقع میشود در این ماده می نویسد بر توتون و تنباکو مالیات وضع میشود این ماده هیچ اجازه نمیده مطلقاً بر رعیت وارد شود منتها چیزیکه هست کمیسیون نتوانست جزئیات او را مبین کند چنانچه ملاحظه میفرمایند کمیسیون از برای اجرای این قانون بیک نظامنامه معتقد شده است که آن نظامنامه را اشخاص بصیر و با اطلاع بنویسند برده هم به تصویب کمیسیون مجلس برسد آن نظامنامه این مسائل را بپوش خواهد کرد امروزه مادر تحت يك کلمه با يك ماده نمی توانستیم بنویسیم مالیات توتون را کجا بگیریم و تنباکو را چه شکل بکنند و واقفانه نسبت بپهل مردم چه شکل اسباب رفاهیت است و چه ترتیب اسباب این میشود که قاچاق نشود و چه ترتیب اسباب تسهیل و کم خرجی می شود اینها مواد زیادی لازم دارد و لازم نیست تمام آنها در قانون نوشته شود قانون بطور کلی میگوید فلان مالیات بر قرار میشود این ماده هم بهیچوجه اجازه ظلم نمیده حالا میفرمایند چه شکل و کجا بگیریم ترتیب گرفته شود اینها مستلزم يك نظامنامه است که چندین ماده داشته باشد و آن مواد هم لازم نیست ضمناً در قانون باشد آن نظامنامه هم بدست يك نفر و بطور ساده چنانچه در شور اول پیشنهاد

رئیس - در ماده اول ابرادی هست یا نه ؟

آقای شیخ ابراهیم زنجانی - در این راپورت ثانوی لفظ (ساخته نشده) حذف شده علتش چه بوده اول مقصود چه بوده و حالا چرا حذف شده است .

حاج عزالمالك - در جلسه قبل آقای مدرس توضیحاتی راجع به تنباکو فرمودند و تا يك درجه وارد بود در آن لایحه که دولت داده بود که شکل مالیات تصور کرده بود یکی ساخته نشده و یکی ساخته شده که بعد از آنکه توتون ساخته شد و سیگار شد يك باندرولی و مالیاتی برای او تصور کرده بودند کمیسیون قوانین مالیه قسمت دوم را صلاح ندانست و ساخته نشده یعنی قسمت اول را تصویب کرد در جلسه قبل آقای مدرس توضیحاتی دادند که تنباکو چیزی نیست که ساخته شده و ساخته نشده داشته باشد و همانطوریکه توضیح فرمودند ساخته نشده مربوط به تنباکو نبود صلاح این بود کلمه (ساخته شده) حذف شود و مطلقاً نوشته شود از

رئیس - قابل توجه شد - جلسه بعد روز ۳ شنبه برای اینکه بین این جلسه و جلسه آتی پنج روز فاصله باشد که قانون دخانیات برای شور دوم بپایان رسد باینکه بیایستی بعضی مطالعات بشود در آن

شده بود نوشته نمی شود و کمیسیون معتقد شد که این نظامنامه در يك کمیسیون مخصوص نوشته شود و جزئیات مطلب در آن نظامنامه تشریح خواهد شد و اساساً هم گفته شد که دولت نظر نداند این مالیات را در سرزراعت بگیرد ولی جزئیات را هم در نظر ندارد که در قانون ذکر شود .

حاج شیخ محمد حسن گروسی - از واضحات است که مالیات تحمیل بر رعیت است نباتات و جمادات قابل تحمیل و اخذ و اعطای نیستند نهایت اینکه مالیات متعلقاتی دارد گاهی میشود که متعلقاتی مستثلات است گاهی میشود متعلقاتی توتون و تنباکو است باینکه بر کسی معفی باشد که بالاخره کسانیکه بایست متحمل این مالیات باشند غیر از صاحبان زراعت و یا غیر از تجار هستند ولی از این ماده غیر از این دو شکل مشکل دیگر به تصور نمی آید بخصوص که در شور ثانی در یکی از مواد اصلاحی کرده اند که در واقع معین میکنند آن کسانی که طرف دادن مالیات هستند کجا هستند این ماده مینویسد (در صورتیکه در تعیین قیمت تنباکو و توتون مابین صاحب مال و مأمورین مالیه اختلافی حاصل شود صاحب مال می تواند صدی سی را از عین جنس ادا نماید) معلوم است که مراد از صاحب مال زارعین است بدو آنها صاحب مال هستند و بهمان ترتیبی که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند در صورتیکه آنها يك مالیات سابقه دارند این مالیات جدید يك تحمیل فوق العاده ظلم فاحش است یا اینکه آنرا نسخ بکنند و این را برقرار کنند یا اینکه آن برقرار باشد والا اگر هر دو برقرار شود از دو راه وارد وجه از يك صنف مالیات گرفتن خیلی ظلم است .

مدحت السلطنه - بطوریکه در جلسه قبل آقای حاج عزالمالك توضیحات دادند این مالیات بهیچوجه از زارعین گرفته نمیشود و مخصوصاً امروز در کمیسیون مذاکره شد و بنده هم پیشنهاد کردم در دست ثانی این مالیات گرفته شود ولی باز کمیسیون بهتر دید که آن نظامنامه که به نظر اشخاص بصیر و با اطلاع نوشته میشود این مطالب موکول بآن نظامنامه شود و کمیسیون رأی داد که دو نظامنامه نوشته شود و تصور میکنم اگر آقایان خوب در ماده پنجم دقت بفرمایند خواهند دید نظامنامه که از برای این قانون نوشته میشود بتوسط اشخاص بصیر و با اطلاع خواهد بود و بعد میاید به کمیسیون قوانین مالیه و آن نظامنامه جلوگیری از تمام اشکالات خواهد کرد .

حاج شیخ اسدالله - بله آقا میفرمایند که اینجا بطور اجمال نوشته میشود و بعد از برای تعیین ترتیب اخذ مالیات يك نظامنامه در وزارت مالیه نوشته میشود و آنها هم حکم این کار را میدهند بنده که امروز میخواهم رأی بدهم تکلیف چیست ؟ من از روی چه نظر چه اساسی باید برای بدهم من که میخواهم رأی بدهم باید بدانم کاین مالیات را از کی و بچه قسم میگیرند اما اینکه در ماده پنجم نوشته شده است نظامنامه نوشته خواهد شد البته از برای هر قانونی يك نظامنامه داخلی راجع به ترتیب جریان امور آن قانون می نویسد این غیر از اصل قانون است آنچه راجع باصل قانون است باید در خود قانون نوشته شود و در اینجا باید تشریح شود کاین مالیات از کی و بچه

رئیس - قابل توجه شد - جلسه بعد روز ۳ شنبه برای اینکه بین این جلسه و جلسه آتی پنج روز فاصله باشد که قانون دخانیات برای شور دوم بپایان رسد باینکه بیایستی بعضی مطالعات بشود در آن

قسم گرفته میشود و از روی چه اساسی خواهد بود فقط در اینجا می نویسد که مالیات از دنیا کوو توتونی که در ملک ایران بمل خواهد آمد گرفته میشود بطور گرفته میشود از زارع گرفته میشود درست تانی پاناک گرفته میشود هیچ معلوم نیست در تمام دنیا کاین مالیات را وضع کردند بر دو قسم است یکی بر ترتیب رژی و انحصار است که هیچ مربوط باین قانون نیست یکی اینکه اگر بنا باشد بر ترتیب مالیات قانون از برای دشانیت وضع شود که آقای سردار معظم میفرمایند نیست باز همانطور که آقای مشیر الدوله پیشنهاد کردند که بزارع تعدیل نشود بهتر است که به پسته تنباکو و توتون مطابق یک ترتیب معین از هرمنی که بفروش میرسد یا از هر پسته سبکبار فلان قدر دریافت شود اما در اینجا که بطور اجمال نوشته است تنباکو و توتونی که در ایران بمل خواهد آمد مالیات دشانیت برقرار میشود یعنی چه از کی میگیرند؟ از رجهت میگیرند رجهت که یک مالیات مستقیمی دارد و میدهد یک عشر به از جنس میدهد نقدی هم که میدهد برای صنفی است که یکی از آنها همین تنباکو است دیگر برای چه باو تعدیل بشود؟ اگر میفرمایند تعدیل بر خریدار است در اینجا هیچ ترتیبی ذکر نشود تعدیل بر خریدار وقتی میشود که در موقع عمل از روی یک ترتیبی یک کسبه یک وزنی درست تانی یا ثالث این مالیات از خریدار گرفته شود که معلوم شود مالیات غیر مستقیم است والا اگر همین حال اجمال باشد بنده هیچ نمی توانم باین حالت اجمال رأی بدهم گمان میکنم خیلی اسباب اشکال میشود نظامنامه هم که نوشته میشود رفع این اشکال را نمی کند و بنده الان بانک آن نظامنامه که بعدها وزارت مالیه می نویسد نمی توانم بر خیزم و بنشینم و رأی بدهم

خواهد شد یا نخواهد شد اجازه میدهند که اومحصول را بر دارد یا بر ندارد بطور مالیات دولت را تأمین میکند بنده هزار مشکل میتوانم در مالیات مستقیم و غیر مستقیم عرض کنم کدام یک از این مالیاتها این جزئیات را دارد که آقا در ماده تنباکو که هیچ مربوط باساس نیست وجوه ضروریات زندگانی نیست اینطور اشکال می خندد باید تصور کرد که امروز زرد ایران بیست کروسی کروسی در هر کجای مالیات گرفته میشود کدام یک از این جزئیات از برای مالیاتها نوشته شده است که آقا مخالفت میفرمایند خوب است خود آقا فکر بکنند و یک طرز رأی بکسیون پیشنهاد بکنند تا کبسیون هم قبول کنند (این یکی) اما راجع باینکه آقای کروس و آقا میفرمایند بر رجهت تعدیل میشود اگر مقصود تعدیل بر رجهت بود مالیات مستقیم میشد و آتوقت وضع مالیات مستقیم شکل دیگر بود این مالیات غیر مستقیم است و یک چیزی است که بر جنس تنباکو و توتون تعدیل میشود و اشخاصیکه آنرا مصرف میکنند آن مالیات را خواهند داد این مالیات مالیاتی نیست که از رجهت گرفته شود و مالیات صنفی هم نیست مالیات صنفی چیز دیگر است تنباکو فروش مالیات صنفی میدهد کفشدوز و کلاهدوز و تمام اصناف یک مالیاتی می دهند و این هیچ مربوط بصنف نیست این مالیات به جنس تنباکو و توتون تعدیل میشود حالا کی میدهد؟ آنکه مصرف میکنند پس صنفی نیست و از رجهت هم گرفته نمی شود اما اینکه آقا میفرمایند بر ترتیب رژی و انحصار بنده هم تصدیق دارم که آن اساس اساس عالی تری است امروز از برای ملک و همچنین برای آن آقا در قیامتهای که راجع به توتونها و تنباکو از خارج وارد میشود ذکر میشد آن فرارزادهائی که ماداریم یا اجازه نمیده در تحت رژی و انحصار خودمان در بیابوریم اینها اشکالاتی بود که امروز دولت میدید و نمی توانست ترتیب اثری را بچکلی شورای ملی پیشنهاد بکنند اگر چه شاید انحصار هم یک ترتیبی باشد که بنده اساساً یک وقتی مخالف باشم دیگر اینکه فرمودند در لایحه پیشنهادی آقای مشیر الدوله جزئیات معلوم بود خواهش می کنم توضیح بدهند که جزئیات در آنجا بطور معین شده بود در عرض صدی سی نوشته شده بود از تنباکو منی آن قدر گرفته میشود هیچ گفته نشده بود که این منی چهار قران یا دو قران در کجا گرفته میشود سر محصول میگیرند توی انبار میگیرند یا در دکان و یا در موقع فروش خواهند گرفت هیچ این جزئیات در آن لایحه نبود آیا تصدیق نخواهند کرد که این طرز رأی که کبسیون حالا پیشنهاد کرده است عملی تر از آن لایحه سابق است بجهت اینکه در آنجا نوشته بود تنباکو شیر از منی چقدر بدهد تنباکو دیگر فلاقتنر بدهد آیا تصور نمی کنند که تعیین جنس آنها مالیاتی که بر هر یک تعلق میگیرد چقدر اسباب اشکال برای مامورین و صاحب مال میشد در اینجا می گوئیم صدی سی بدهند و در ضمن هم تصریح می کنیم در صورتیکه مابین صاحب مال و مامور مالیه اختلاف پیدا شد این صدی سی را از زمین همان جنس بدهند بهتر باشد آتوقت تأیید میکنند پیشنهاد سابق را خواهش میکنم که توضیح بدهند در پیشنهاد سابق چه جزئیاتی داشت که این لایحه ندارد در هر صورت مخالفت می شود کرد ولی عرض می کنم اگر در ماده

حرف میزنند این ماده که کبسیون پیشنهاد کرده است هیچ اجازه نمیدی بکسی نمی دهد و اگر چیز های دیگری بنظر آقا میرسد خوب است آن ها را پیشنهاد بکنند که بنده هم بدانم خوب است یا خیر و اگر این مخالفتها با اساس این قانون است بقیده بنده در این موقع که تصویب این قانون بهیچ وجه حاضر ضرری نمی رساند و بامور زندگانی مردم هم صدمه نمی رساند یکی از بهترین مالیاتها است

حاج شیخ جبرئیل - فرمودند نظامنامه از نظر کبسیون مجلس خواهد گذشت بنده عرض می کنم چیزی را که ما میخواستیم رأی بدهیم باید صلاح و فساد آنرا ملاحظه کنیم بعد رأی بدهیم ما نمی توانیم چیزی را که میخواستیم رأی بدهیم بنظر غیر و پنج شش نفر دیگر موکول کنیم مامی خواهیم بینیم صلاح هست یا نیست بعد از آنکه صلاح و فساد آنرا دانستیم آنوقت رأی بدهیم و اما اینکه میفرمایند چرا در مالیات مستقیم ملاحظه کیفیت و تعیین جزئیات نشده است عرض می کنم آن مالیات سابقه دارد و مردم میدانند چه قسم مالیات میدهند ولی فعلاً باید جعل قانون کنیم و جعل قانون شرایطی دارد باید ملاحظه کیفیت و جریان او را کرد که چه بدهند و مطلقاً این مالیات را معین کردن خلاف است و قابل رأی دادن نیست در این قانون همین قدم معین کرده است که مالیات بر تنباکو و توتون بسته میشود دیگر معلوم نیست از چه قدر و از کجای گرفته می شود مثلاً رجهت که پنج من تنباکو دارد و بیعرض فروش هم ناآورده است و از برای تنباکو کشتش و مصارف شخص خودش است اگر از این شخص مالیات بگیریم آنوقت او باید دو مالیات بدهد پس خوب است معین شود از آن تنبا کوئی که بفروش میرسد مالیات گرفته می شود باید این مطالب قیلاً معین شود و بعد جعل قانون شود و الا نمی دانم چگونه رأی بدهم

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - این مالیات اگر بر رجهت تعدیل شود غلط است اگر چه هزار نظامنامه هم نوشته شود و بهر ترتیب اجراء شود تعدیل شود غلط است و لو یک شاهی باشد رجهت چه تصدیقی دارد مالیات زراعتی را داده است ولیکن اساساً این را باید بدهیم که مالیات بر دو قسم است مالیات مستقیم و مالیات غیر مستقیم مالیات غیر مستقیم کلیتاً آن را میگویند که بر هوم استمال کنندگان آن شیشی تعدیل شود مثلاً گمرک مالیات غیر مستقیم است فرضاً متاهی را که تاجر وارد کرده است نصف قیمت او را بعنوان مالیات از تاجر میگیرند ولیکن قطعاً به تاجر تعدیل نمی شود تاجر آن مالیات را روی آن متاع میکشد و بکسی دیگر میفرودد و به آخر کسی که آن متاع را استعمال میکند تعدیل میشود کسانی که مالیات غیر مستقیم را رد میکنند و خوب نمی دانند از باب این است که میگویند در مالیات غیر مستقیم غنی و فقیر متساوی میشوند مثلاً از برای استعمال یکمن توتون فلانکس که صاحب یک ملبون است یا فلانکس که صاحب ده تومان است هر دو یک جور تعدیل مالیات کرده اند بجهت اینکه روی آن توتون هر چه رفته است او هم همان پول را داده است کسانی که مالیات غیر مستقیم را رد میکنند

از این بابت است که در تأیید مالیات کل خلق اهم از لغی و فقیر متساوی می شوند و این انصاف نیست پس باید بربک چیزی تعدیل کرد که اقتضای استعمال میکنند هر کس از این راه رد میکنند صحیح است و الا بر رجهت تعدیل نمیشود که این جنس را بدهد تومان می فروخت امروز که مالیات می بندند به پانزده تومان و می فروشد اگر هم از کسی دیگر بگیرند او بر روی آن جنس میکشد و می فروشد تا بالاخره بر آنکسانی که استعمال تنباکو و توتون میکنند تعدیل میشود تعدیل بر رجهت نیست و اگر تعدیل بر رجهت شود غلط است و لو هزار نظامنامه بنویسند که این طور بکنند یا آن طور بکنند فرقی نخواهد داشت اگر این مالیات را از رجهت بگیرند و بخریدار گران تر خواهد فروخت اگر مالیات را رجهت نداد آن کسیکه میخرد ارزان میخرد و میگوید من مالیات را خواهم داد فرقی نمی کند هر کس که مالیات را بدهد دولت یک علامتی قرار میدهد که آن مالیاتش داده شده است اگر علامت نداشته باشد مالیات آنرا بگیرند کسیکه مالیات را میدهد جنس را گران میکند خواه رجهت باشد خواه ناجر اول یا تاجر دوم در حقیقت مالیات غیر مستقیم بر هوم تعدیل میشود و هر کس مالیات غیر مستقیم را رد میکنند باید از این بابت رد کنند غنی و فقیر را متساوی میکنند نه از این بابت که رجهت میدهد غیر رجهت نمیدهد تاجر هم نمیدهد کسیکه توتون را می کشتند استعمال میکنند آنها باید بدهند

رئیس - مذاکرات در ماده اول کلامی است (گفته شد خیر) رأی میگیریم بر اینکه کلامی است یا کلامی نیست آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام نمایند

(صدقه قلیلی قیام نمودند)

حاج شیخ محمد حسن - بنوهی که از مذاکرات آقا بر آمد این است که مالیات بر خود توتون و تنباکو وضع میشود باین معنی که بیچیده میشود و قیمت آن جنس اضافه میشود صاحب مال یا مشتری و خریدار دست بدست آن اضافه را مستقیمین تنباکو و توتون تعدیل میکنند ما میخواستیم بدانیم که اساساً آیا صلاح هست که این نوع مالیات یعنی مالیات غیر مستقیم را بر سهیل کله بهر نوع از اتمه و اجناس وضع کنیم یا اینکه مستمق مالیات باید بدهند اگر فی العقیقه مستمق مالیات هم بطور که فرمودند (بعنوان مالیات غیر مستقیم) مطلق اتمه و اجناس باشد گمان میکنم همچو تجویز و تصمیمی رفته رفته چون ملک همیشه حالت احتیاجش زیاد می شود باید انواع و اقسام مالیاتها وضع شود و بالاخره اسباب هلاکت و فلاکت اهالی ملک خواهد بود و بعضی اینکه گفته شود اسباب آسایش و ترقی و سعادتنان است و این مالیات غیر مستقیم است و هیچ ندارد و نمی توانیم چشم بسته تصدیق کنیم و گمان این است که در مالیات گذاری به نحوی که سابق بر اینهم بیان شد نباشد چیزی را مستمق مالیات فرار داد مگر هایدات و محصولات یا اموالی که مسمندند از برای هاید و مثل دکان که بر آنها مالیات بسته شد و خود آن از مصدق مالیات غیر مستقیم است پس

باید آن جنبه هایدی را در مالیات گذاری ملحوظ داریم آنکه مالیات مستقیم است مثل خود محصولات و مزروعات است که نفس هاید است و از یک فراری مثلا عشر یا نصف عشر از نفس هاید بدوات میدهند آنرا مالیات مستقیم میگویند مالیات غیر مستقیم هم نه این است که بسنک و کلوخ هر چه هست چون شیشه اییم غیر مستقیم است مالیات به بندهم علت ندارد در مالیات غیر مستقیم هم باید آن منشاء وجهه هاید ملحوظ شود و الا عاقبت کار ملک را بجای بدی میرساند و بالاخره اگر امروز صدمه بحالشان نباشد بعد از ده سال دیگر اگر این طریق را پیش بگیریم مردم از استیصال و پریشانی خیلی حائل خان سخت خواهد شد پس در مالیات مستقیم و غیر مستقیم فرقی نیست در مالیات مستقیم بدو آن کسیکه صاحب مال است وارد میشود و او هم بکسی دیگر تعدیل میکند در مالیات مستقیم هم او میدهد و بعد اضافه میکند بروی جنسش و بالمال تعدیل نمیشود در هر دو قسمت ما باید جنبه هایدی را منظور بدانیم و جنبه محصولی را ملحوظ بدانیم و الا نمی شود گفت اساس مالیات گذاری را ما درست کردیم مالیات غیر مستقیم مثل مالیات دکانها و خانهای اجاره است اینها را میشود مالیات غیر مستقیم گفت چونکه صدمه شده اند از برای هایدی صاحبش و یک قسمت از آن هایدی را بدولت میدهند اگر چه بظاهر این مالیات را خود مالک میدهد ولی وقتیکه ملاحظه کنیم بالاخره آن را بر روی مال الاجاره اضافه میکنند پس آن مالیات غیر مستقیمی را که ما میتوانیم صحیح بدانیم آن مالیاتی است که منشاء هایدی در آن ملحوظ شده باشد اگر چه هایدی است که میفرمایند از این حیث نیست و رجهت مالیاتی میدهد و اگر از راه صنفی است که میفرمایند اصناف هم مالیاتی دارند پس از این جهت هم صحیح نیست و وقتیکه صحیح نشد مالیات غیر مستقیم بطور کلوخ انداز گمان میکنم خیلی بی فلسفه است

وحید الملک - بنده پیشنهادی کردم که رفع اشکال را میکند

رئیس - آن پیشنهاد راجع باده دیگر است **مدحت السلطنه** در اینجا مخالفتها می شد و جوانهایی هم داده شد و در جواب آقای کروس که اصرار میفرمایند این مالیات مستقیم است نه غیر مستقیم میخواستیم عرض کنم که این فرمایشات آقا راجع بکلیات است راجع باین ماده نیست و مقصود آقا این بود که این مالیات را تصدیق کنند نه اینکه باین ماده مستقیماً مخالف باشند اگر مخالفتی هست باید در ماده دوم بشود بواسطه اینکه ترتیب مالیات گرفتن و مقدار و شکل آن باید در ماده دوم ذکر شود در آنجا فقط نوشته شده بردخانیات مالیات بسته میشود و هیچ تعیین نمی کند کدر کجا و بچه ترتیب باید گرفته شود و همین قدر بنویسد صدی سی مالیات دشانیت گرفته میشود و این مخالفت بایستی در آنجا بشود و تصور میکنم این مخالفتها می که میشود مخالفتها می است که جوابش داده شده است

مدرس - اولاً ذهن آقای مشیر را مستحضر میکنم که بر عهده ننگند زیرا که این مطلب بله مطلب نظری و تازه است و واقفاً خیلی اشکال دارد باید مذاکره تأمل شود تا اینکه انشاء الله الرحمن بخواهی تسویه شود و این مطلب آتقدر نظری است که بقول آقای مدحت السلطنه در مواد خصوصی بواسطه اشکال مطلب خیلی شبهات بکلیات دارد و اینکه بنده عرض کردم مخالفتم نه از

جهت مخالفت با اساس این قانون است بجهت اینکه عقیده بنده این است که تمام آقایانی که در مجلس حاضر هستند باید همشان را از برای رفع احتیاجات منسلکت صرف کنند و البته باید طوری کرد که دخل مملکت (از یک کرور تا صد کرور هر چه هست) واقعی بخرج آن باشد که محتاج بجای دیگر نباشد پس بعد از آنکه آقایان این سکری را تصدیق فرمودند یقین دارم که تمام آقایان منظور نظرشان این است که از برای ازدیاد دخل مملکت یک معنی باشد اصلح دشانیت است بواسطه اینکه یک مغارج زیاد فضول مضری است که هر چه کمتر استعمال شد بهتر است کما اینکه در تعدیل تریاک هم همین نظر بوده است اختلافاتی که آقایان و کلا فرمودند گمان میکنم باین نقطه نظر باشد بجهت اینکه همه میدانند امروز مملکت محتاج است و رفع احتیاج آنها بقدر از خود بشود و البته خاطر مبارک بعضی از آقایان مستحضر است که در دوره گذشته که آقای حاج عزالمالک هم بودند قانون تعدیل تریاک که وضع شد در حقیقت مطالب به آن مالیات دست چهارم بود بجهت اینکه اول زراعت بود آن کسی که میخرد که عبارت از دلال و خورده خر و بیله و ر باشد بعد آن تاجر آخری و وقتی که برای مصرف کردن مالیده شد آنوقت در این دست چهارم مالیات گرفته میشد در امسال آنچه متعلق به ابتلا بنده بود که از چند نقطه تلگراف و کاغذ رسید که مامور تعدیل در سر زراعتی که هنوز خش آن زده نشده و تریاکش گرفته نشده است آمده است تعیین و تعقیب کند تریاک آن چه قدر است نهاده و کازرون و اسفهان و آباده و پرووردیدیم مردم طاقت تعدیل این صدمه را ندارند مقصود از این مذاکرات که میشود این است که گمان نمیکنم که آقایانی که حاضرند در اصل این مسئله که از فضولات زندگانی است و باید یک چیزی بدولت بدهند مخالفت داشته باشند این مطلب کالشی فی الرابته انهار معلوم است مسئله سر این است که این قانونی که میخواستند بگذارد بقی میگذرد که مزاحمت با زارع نکند یا اسباب این بشود که این زراعت نکند بکنند آن عرضی هم که در جلسه سابق کردم حالا یکی دو کله اش را عرض میکنم از آنوقت متعارف می شود چهار پنج ماه طول میکشد و از این جهت که این ماده مجمل است جوابیکه فرمودند و معالجه کردند این بود که در کبسیون نظام نامه می نویسد بسیار خوب معالجه کرده اند باید در کبسیون وقت و نظر بکنند وقتشرا معین کنند اهل خیره اشرا بخواهند و از کی بگیرند و چه وقت مطالبه کنند که صدمه زراعت نرند ولی اشکال در این است که نظامنامه بچکلی تیرسد و نیدانم نظر اهل آن کبسیون بچکلی منتهی خواهد شد آیا بجائی منتهی خواهد شد که فشار بر زارع وارد نیاید یا خیر؟ از این جهت رأی دادن یک قدری مشکل است پس خوب است اگر آقای مشیر بتوانند رفع این اشکال را بکنند که ما بدانیم آن کبسیون آیا نظرش بجوری نطق میگذرد که یک صدمه بر رجهت وارد نشود و موقی خواهد بود که صدمه بزارع وارد نیاید یا خیر در موقی خواهد بود که صدمه وارد نمی آید خوب است رفع این شبهه را بکنند بلکه انشاء الله مذاکرات ختم شود

حاج عزالمالک - مذاکرات آقای مدرس تا یکدرجه مطلب را روشن کرد یعنی از آن شبالات مغفلی که آقایان میفرمایند مطلب را نتوانند بدهند و نزدیک بکار یعنی هدلی میکنند حالا میفرمایند ما بچه شکل متقاعد شویم که این نظامنامه خوب نوشته خواهد شد بنده عرض میکنم اگر ممکن بود و همین حالا کمیسیون قوانین مایه یا وزارت مایه میتوانستند بک موادی بنویسند و مطلب را توضیح کنند و شکل کار را روشن نمایند که این مالیات دوچه موقع و بچه شکل گرفته می شود البته کمیسیون مضایقه نداشت همین مطالب را در تحت موادی بمجلس پیشنهاد کند ولی این لایحه برای تکثیر عایدات بمجلس پیشنهاد شده و اساساً هم مجلس موافق است که یک همچو مالیاتی وضع شود پس بعد از اینکه اساساً اکثریت مجلس باین قانون موافق است و امروز هم احتیاجات مملکتی با اجازه می دهد که این قانون را وضع کنیم مجبوریم بک موادی را بنویسیم حالا چه موادی نوشته شود کمیسیون بهتر از این موادی را صلاح ندانست نوشته شود زیرا وقتی که می نوشت و فردا محتاج میشد بر خلاف آن رفتار نماید باز مجبور بود در تحت بک موادی بمجلس پیشنهاد کند پس در این صورت این مطلب باید رجوع بنظامنامه شود در آن لایحه اولی که ملاحظه فرمودند ترتیب نوشتن نظامنامه خیلی ساده و فقط بنظر وزارت مایه نوشته شده بود امروز در حقیقت بک کار مشکل و بفرنجی را کمیسیون مایه نمیدانند که هم بفرمانده وزارت مایه گذاشته است که بک کمیسیونی جداگانه در خارج از اشخاص بصیر و با اطلاع تشکیل بدهد که آنها در وزارت مایه حاضر شوند و این نظامنامه را حاضر کنند اساس مطلب من از این مذاکرات واضح می شود زیرا آن کمیسیون خودش نمیتواند چیزی جعل کنند و همچنین کمیسیون بمجلس هم بر خلاف این مذاکراتی که امروز در این جا میشود چیزی بنویسد چون مخالف و موافق میفرمایند این مالیات را نباید از زارع گرفت در اینصورت نیتانم بطور ممکن است در مواد بک نظامنامه که فرغ بر این اصل و قانونی است که ما قلاً در آن مذاکره میکنیم و رأی مبدهیم و همه توضیح مبدهیم که نباید از رعیت گرفته شود بر خلاف این نوشته شود البته نه دولت بنویسد و نه کمیسیون رأی خواهد داد کمیسیون قوانین مایه هم همین اشخاص خواهند بود که در اینجا هستند و البته ترتیبی داده خواهد شد و نخواهند گذاشت بعضی ها نظریات خودشان را بوقوع اجرا بگذارند پس بالاخره برای اینکه مادر این لایحه رأی مبدهیم و بگوئیم حاضر هستیم از این عایدی بملکت کمک بکنیم و برای اینکه امروز مانع نترسیم از تصویب این لایحه ناچار هستیم و این تصمیمی را که کمیسیون اخیراً در این لایحه کرده است از مجلس بگذرانیم حالاً در چه وقت این لایحه بوقوع اجرا گذارده خواهد شد البته در موقعی خواهد بود که وزارت مایه آن نظامنامه را تهیه کند و البته کمیسیون هم این اساس را در نظر خواهد داشت که در سر زراعت و سرمحصل این تعمیم بر رعیت نشود عرض کردم بنده نمی توانم بگویم نسبت بتوتون و تنباکو از نقاط مختلفه بچه شکل عمل خواهد شد و جزئیات آن چه شکل خواهد

بود البته آن راجع به نظامنامه است و اساس مطلب دوی این کار خواهد بود که از زارع در سرزراعت و محصول این مالیات گرفته نشود آقای وحیدالملک هم بک همچو پیشنهاد کرده اند که در آخر این لایحه اضافه شود در هر صورت اگر آقایان نظر دارند که این مطلب بیک کلمه ممکن است تصریح شود و از برای عملیات بعد مانع تراشیده نشود پیشنهاد کنند ولی کمیسیون تصور کرد غیر از این شکل دیگر نمی شود نوشت رئیس - بک تقاضائی شده است راجع بدستور و بوجوب ماده ۹۷ نظامنامه داخلی حق تقدم دارد قرائت میشود و رأی میگیریم . (مضمون ذیل قرائت شد) مقام معترم ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکه - ما امضاءکنندگان ذیل پیشنهاد میکنیم که قانون دخانیات چون مجمل است از دستور این جلسه خارج شود و ارجاع بکمیسیون گردد که پس از تحقیقات کامله و جلس نظریات ارباب زراعت و ملاکین و تجار و موازنه تجارت بمجلس مقدس بیاید (مضامین ۱۶ نفر) **سردار معظم** - بنده با کمال موافقتی که با این پیشنهاد دارم می خواستم اگر اجازه بدهند از وزیر مایه خواهش بشود در قسمت اصلاحات مواد این قانون توجهی بفرمایند در آن اشکالی هم کنبه داشتیم یعنی مسئله ریاد شدن یا کم شدن مال التجاره داخلی و خارجی بکعطف نظری بفرمایند و اشخاصی که مطلب هستند حقیقتاً بک تجدیدنظری در این باب بکنند و او اینکه مالیات دخانیات یکی از مالیاتهای خیلی خوب است بجهت اینکه تنباکو و توتون از احتیاجات زندگانی نیست و هر قدر هم تعمیم شود خوب است اما تاچه حد تعمیمیکه خود این مالیات موجب ترویج تجارت خارجی و سکنه بتجارت داخلی نباشد در مملکتی که این قبیل مقضیات را دارد بنده خواهم گفت بهترین مالیات است پس خوب است در این باب هم امان نظری بفرمایند بلکه راه حلی پیدا شود و هیچ اشکالی باقی نماند . **حاج عزالمالک** - بنده ناچارم عرض کنم که تصویب این پیشنهاد بیک اندازه اساس این قانون را متزلزل می کند زیرا شورا اول در مجلس شده است نیم ساعت قبل هم مجلس شورای ملی رأی در داخل شدن در شورائی آن داده و حالاً پیشنهاد میشود که همانند تاد آن مذاکره شود بنده عرض می کنم چه مذاکره خواهد شد سه چهارماه است که این قانون بمجلس پیشنهاد شده است و لایحه دولت هم در جرایم مخصوصاً در روزنامه رعد که بنده بدهم مطبوع و توزیع شده اگر مردم نظریاتی داشته باشند بگویند و بگویند بنظر نمایندگان برسانند و خود نمایندگان هم ممکن بود نظریات خودشان را اظهار کنند این لایحه را بهیئت دولت سابق یعنی کابینه آقای مشیرالدوله پیشنهاد کرده و با یکی دوفتر از اروپائیها هم که در خزانه داری هستند مشاوره شد و آنها هم تصدیق کردند که این قانون باید وضع شود کابینه حاضره و وزیر مایه هم که پیشنهاد میکنند زودتر این قانون بگذرد آنوقت تازه امروز ما بگوئیم بک جمعی را بیآورند و در این قانون نظر کنند و در این مسئله رأی بدهند و بگویند قانون دخانیات باید باشد حالا اگر برای اجرای آن بک مشکل دیگری غیر از آنچه کمیسیون اتخاذ کرده (که بکعهده از

اشخاصی بصیر و با اطلاع را وزارت مایه حاضر بکنند و آنها نظامنامه تهیه بنمایند بعد هم بک کمیسیون مجلس شورای ملی بیاید) تصور کرده اند خوب است آن شکل را بفرمایند والا اگر مجلس شورای ملی این قانون را از دستور خودش خارج کند ممکن است آن کسیکه مخالف با وضع این قانون است بک ترتیبی را پیش بیآورند که شاید ششماه دیگر هم این قانون بمجلس نیاید . **حاج شیخ اسدالله** - بنده خیلی تمجیب میکنم که خود آقای حاج عزالمالک که دفاع میکنند تصدیق میفرمایند که این قانون ناقص است و در وقت توضیح دادن بگویند نمی دانم توضیح بدهم این مطلب راجع به نظامنامه است درست میشود همین قدر چشم تن را دوی هم بگذارید و رأی بدهید بعد نظامنامه درست میکنند در کمیسیون اصلاح میشود حالا هم نیتانم نظریات کمیسیون چه شکل خواهد بود بنده عرض میکنم این بک تقاضای فوق العاده است مطلب هم ساده نیست که انسان چشمش را هم بگذارد و رأی بدهد بک لایحه بزرگی به تجارت و زراعت مملکت وارد شود رأی دادن باید از روی دقت و بصیرت باشد اگر چه ده جلسه یا سه جلسه اگر چه بنده هم تصدیق دارم و هر چه زودتر بگذرد بهتر است ولیکن باید برگردد و بک نظریات همیقانه در آن بشود اشخاص با بصیرت از عمل زراعت توتون و تنباکو و اشخاص با بصیرت از عمل تجارت حاضر شوند و نظریات خودشان را بگویند و مثل بنده به آقای حاج عزالمالک بی اطلاع از عملیات دخانیات نباشند آنوقت بمجلس میآید و از روی بصیرت رأی بدهیم و رأی این قسم بک آقای حاج عزالمالک اصرار دارند که حتماً امروز بمجلس بگذرد بنده ابداً عقیده ندارم **وزیر مایه** - عرض میکنم همان اصراری را که آقای حاج عزالمالک دارند بنده هم دارم و تصور میکنم اگر این تقاضا از برای رفع ابهام و اجمال قانون است بعمل نخواهد آمد یعنی همانطور که نوشته شده است بعد از تشکیل کمیسیون آن نظریات خواهد شد والا اگر بخواهیم قبل از تشکیل آن کمیسیون خود مجلس رفع ابهام و اجمال را بکنند ممکن نخواهد بود آمدیم بر سر آن اشکالی که آقای سردار معظم در خصوص ترویج مال التجاره خارجی میکنند بنده تصور میکنم با مالیات صدی سی ممکن نیست مال التجاره خارجی با مال التجاره داخلی رقابت بکنند . **رئیس** - این تقاضا مجدداً قرائت میشود و رأی میگیریم . (مضمون سابق قرائت شد) **رئیس** - آقایان بک این تقاضا را تصویب میکنند قیام نمایند . (عده قلبی قیام نمودند) **رئیس** - تصویب شد آقایان بک تصویب میکنند مذاکرات در ماده اول کالی است قیام نمایند . (جمعی قیام نمودند) **رئیس** - از ۶۶ نفر ۴۴ نفر رأی دادند دوباره مذاکره میکنیم . **ناصر الاسلام** - همان مضمون که آقایان پیشنهاد کرده اند باب مختصر تقاضای بنده پیشنهادی کرده ام و برای تأیید این پیشنهاد عرض میکنم اینکه

آقای مخبر فرمودند بعد از اینکه این ماده تصویب شد می رود بک کمیسیون و در آنجا بک عده اشخاص متخصص جمع می شوند همچنانکه در ماده آخر نوشته شده است و توضیحاتی راجع باین ماده خواهند داد بنده نیتانم این متخصصین را از اروپا جلب خواهند کرد باینکه از شهر طهران خواهند خواست و بازم نیتانم بعد از آنکه این ماده تصویب شد آیا بوقوع اجرا گذاشته خواهد شد یا اینکه موقوف میشود بتوضیحات کمیسیون و آن نظامنامه که در کمیسیون نوشته خواهد شد پس در هر حال اگر امروز هم تصویب بکنیم مادامیکه کمیسیون آن متخصص راجع نکند و راجع باین ماده توضیح ندهد یعنی بک ماده که این اندازه ابهام دارد که هیچ مبهمی باین اندازه ابهام ندارد و رفع ابهام را نکنند دولت نمیتواند وارد عملیات بشود اگر بگویند این قانون باعث رفع احتیاجات است باید برای رفع این ابهام اقدامی بکنند و تا توضیحات دوطرز عمل داده نشود دولت نمیتواند وارد عملیات بشود و رفع احتیاجات دولت نخواهد شد پس بهتر این است آن کار را که در آخر این مرحله میخواهد بکنند همانطوریکه پیشنهاد کرده ام امروز آن متخصصین را اگر تصور میکنم در ایران هستند دروزارت مایه و کمیسیون خواسته حاضر شوند و آن توضیحات را بدهند تا مجلس شورا یعنی با داشتن طرز عمل رأی بدهد و الا باین ترتیب که موقوف بک کمیسیون مجلس شود بطور کلیشود رأی داد بنده از برای آن ابداً هیچ فلسفه را معتقد نیستم . **حاج عزالمالک** - اولاً وظیفه بنده اصرار است برای اینکه مجبوریم دفاع کنیم تا این لایحه بگذرد و اینکه فرمودند بک کمیسیون متخصصین را در کمیسیون جلب بکنند کمیسیون همچو پیشنهادی نکرده است و این نظر را نداشته است و برای کسب اطلاع گفته است بکده از اشخاص بصیر و با اطلاع نظامنامه تهیه کنند و بک کمیسیون مجلس شورای ملی بدهند در کمیسیون تصویب شود و کمیسیون اشخاص را جلب نخواهد کرد اما اینکه میفرمایند بک کمیسیون بدهیم بنده تکرار میکنم که ماده اول بنویسد بر اقسام توتون و تنباکو که در خاک ایران بعمل آمده باشد مالیات دخانیات بر فرار میشود این ماده هم مثل ماده اولی است که در قانون مستغلات هم آقایان رأی دادند در آنجا هم نوشته بود برای دکا کین وجه وجه مالیات مستغلات بر فرار میشود آیا در ماده اول تصریح شده بود که از روی چه قرار و چه شکل بگیرند و از کجی گرفته خواهد شد که در این ماده آتقدر اشکال میشود اگر آقایان فکر میکنند که طرز هدلی اینکار چه شکل است و طرز گرفتن این مالیات چه جور است بک ماده پیشنهاد کنند و الا اگر این طور نیست و مخالف این هستند که مالیات دخانیات بر فرار شود دلایل آنرا بفرمایند تا بنده جواب عرض کنم . **حاج شیخ اسدالله** - به آقای مخبر در ضمن فرمایشاتشان فرمودند همه آقایان در قانون مستغلات رأی دادند و بنده در آنجا هم مخالف بودم بلی بنده در قانون مستغلات مخالف بودم و به مخالفت خودم هم افتخار میکنم بجهت اینکه مطلب تا در تحت نظر و تنقید در نیاید حل نمیشود اینجا

هم با اینکه با اصل مطلب مخالف نیستم ولی باین شکل اجمال مخالف هر چه ایشان اصرار بکنند بنده باز مخالفت میکنم اینکه آقای مخبر میفرمایند بک راه حلی از برای این کار زمین بکنید این وظیفه پیشنهادکننده این قانون است وظیفه که این مطلب را قیلاً حل کرده که آنقدر در مجلس تنقید و مطرح مذاکره نشود و بک تقاضائی نشود که بک همچو قانونی را باین مشکلی رأی بدهیم بنده هر چه فکر میکنم نیتانم در موقع عمل دولت چه شکل این قانون را بوقوع اجرا بگذارند تا بتوانیم امروز رأی بدهیم متأسفانه بک پیشنهاد شد که این قانون از جزء دستور امروز خارج شده و بک دقتی در آن بشود آن مطلب هم با این اجمال و ابهامی که این قانون دارد رد شد مگر نظریات خود را گفتم که در موقع عمل تعمیم بزرع میشود و این تعمیم بزرع وارد میشود و اگر بزرع وارد نیاید به تجارت وارد خواهد آمد بنده وظیفه خود میدانم که تا این مطلب حل نشود مخالفت کنم عقیده ام این است گذشتن این قانون از مجلس بجهت ترتیبی است و وظیفه کمیسیون قوانین مایه است که این اشکالات را حل کند و بک کمیسیون با حضور بک عده از اشخاص متخصص در امر زراعت و تجارت و عمل دخانیات تشکیل بدهند و نظریات آنها را در این باب بشنجد و از روی بصیرت این مطلب را حل کنند و الا مشکل است باین قانون رأی داد و بنده هم نمی توانم رأی بدهم . **تجفقلی میرزا** - عرض میکنم همین طور که در این ماده نوشته شده است این مالیات در دست دو گرفته میشود و تصریح نمی کند که از زارع گرفته میشود خوب است آقایان که مخالفت میکنند از برای انجام مقصود بکده دارند بک پیشنهادی بکنند که بیشتر آن مقصود را تصریح کنند والا بهرحال این مالیات از اشخاص گرفته میشود که استعمال دخانیات می کنند و بصرف میرسانند و هر قدر بر توتون و تنباکو مالیات تعلق بگیرد بر مال التجاره افزوده میشود و تعمیم بر آن اشخاصی که استعمال میکنند می شود بزرع یا ناچار و اینکه میفرمایند باید نظامنامه از مجلس بگذرد بعد این قانون تصویب شود این یک چیز فریبی می شود که اول فرغ بگذرد و بعد اصل و در حقیقت نظامنامه فرغ قانون است بطور می شود بک اصلی را معوق بگذاریم و آن نظامنامه را که فرغ این اصل است اول بگذاریم خوب است اگر تردیدی دارند پیشنهاد بفرمایند و الا اگر اول نظامنامه نوشته شود ممکن است بعد آقایان تردیدی در اساس و مبلغ این مالیات بفرمایند بنابر این نمیشود اول نظامنامه تصویب شود بعد خود قانون اگر نظری دارند ممکن است آقایان بک پیشنهادی بفرمایند که اجرای این قانون موکول بگذشتن آن نظامنامه بشود و اجرای قانون را بگذارند تا آن نظامنامه بگذرد و پس از اینکه این قانون گذشت ناچار باید کمیسیونی از متخصصین در عمل دخانیات و از اشخاصی که داخل در عملیات اداری بودند معین کنند و این مطلب حل شود و این قانون بوقوع اجرا گذاشته شود و ممکنست برای این مطلب بوجوب بک ماده الحاقیه بک چیزی نوشته شود و این مسئله حل شود و الا چیزی را که در

اساس او رأی داده شده و حالاً تردید میکنند بنده نیتانم بطور خواهد بود . **حاج سید اسدالله قزوینی** - مطالبی که در مجلس شورای ملی گفتگو میشود مطالب عقلی است مطالب ذوقی نیست که هر کس بک ذوقی داشته باشد و به ذوق خودش بک چیزی بگوید چون ذوقیات تابع اخلاق و عوالم و امزجه مردم است و مجلس شورای ملی اجمال از آن است که ذوقیات را مدخلیت بدهند باید عقابیات را بخرج داد عقابیات هم سه چیز را لازم دارد موضوع و معدول و علت (جسارتاً عرض میکنم اگر چه حالت درستی هم ندارد) موضوعش باید معلوم باشد معمول هم باید معلوم باشد و علت هم باید معلوم باشد و علت هم معلوم است که باید مقتضی موجود و مانع مفقود باشد بنده می بینم که آقایان بواسطه ذکاوت و فطانتی که دارند به تمام اینها اشاره فرمودند ولی براکنده آقای سردار معظم خودمان به مانع اشاره فرمودند خیلی هم صحیح و بسیار عالی و متین و بانلسفه منطقی آقایان رفقا هم آقای حاج شیخ اسدالله و آقای حاج شیخ حبیب الله و دیگران و در مقتضی فرمایش فرمودند اینها باید گفته شود تا مثل بنده آدمی بیرونی که چیزی حالیم نمیشود بدهیم و رأی بدهم بنابر این از آقای مخبر که خیلی زود چیز حالیشان می شود استماع میکنم ملاحظه آمده امی که در حالیشان میشود بفرمایند تا مطلب کشف و احساس معلوم شود بنده تصور میکنم این مسئله پنج شش اساس عقلی دارد بعضی از آنها را نمیگویم ولی سه چهار تا این است که نوبی این حرفها آمد میگویم یکی از آنها این است که ملک و عهده اهل مملکت باید از آن فوائد بکده دارد حظی ببرند که در واقع مقصود از عهده مردم هم که دولت است که باید کارهای دولت اصلاح شود آنچه معروف است مالیات مال زراعت است مال زمین است مال دهات است و مثلاً این هم در شرایط هست که ذکوة است و باید بگیرند یکی از آن چهار اساس این است و این را تمام رفقا قبول دارند و عقیده شان این است و میفرمایند مالیات دخانیات از این قبیل مالیات نیست و اگر کسی بگوید آنها هم از این قبیل مالیات است غلط است و خلاف رأی هم کرده است من که جرئت ندارم که خلاف رأی آقایان عرض بکنم اساس دیگرش این است که برنج و قوائد تعمیم شود نظیر خمس که باید از قوائد و ارباح گرفته شود این مطلب مخصوص اشخاصی است که در اینجا دین میبرند رفقا این مطلب را گفته ولی کسی جواب صحیحی نداد پس اینده اساسی هدر و بی با است و عقلاً نمیشود اساس فرار داد یا بایسد بگوشیم این مالیات داخل در مالیات صنفی است آنرا هم که تکذیب فرمودند و گفته که مربوط به مالیات صنفی نیست و مالیات صنفی را طبقه میگیرند بک دیگر اینکه آقایان اشاره فرمودند بساحت مملکت این مسئله را هم باید کلیه فرق گذاشت مهانه این مسئله و کمرک چون بک شخص بک مال التجاره از خارج میآورد بک فائده میرسد عقلاً بگویند (من لالقم لعابه الغرم) بک نفی باو عاید میشود و بملاحظه آن نفع بک چیزی از او گرفت اما این جا همه چه چیزی نیست که

بگویند يك مناهي میآورد سه شاهی میفرود و حاله آنرا پنج شاهی میفرود و باین واسطه فائده میرود و باید يك چیزی بدهد این هم مثل عموم مرابهی که در هر چیز و در هر تجارت هست میماند کاسب يك چیزی میفرود در شاهی منفعت میکند میفرود پس این مالیات را به مال التجاره و اشپاء قرار میدهند و در حقیقت مقصود این است که تحمیل بر عموم مردم میکنند منتها تحمیل بر عموم مردم را بقانون عقلی و اجمالی در يك طرف بایست میبندند یعنی وقتیکه میخواهیم از تمام مردم این پول را بگیریم نمی توانیم يك صندوق فراهم کنیم که اگر کسی بخواهد پنجشاهی توتون بخرد صد دینار از او بگیریم و در آن صندوق جمع کنیم منتها کیسههای تنباکو را محل جمع تمام آنها قرار میدهم این يك موضوعی است که بنده اینطور نقل میکنم حالا بهینیم که آیا این موضوع دلیل میآید و عقل قبول میکند؟ مسلم است این مطلب را وقتیکه خواستید ملاحظه بفرمایید و تمام مردم را از فقر و غنی و بی یار و یار دار همه را در يك هیچه موضوعی داخل کنید باید يك فلسفه داشته باشد فلسفه این مالیات چیست؟ آقایان میگویند توتون مضر است و باید مالیات بر آن بسته شود اگر فلسفه این مالیات این است که توتون مضر است و بر او مالیات میبندند که مردم توتون نکشند و حال بیابند مثل تریاک علی التراس والعلین این مالیات خیلی نافع است و يك تقویتی است برای مملکت اسلامی ولی تصور میکنم این نظر را نداشته باشند بنا بر این فقط يك اضرائی است که بر فقراء و ضعفا وارد میشود و يك مطلبی که علی الظاهر يك فلسفه از برای آن تصور میشود این فضل معاش است و مالیات در چیزیکه داخل در فصول معاش و تکلیفات است ضرری متوجه مردم نمی شود و يك چیزیکه که چار تکلیفات را می گیرد و برای مملکت هم فایده دارد و ممکن است آن کسی که نیم سیر توتون میکشد حالا در منزل بکشد ضرری هم ندارد این مطلب را هم عرض میکنم که هر که عادت بدخانیات دارد وقتی این چیزها معمول شود بجزر دشنام دادن بر آن کسی که مؤسس این اساس است فایده و اثری دیگر بر آن مترتب نیست - گفته شد صحیح است -

مخبر - بنده ناسف میخورم از اشخاصیکه بعد از فرمایش آقا فرمودند صحیح است بجهت اینکه مالیات که برای احتیاجات مملکت وضع می شود و ما می بینیم که مجبور هستیم از منابع مملکت خودمان فکریک عایدی بگیریم آنوقت بگوئیم اگر يك هیچه قانونی بگذاریم نسبت به فحش می دهند یا تنقید میکنند اینطور نیست بنده عرض میکنم که از بهترین راهی که برای رفع احتیاجات خودمان می توانیم اختیار کنیم همین است که از داخل خودمان تهیه عایدات بکنیم و این مالیات بدخانیات را که یکی از عایدات مملکت خودمان است و اسباب ترقی و راه سعادت است آنوقت در موقع وضع قانون بگوئیم اگر يك هیچه قانونی وضع شود اسباب فحش میشود بنده بنده اساساً این حرف شاید فلسفه نداشته باشد اما اینکه فرمودند این مالیات ارضی نیست صنفی هم نیست و ما فرمودند تحمیل عمومی است قسمت اول دوم را بنده هم تصدیق دارم که این مالیات

مالیات مستقیم نیست مالیات صنفی هم نیست زیرا اگر آن اشخاصی که تجارت اینکار را می کنند و فایده از آن می برند این مالیات را میداند آنوقت مالیات صنفی بود ولی این مالیات صنفی نیست مالیات است که بر خود جنس توتون و تنباکو است و همانطوری که فرمود بطور عموم و تساوی بر آن اشخاصی که استعمال می کنند تحمیل می شود پس ممکن است بگویند این مالیات خیلی مضر است یعنی واقف اسباب این می شود که بکلی احتیاجات زندگانی را برهم بزند این راهم که خودشان می فرمایند ضرر ندارد زیرا توتون هیچه نفی ندارد که بگوئیم از مواد حیاتی است و اگر يك مالیات بر او بسته شود بقیت او اضافه شود اساس زندگانی را متزلزل می کند خیر اینطور نیست از فضولات زندگانی است می شود کشید و می شود نکشید ممکن است کسیکه استطاعت کشیدن آنرا ندارد نکشد و هر کس که می تواند بکشد بایشانکه بواسطه گرایش کمتر استعمال کند یا اگر می تواند عوض يك تومان سیزده قران بدهد این يك چیز مشکلی است نیست که ما تصور کنیم وضع مالیات بدخانیات يك تحمیل فوق العاده می است که برضفا و آن کسانی که خریداری و مصرف می کنند می شود اشخاصیکه نمی توانند تحمیل کنند مگر استعمال می کنند این يك چیزی نیست که برای آن مقدماتی بچینیم و برای مخالفت آوردن و رأی دادن در این قانون بآن متوسل شویم و بالاخره عقیده بنده این است که مذاکرات ختم شود و اگر در اساس این قانون حرفی است و میخواهند برخلاف آن راهگشایی کنند روز قبل و امروز داده اند رأی ندهند در ماده اول رأی ندهند تکلیف معلوم خواهد شد و اگر آقایان عقیده دارند که این مالیات باید باشد در ماده اول که میگویند بر توتون و تنباکو باید مالیات برقرار شود آن قدر مخالفت نمی شود که در هر حال اگر عقیده دارند که رأی میدهند و اگر مایل نیستند رأی ندهند و الا پیش از این نمی شود توضیح داد

رئیس - بنده راجع بقسمت آخر فرمایش آقا می خواهم عرض بکنم ولی تصور کردم که مقصود ایشان از لفظ فحش همان تنقید بوده است این بود که دیگر عرض نکردم مذاکرات گویا حالا کافی است رأی بگیریم بنده اول آقایانی که ماده اول را تصویب میکنند قیام نمایند

رئیس - تصویب شد - ماده دوم قرائت میشود (بعضون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - مالیات بدخانیات مذکور در ماده اول از قرار صدی سی از قیمت دریافت خواهد شد در صورتیکه در تعیین قیمت تنباکو و توتون مابین صاحب مال و مأمورین مالیه اختلافی حاصل شود صاحب مال می تواند صدی سی را از عین جنس ادا نماید

رئیس - ماده دوم مخالفی هست

حاج شیخ حبیب الله - آن مخالفت هائی که در ماده اول بود تمام مخالفتها راجع باین ماده است و الا برقرار شدن مالیات بدخانیات هیچه اهمیتی نداشت که آن قدر مذاکرات شود تمام مذاکرات و مخالفتها برای اجمال ماده بود که نوشته شد، است مالیات بدخانیات از قرار صدی سی دریافت میشود و باید

معلوم شود این صدی سی از زارع یا از مالک و یا از تاجر دریافت میشود یا آنکه اگر کسی يك سیر توتون و یا تنباکو دارد از او هم این مالیات گرفته میشود یا خیر؟ و معلوم نبود هر چه قدر توتون یا تنباکو این مالیات بر قرار میشود مثلا اگر کسی پنجمن زراعت تنباکو دارد نمی شود از او مالیات گرفت بجهت اینکه يك معشش مخصوصی لازم دارد و اگر برای هر چیز جزئی يك معشش قرار بدهیم بکلی امر مالیه مغفل و مخارج زیاد میشود و ضرر آن بیشتر از عایدی آن خواهد بود بنا بر این تا این مطلب معین نشود نمیتوانیم رأی بدهیم علی الخصوص که تصریح دارد که اگر مابین مالک و مأمورین مالیه مخالفت شد از عین جنس بردارند آن کسیکه از عین جنس میدهد آن زارع بیچاره است که شش ماه زحمت کشیده حالا میخواهد تنباکویش را بفروشد بهر حال تا معین نشود نمیتوانیم رأی بدهیم

رئیس - این مخالفتها را که میفرمایند در ماده اول شد و ملاحظه فرمودند که نتیجه نداد حالا دیگر در هر ماده نیشود آن مخالفتها را اظهار کرد این مخالفتها دیگر بخار - از موضوع است

حاج عز الممالک - بنده فقط در قسمت اخیر این ماده می خواهم عرض کنم کاریکه کمیسیون کرده است نه اینست که مقصودش این بوده که این مالیات را بردارندگان توتون و تنباکو تحمیل کنند چون ممکن بود که در قیمت اختلافی مابین مأمور مالیه و صاحب تنباکو حاصل شود او بگوید قیمت این توتون صد تومان است و باید سی تومان بدهی و صاحب بگوید این توتون باین قیمت نمی آرد ما برای تسهیل کار این را بوشتمیم که هر گاه مایل بود صدی سی را از عین جنس بدهد در حقیقت اسباب تسهیل است که کمیسیون از برای مردم فراهم آورده است

حاج شوخ محمد حسن گروسی - این مالیات از حیث مبلغ و مقدار شبیه است بکمرکات و تعدیلات باسم دیگر و رسم دیگر بنده نمیفهمم چه چیز است از حیث مالیات گذاری نباید ملاحظه شود و مالیات هائیکه مناسب آن قسم از اتمه است نسبت باین اتمه بسنجند و این مالیات را هم باین ترتیب وضع کنند مالیات صدی سی فی العقیقه بالمره از بین بردن عاید نیست بلکه از بین بردن خود زراعت تنباکو و توتون است و نمیشود اسم این قانون را مالیات قرارداد مالیات منتهی درجه اش بشمر میرسد ولی این مقدار صدی سی تعدید است اگر بعنوان تعدید است بعنوان قانون مالیات بمجلس پیشنهاد کردن فلسفه اش را نمیتوانم چه چیز است و نمی دانم چه ملاحظه صدی سی فرض کردند صدی سی مناسبت ندارد کدام يك از مالیاتها صدی سی است که این را هم صدی سی قرار داده اند این هم مثل سایر مالیاتها است نهایت درجه که خیلی حد بکنند است اگر اضافی است که اضاف مالیات میدهند و اگر مالیات زراعتی است آنرا هم که میدهند فرضاً هم که بگوئیم این مالیات را بالمال متعلقین بدخانیات متحمل میشوند در این صورت هم باید يك مالیات صحیحی داشته باشد از قرار صدی سی مناسبت ندارد اسمش را

کمرک بگذاریم؟ تعدید بگذاریم اسم این را چه میشود گفت اگر مالیات است که نهایت درجه اش باید بشمر برسد

وحید الممالک این جا میگوید از قیمت دریافت خواهد شد معلوم نیست از چه قیمتی دریافت میشود از قیمتی است که زارع دلال میفرود یا قیمتی است که دلال بتاجر میفرود یا قیمتی است که تاجر بدکان دار میفرود یا این قیمتها مختلف خواهد بود خوب است اینجا قید شود از قیمتی که زارع در دست اول میفرود یا قیمتی که دلال میفرود و دیگر اینکه میگوید دریافت خواهد شد آیا از زارع دریافت خواهد شد از خریدار دست اول دریافت خواهد شد یا خریدار دست دوم یا دکاندار از کدام دریافت خواهد شد اینهم معلوم نیست بنابراین اگر کمیسیون اینطور قبول بکنند که از خریدار است اون که از زارع مستقیماً خریده است بقیعت کمتر خریده است صدی سی از آن قیمت دریافت شود رفع این اشکال خواهد شد و دیگر نه در خصوص مستقیم بودن و غیره مستقیم بودن این مالیات حرفی خواهد بود و نه در وصول و تحمیل بزراعت ایرانی خواهد بود و دولت هم تکلیف کار خودش را خواهد دانست

وزیر مالیه - نسبت بفرمایش آقای حاج شیخ محمد حسن که فرمودند صدی سی زیاد است برای اطلاع ایشان عرض می کنم این مالیات را در همه جا صدی صد قرار داده اند و در اینجا اگر فقط چنانچه آقای سردار معظم فرمودند بدلاحظه رقابت با مال التجاره خارجی نبوده شاید ما هم از ماخذ صدی سی بیشتر قرار می دادیم اما راجع بفرمایشات آقای وحید الممالک تصور می کنم اینها همان تفسیراتی است که باید در ضمن نظامنامه حل کنیم و گذاشتیم برای کمیسیون که از اشخاص اهل خیرت و بصیرت تشکیل می شود تحقیقات بکنیم و بنویسیم بعد از آن هم آنرا بکمیسیون قوانین مالیه مجلس بمجلس پیشنهاد خواهد کرد

رئیس - مذاکرات در ماده دوم کافی است يك فقره پیشنهاد از طرف آقای مؤید الاسلام شده است قرائت می شود

(بعضون ذیل قرائت شود)

بنده پیشنهاد میکنم ماده دوم باین شکل نوشته شود - ماده دوم مالیات بدخانیات مذکور در ماده اول از قرار صدی سی از قیمتی که مالک و زارع میفرودند از خریدار دریافت خواهد شد

تبصره - هر گاه مالک و زارع تنباکوی خود را فروخته و خودشان استعمال نمایند از قیمت عادلانه صدی سی بدولت خواهد پرداخت

رئیس - آقای مؤید الاسلام توضیحی دارید

مؤید الاسلام - بله دو اجمال در ماده دوم بود یکی اینکه قیمت معین نبود که از چه قیمت دریافت خواهد شد یعنی از قیمتی که زارع بمشتری اول میفرود یا از قیمتی که فروشنده آخری با استعمال کننده میفرود هیچ معلوم نبود و ثانی اینکه از چه شخصی گرفته میشود از مالک یا مشتری آنهم معلوم نبود بنده پیشنهاد کردم که از مشتری اول از همان قیمتی که خریده است گرفته میشود

رئیس - آقای مخبر چه میفرمایند

حاج عز الممالک - قبول نمی کنم

رئیس - رأی میکنیم در قابل توجه بودن پیشنهاد آقای مؤید الاسلام آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام نمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد رأی میکنیم بنده ماده دوم باین قسمی که کمیسیون پیشنهاد کرده است آقایانیکه موافقت قیام نمایند

(معدودی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد - آقای مدرس و مایشی دارید؟

مدرس - عرض داشتم راجع بهمان ماده که رد شد اجازه خواستم

رئیس - رد شد و گذشت

مدرس - در مسئله تعیین اراضی میخواستم توضیحی بپرسم که گذشت

رئیس - حالا که ماده رد شد و گذشت ماده سوم قرائت میشود

(بعضون ذیل قرائت شد)

ماده سوم - دولت می تواند در صورت اقتضا توتون و تنباکو ساخته یا ساخته مخصوص حمل به خارجه راهم از مالیات بدخانیات معاف بدارد

سردار معظم - بنده بنده کله دهم از این جا زیادی است بجهت اینکه ممکن است اشتباه شود که دولت يك تنباکو دیگری را هم می تواند معاف بدارد

حاج عز الممالک این کله اشتباه نوشته شده است لازم نیست باید حذف شود

حاج شیخ اسدالله - بنده تصور میکنم پس از رد شدن ماده قبل باید این قانون برگردیده وحید الممالک تصور می کنم اینها همان تفسیراتی است که باید در ضمن نظامنامه حل کنیم و گذاشتیم برای کمیسیون که از اشخاص اهل خیرت و بصیرت تشکیل می شود تحقیقات بکنیم و بنویسیم بعد از آن هم آنرا بکمیسیون قوانین مالیه مجلس بمجلس پیشنهاد خواهد کرد

رئیس - ماده اول که میگویند مالیات بدخانیات برقرار میشود تصویب شد و باین واسطه میتوانیم در ماده سوم داخل شویم

حاج شیخ حبیب الله - بنده عقیده ام این است که لفظ مخصوص دیگر لازم نیست و تنباکو ساخته یا ساخته مخصوص حمل بخارجه یعنی چه معلوم است تنباکو حمل بخارجه میشود دیگر لفظ مخصوص را بنده نمیفهمم این از برای کسانی است که در خارجه هستند یا بخارجه میروند خوب است عبارت اینطور نوشته شود تنباکوی ساخته یا ساخته که حمل به خارجه می شود از مالیات دادن معاف است

رئیس - آقای ناصر الاسلام موافقت میکنند؟

ناصر الاسلام - بله موافقت میفهمم بنده هم با همان بیانی است که خود آقای رئیس فرمودند چون ماده اول گذشته تصویب شده است می توانم داخل در مواد دیگر شویم

رئیس - آن مسئله گذشت

ناصر الاسلام - ماده دوم را عرض میکنم

رئیس - عرض کردم ماده دوم گذشت

ناصر الاسلام - اجازه میفرمایند توضیح بدهم عرض کردم در صورتیکه ماده اول تصویب شده است می توانیم داخل در ماده سوم بشویم

رئیس - در صورتیکه ما هم داخل در همان ماده شده ایم و حالا مذاکره در ماده سوم بکنم آقای مدرس موافقت میکنند؟

مدرس - توضیح میخواستم اولاً این ساخته شده یا ساخته در این ماده محتاج الیه نیست دوم اینکه این لفظ مخصوص را معنی کنند که مرادشان چیست

مخبر - اینجا مخصوص محل بخارجه در این جا توضیح شده است یعنی آنچه تنباکوی ساخته شده یا ساخته شده که حمل بخارجه میشود این کلمه زیادی نیست مقصود این است که آنچه حمل بخارجه میشود دولت میتواند او را از مالیات بدخانیات معاف بدارد معنای دیگری ندارد کمیسیون مقصد دیگری در نظر نداشته است یعنی مخصوص حمل بخارجه یعنی آنچه بخارجه حمل میشود

سردار معظم - اما این قسمت توضیح راجع به لفظ مخصوص بعینه بنده واضح است که کله مخصوص یعنی تنباکوی ساخته یا ساخته که مخصوص بخارجه است پس در اینجا از این نقطه نظر اشکالی نیست و فقط سؤال بنده این بود که خود عمل معافیت در کجا واقع خواهد شد آیا در اینجا همان ترتیب که در جاهای دیگر معمول است رفتار میشود یعنی ابتدا از کله آنچه که مالیات بر او تحمیل شده است آن مالیات اخذ خواهد شد بعد آن قسمتی که حمل بخارجه میشود در سر حد پس داده خواهد شد این ترتیب است یا اینکه خیر بجزر اینکه يك اظهاری از طرف تاجر شده که این تنباکو حمل بخارجه میشود از مالیات دادن معاف است اگر شق ثانی باشد بنده تمام بنده مشکلات زیادی خواهد داشت بجهت اینکه تمام تنباکوها توتونها که از يك نقطه به نقطه دیگر حمل میشود بنام توتونی که حمل بخارجه میشود معاف خواهد شد و این يك ضرر بسیار بزرگی است که بر دولت وارد خواهد شد پس بعینه بنده برای اینکه از وارد نشود بهتر این است قید شود که در موقع خروج از سرحد آن مالیات را که گرفته اند پس خواهند داد و الا اگر غیر این باشد خیلی مشکل خواهد شد

مخبر - البته همین دو نظریکه فرمودند این دو شق ممکن است یکی اینکه گفته شود که مالیات تنباکو را در موقع خودش بگیرند بعد در سرحد در موقع خروج آن مالیات را پس بدهند دیگر اینکه چون مقصود دولت خارج کردن تنباکو است در ابتدا امر يك حوازی بصاحب مال بدهد و هیچ مالیات از برای آن معین نکنند هم برای آن قسمت و هم برای این قسمت يك محسناتی هست از یکطرف تصور می شود اگر ابتداء تمام مالیات گرفته شود قاچاق آن کمتر خواهد بود ولی از آنطرف باید فکر کرد که اگر ما در داخل مملکت خواسته باشیم يك مالیات بگیریم شاید صاحبان این جنس تصور کنند از حیث اینکه پس دادن این مالیات در سرحد اسباب زحمت میشود کمتر این مال التجاره را بخارجه حمل کنند این است که به نظر بنده این مسئله را امروز نمی شود

در قانون تصویب کرد اگر مسئله پس دادن آن پول از برای وزارت مالیه واقعا اسباب زحمت نباشد البته سهل این خواهد بود که در موقع خروج در سرحد این را رد کنند ولی اگر بتوانند و مسئله قاچاق را بطوری ترتیب بدهند که قاچاق نشود ممکن است وزیر مالیه يك ترتیبی بدهند که اسباب زحمت نباشد یعنی يك جواز یا بدهند که معلوم شود مالیات آن گرفته شده است بهرحال هر يك از این دو ترتیب بهتر باشد وزارت مالیه آنرا اتخاذ خواهد کرد در صورت این يك مذاقه لازم دارد و باید در کمیسیون حل شود پس بقیه بدهنده این مسئله هم بظمانه رجوع شود بهتر است

مجلس - مخصوصی را که آقای سردار معظم معنی فرموده اینطور نیست کلمه مخصوصی که در الفاظ معروف است معنایش این نیست و بنده توضیح میدهم که يك تبا کوهست که مصرفش منحصر بخارجه است و اصلا در داخله مملکت مصرف نمی شود مثلا تبا نوی اصفهانی مخمس بعمل خارجه است و اصلا در داخله مملکت مصرف نمیرسد و منحصر بخارجه است يك تبا کوهست که به هندوستان میرود و آنرا نوی دهن میگنایند و میجویند این قسم تبا کوه ابتدا در ایران مصرف نمی شود در اینصورت این لفظ مخصوصی که در این جا نوشته شده است ممکن است همان تبا کوهی باشد که مخصوص حمل بخارجه است اما مثل تبا کوهی شیراز که هم در خارجه و هم در داخله صرف میشود این ماده قانون آنرا نمیرساند اگر مقصودشان این است خوب است يك لفظی بفرمائید که دلایلش واضح تر باشد

حاج عز الممالک - بنده اصراری در بابی ماندم این کلمه مخصوص نمی گنم مقصود این است که آن تبا کوهی که بخارجه میرود دولت آنرا مبادله میدارد و حال اینکه آقا میفرمایند بعضی تبا کوهها مخصوص بخارجه است این مقصود نه بوده است و يك تبا کوهی مخصوص در نظر نبوده است مقصود کلمه تبا کوه و توتونی است که از خاک ایران بخارجه میرود و بصرف میرسد آنها از ادای مالیات معاف هستند اگر در داخله عمل آمده باشد در داخله مصرف شود باید مالیات بدهد ؟

رئیس - در باب کیفیت معافیت پیشنهاد شده است اگر آقایان مذاکرات را کافی میدانند پیشنهادها قرائت شود و رأی بگیریم گفته شد کافی است.

رئیس - پیشنهاد آقای سردار معظم قرائت می شود .

(بمضون ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۳ اضافه شود که این معافیت باین ترتیب خواهد بود که در موقع خروج تبا کوه و توتون از سرحد مالیات مأخوذه خواهد شد .

رئیس - توضیحی دارید بفرمائید .
سردار معظم - بنده دو پیشنهاد کرده بودم یکی راجع بعطف کلمه مخصوص است و اگر اجازه بفرمائید توضیحش را بدهم که محتاج توضیح ناتوی نباشد بقیه بنده اگر لفظ مخصوص از این ماده حذف شود بکلی آن اشکالاتی که برای آقایان پیدا شده است رفع خواهد شد مقصود کمیسیون این بوده است که کلمه توتون و تبا کوهی که باید بعنوان مال التجاره داخلی بخارجه حمل شود آنرا دولت بتواند از دادن

مالیات معاف بدارد مقصود این است در اینصورت اگر آن کلمه مخصوص از این ماده حذف شود رفع این اشکال خواهد شد اما در پیشنهاد اخیر خودم که خوانده توضیح همان بود که عرض کردم این مسافرت برای چه چیز است ؟ برای تشویق حمل مال التجاره داخلی بخارجه و برای آوردن يك پولی است معلوم است از این نقطه نظر خیلی خوب است ولی در این مطلب باید يك مقیاس هائی اتخاذ کرد که در حمل اسباب ضرر نشود بجهت اینکه مملکت ما العبادت خیلی وسیع است و دولت هم نمیتواند در همه جا يك مفتش و مأمورین زیادی بگذارد که مراقبت کنند و جلوگیری از قاچاق بنمایند بنابراین بقیه بدهنده بهتر است که دولت ابتدا تصور بکند که تمام تبا کوه و توتونی که در ایران حمل میاید برای مصرف داخلی است وقتی که این نظر را اساس قرار داد آنوقت تمام توتون و تبا کوهی که در تمام ایران حمل خواهد آمد محدود خواهد بود منتها از نقطه نظر تشویق تجارت داخلی میگوئیم آن قسمت از توتون و تبا کوهی که از سرحد خارج میشود از مالیات معاف خواهد بود بنابراین بقیه بدهنده خوب است در نقاطیکه مالیات اخذ میشود اخذ شود ولی پس از خروج از سرحد یعنی در سر کمرک مقدار مالیاتی که از مال التجاره گرفته شود پس گرفته شود این مسئله البته بهتر و سهل تر است زیرا بنام تبا کوه و توتون که مخصوص حمل بخارجه میشود ممکن است خیلی از تبا کوه و توتون ها را قاچاق بکنند این ترتیب خیلی سهل و در تمام جاها معمول است مثل اینکه قندیکه بمملکت حمل میشود و در آنجا تمام مالیات را میبردازند ولی در سرحد آن مالیات پس داده میشود در همه جا همین طور است برای توتون و برای کبریت و برای قند و برای سایر چیزهای دیگر این ترتیب معمول است بنا بر این تصور میکنم اگر این ماده را باین ترتیب بنویسند بهتر است

حاج عز الممالک - بنده تصدیق کردم که یکی از طرز هائیکه ممکن است وزارت مالیه برای معافیت تبا کوه و توتونیکه حمل بخارجه میشود اتخاذ بکند یکی همین ترتیبی است که آقای سردار معظم پیشنهاد میکنند ولی از آن طرف هم عرض کردم که شاید برای وزارت مالیه وسائلی نباشد که در موقع خروج مال التجاره يك اسباب سهولت را فراهم بیاورد و آن پولی را که از تاجر از زارع یا مالک تبا کوه و توتون گرفته اند در سرحد کامل بدهند ممکن است در جواب بنده توضیح بدهند که دولت می تواند اجازه بدهد اجازه بدهد اداره کمرک در سرحدات آن پول را پس بدهد و مفتش هم بنماید بنده عرض میکنم در ایران آن روابط اداره ما باهم هنوز کلاما محفوظ نیست که اداره مالیه يك پولی را که در تهران گرفته یا در اصفهان گرفته است اداره کمرک متقاعد بشود و آن پولی را که در طهران یا در اهواز گرفته اند آن پول را پس بدهد و حسابش را نگاه بدارد باین يك راهی است ولی يك راهی که امروز برای این مملکت ممکن نیست از این راه اسباب تشویق تجار فراهم نمیشود که بپاید يك پول تعویض بدهد و آنوقت آن پول را در سرحد پس

بگیرد و همین خیال سبب شد که کلمه تریاک را باندول کردند و تصور شد که شاید در این خصوص هم همان اشکال فراهم آید بنده تصور میکنم که صلاح در این است که مجلس امروز قطع کند که تبا کوه و توتونی که بخارجه میرود از دادن مالیات معاف باشد بعد ترتیبی بدهند چون معلوم نیست چه روجه باید اتخاذ شود ممکن است بدو مالیات گرفته شود و بعد در سرحد پس بدهند یا اینکه باشخص که حمل می کنند اجازه بدهند و سر کیمه ها را سرب بچسبایند و عدد و وزن و حجمش را به ترتیب معین کنند و موزی باشد که در منازل تقطیع بشود و از آن مالیات بگیرند و معلوم باشد که از آن تبا کوه یا توتون مالیات گرفته نشده حالا هر کدام از آن دو شق را که ما بخواهیم اختیار کنیم بهتر این است از روی تجربه باشد و از برای آن يك بلک نظاماتی نوشته شود .

رئیس - پس پیشنهاد آقای سردار معظم را کمیسیون قبول نمیکند ؟
سردار معظم - اجازه بفرمائید عرض دارم دلالتی که آقای مخبر فرمودند بنده را قانع نکند اولاً باید دانست که بین تبا کوه و تریاک هیچ مشابهتی نیست زیرا تبا کوه لوله نمی شود و مالیده نمی شود و بلکه تبا کوه غیر از تریاک است و معین است که مثل تریاک حمل بخارجه نمی شود و بطرز دیگر حمل خواهد شد و علاوه تبا کوه استمالش در داخله مملکت زیادتر است و در خارج استعمالش کمتر است اینک میفرمایند اسباب اشکال خواهد شد که کمرک حساب او را نگاه بدارد کمرک حسابی ندارد که حساب او را نگاه بدارد مربوط بحساب نگاهداشتن نیست فقط کمرک مأمور خواهد بود آن مقدار تبا کوهی را که می خواهند از سرحد خارج کنند آن مبلغ مالیاتی که از آن تبا کوه و توتون گرفته شده است در سرحد پس بدهد دیگر لازم نیست تمام تبا کوهی که در داخله مملکت خریده می شود حسابش را نگاه بدارد بآنها مربوط نیست بالاخره آقای مخبر خودشان تصدیق میکنند که این یکی از راهها است ولی بنده عرض می کنم که این یکانه و بهترین راه است آن راهی را هم که ایشان میفرمایند يك راهی است ولی باید تشخیص داده شود که کدام يك از این راهها برای این مملکت صلاح است بقیه بنده اگر بآن ترتیبی که بنده عرض کردم رفتار نشود خواهند دید که چقدر باین بهانه قاچاق خواهد شد و چقدر ضرر بدولت وارد خواهد شد

رئیس - در نظامنامه گفته شده است در ضمن شور دوم توضیحی که در پیشنهاد میدهند باید مختصر باشد این است که باید رأی بگیریم آقایانیکه اصلاح آقای سردار معظم قابل توجه می دانند قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد - لفظ مخصوص را مخبر قبول کردند برداشته شود آقایانیکه ماده سرم را با حذف لفظ (مخصوص) تصویب می کنند قیام نمایند

(عده کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - چند فقره پیشنهاد راجع ب ماده چهارم رسیده بعضی مواد الصافیه هم پیشنهاد شده است و باید ارجاع بکمیسیون بشود اگر

آقایان موافق باشند جلسه را ختم کنیم
سردار معظم - اجازه بفرمائید توضیح داده شود اگر چه مطلب واضح است ولی باید مطلب معلوم شود معلوم است قابل توجه نشدن این پیشنهاد لازمه اش رد شدن این طرز در عمل نخواهد بود چون بدهنده ممکن است گفته شود که این طرز در مجلس رد شده است خیر اینطور نیست منتها اینست اتخاذ یکی از این شقوق بنظر دولت واگذار شده است و ممکن است خود دولت این شق را اتخاذ کند ؟

حاج عز الممالک - البته همینطور است که آقا فرمودند این مطلب راجع بنظامنامه است هر طور صلاح بود معین میشود
رئیس - جلسه آتی به روز شنبه دستور هم بقیه همین قانون و قانون تصویب بدهد ۲ ماهه اخیر سه ماهی سبیل مجلس خواهد بود

وزیر مالیه - این لایحه است راجع باستراض داخلی بیجاس مقدس تقدیم میشود
رئیس - ارجاع میشود بکمیسیون بدهد
سردار معظم - آیا تصویب نمی فرمائید که در دستور روز شنبه لایحه تبدیل مالیات خالصجات انتقالی به مالیات اربابی گذاشته شود چون راپورتش تا روز شنبه داده خواهد شد

رئیس - اگر حاضر شد و توزیع شد جزء دستور میکنیم زیرا دو ماده بیشتر نیست البته اگر حاضر شود ممکن است جزء دستور باشد قانون نظام راهم بنده عرض کرده بودم آن قسمتی را که راجع سرباز گیری است حاضر کنند مقدم بدارند ولی گویا بعکس شده است

سردار سهیل - چون بهین ترتیب از وزارت جنگ آمده بود تقاضا کردند تشکیل وزارت جنگ مقدم شود البته تشکیل سرباز گیری مقدم تر است اول باید تشکیلاتی در وزارت جنگ داده شود بعد آن قانون سرباز گیری مطرح مذاکره شود باین جهت مآثر مقدم داشتیم

رئیس - وزارت جنگ که آن لایحه را پیشنهاد دادند چیزی نگفتند
سردار سهیل - معاون وزارت جنگ که بکمیسیون آمده بود اینطور گفت
رئیس - این دولایحه را تماماً به بنده دادند و اگر معاون در خارج چیزی گفته است رسمیت ندارد آقای عدالمالک از معاون وزارت جنگ عدلیه گویا سوالی دارند

عدالمالک - این سوالی که بنده میکنم از طرف خودم بنام کمیسیون عدلیه است مطابق اطلاعاتی که بکمیسیون عدلیه رسیده در موقیقه رئیس عدلیه آذربایجان در صدد تشکیل عدلیه آذربایجان و اجرای قوانین موضوعه بر آمده بعضی مواضع اشکالاتی برای ایشان فراهم شده است و این مطلب را بکمیسیون عدلیه اطلاع دادند این بود کمیسیون عدلیه بنده را مأمور کرده است که از آقای وزیر عدلیه استعلام کنم که آیا در این باب چه اقدامی کرده است و این تلگرافیکه رسیده است صحیح است یا کذب است و در صورت صحت برای این نوع اقدامات که بر ضد قوانین موضوعه و بر ضد اساس است می شود چه اقداماتی کرده اند
معاون وزارت عدلیه - از طرف رکن عدالمالک اظهار شده بود که بعضی نا مساعدتی های معنی نسبت با مور عدلیه شده ولیکن يك قسمتی از

آنها بسامدت والا حضرت اقدس ولیمهد رفع شد و يك قسمت دیگری از آنهم در بین هیئت دولت و ابالت آذربایجان مذاکره است و گمان میکنم آنهم در همین چند روزه رفع بشود و البته ایشان هم این ترتیب را مرعی خواهند داشت که حفظ مراتب دولت و مأمورین دولت و هم حفظ قانون عدلیه در آنجا بشود

عدل الملک - به مذاکره خاتمه پیدا کرد و بنا شد اقدامات بکنند ولی چیزیکه در راپورت بود و فراموش کردم که عرض کنم این بود که همان زاپورتیکه به کمیسیون رسیده است مساعدت و الاحضرت اقدس ولیمهد را در پیشرفت امور عدلیه اشعار میدارد به والا حضرت نهایت مساعدت را نسبت بقانونین موضوعه فرموده اند و همچنین سردار رشید دستور العمل داده اند که در این باب کمال مساعدت را بنماید او هم در واقع خیلی اظهار مساعدت نموده هست غرضم این بود که وزارت عدلیه اطلاع داشته است یا خیر و ایشان چه اقدامی کرده اند این را هم خواستم از برای توضیح عرض کنم

رئیس - کمیسیون عدلیه خوب است در باب قانون مجازات اقدامی بکنند و بکمیسیون زود تر راپورت بدهد (مجلس بیست دقیقه بعد از غروب ختم شد)

جلسه ۶۷ صورت مشروح مجلس روز شنبه ۱۴ ذی قعدة ۱۳۲۳
مجلس دوساعت قبل از غروب در تحت ریاست آقای موتین الملک تشکیل و صورت مجلس روز سه شنبه دهم قرائت شد .

غائبین بدون اجازه - آقای سلطان العلاء سردار معظم کردستانی .
غائبین با اجازه - صدر الممالک و حیدر الممالک - عدل الملک و میرزا .

رئیس - در صورت مجلس ملاحظاتی هست ؟ (اظهاری نشد) ایرادی نیست صورت مجلس تصویب شد دستور امروز یکی بقیه شور دوم در قانون دخانیات و دیگری قانون راجع بخالصجات انتقالی ولی اگر آقایان مخالفتی نداشته باشند اول يك فقره راپورت راجع بنماینده گی آقای آفابیح رضای دهمخوار قانیست و دیگری راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بپیشنهاد آقای سردار معظم در باب تعمیر مقبره نادر شاه قرائت شود بعد داخل دستور شوم آقای مبصر الملک مخبر شنبه سوم راپورت شنبه را راجع بنماینده گی آقای شیخ رضای دهمخوار قانی بمضون ذیل قرائت نمودند

مورخ پنجشنبه ۲۹ شهر شوال ۱۳۲۳ شنبه سوم در تحت ریاست آقای استرآبادی با حضور هفت نفر از ۱۲ نفر اعضاء منعقد گردیده رسیدگی بانتهای تهران و توابع گردید چون آقای مستوفی عدالمالک که بسمت نمایندگی انتخاب شده بودند قبل از قبول اعتبار نامه مقام ریاست وزراء و وزارت داخله را قبول فرمودند لهذا انجمن نظارت مرکزی انتخابات حوزه تهران و توابع مجدداً در یوم یکشنبه دهم شوال تشکیل یافته و موافق قانون انتخابات نماینده گی آقای شیخ رضای دهمخوار قانی که نسبتاً حاضر اکثریت بوده اند و از یازده هزار و چهار صد و بیست و هشت رأی از آراء مأخوذه ۳۴۲۸ رأی باسم مشارالیه بود تصدیق

و اعتبارنامه داده بودند شنبه سوم با نهایت دقت رسیده گی نموده چون انتخاب دهمخوار قانی در کمال صحت بود و شکایتی هم نرسیده لهذا بانفاق آراء نماینده گی محزی الیه تصدیق گردید .
رئیس - راجع بوکالت آقای آفابیح رضای دهمخوار قانی از طهران مخالفی هست یا نیست (مخالفی نشد) مخالفی نیست رأی میگیریم بنماینده گی ایشان آقایانیکه نماینده گی ایشان را تصویب میکنند قیام نمایند ؟ (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد راپورت کمیسیون مبتکرات هم طبع و توزیع شده است و با وجود این قرائت میشود . (بمضون ذیل قرائت شد)
کمیسیون مبتکرات در تحت ریاست آقای شریعتدار منقده بطرح قانونی آقای سردار معظم راجع بتعمیر مقبره نادر شاه رسیدگی نموده کمیسیون طرح مزبور را بانفان حاضرین اساساً قابل توجه دانسته و رسیدگی خواهد بود آنرا موکول بنظر کمیسیون مربوطه میباشد .
رئیس - باید رأی بگیریم بشانل توجه بودن این طرح آقای حاج سید رضا مخالف هستند ؟

حاج سید رضا - اگر چه یاس حقون مردمان بزرگ و خدمتگزاران مملکت را باید داشته باشیم ولی ضیق مالیه امروز اجازه این نوع خرجها را نمیدهد .

سالمان هوزرا - همین قسم که میفرمایند ما گرفتار ضیق مالیه هستیم ولی برای جبران این مسئله بکنیکه عایدات و تهیه قوانین جدید از قبیل استقراض داخلی و غیره یا کسور از مغاز جیکه در بودجه هست مشغول هستیم و بهتر ترتیبی هست ممکن است ما بودجه خودمان را اصلاح کنیم بلکه مبلغی هم بر عایدات خودمان بیفزاییم با این ترتیب يك مختصر تعمیر آنهم بآن ترتیب که پیشنهاد شده است از برای يك شخص بزرگی که زنده کشته مملکت ایرانست حقیقه اگر ملت اظهار قدر شناسی نکند دیگر امبوداری برای زنده ها باقی نمیمانند که از برای این ملت کار بکنند آیا چه کسی میتواند تعمیر بکنند بهتر از نادر شاه و شاه عباس بادشاهی داشته ایم ولی متأسفانه هیچ حفظ آثار قبور و یاس حق گذاری آنها را در نظر نداریم بنده تصور میکنم بهترین پولیکه از بودجه ما خرج میشود پولی است که از برای بسادگاری این شخص خیلی خطرناکی خلاص کرده و از برای مملکت ایران متصرفات خیلی بزرگ تهیه نموده است و حقیقه تا وقتیکه اسم ایران هست باعث افتخار ایران و ایرانیانست .
رئیس - بنده گمان میکنم لازم نباشد که در این مطلب آنقدر مذاکره کنیم آقای حاج سید رضا هم که اظهاری فرمودند فقط من باب ضیق مالیه بود اگر آقایان مخالف نباشند رأی میگیریم در قابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانیکه طرح قانونی آقای سردار معظم را قابل توجه میدانند قیام نمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد - شروع میکنیم به بقیه شور دوم قانون دخانیات از ماده چهارم ماده دوم هم که رد شده بود کمیسیون ماده جدیدی نوشته طبع و توزیع هم شده است.

(ماده چهارم بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده چهارم - هر کس هر مقدار توتون و تنباکو بطور قاچاق یا بهر نحو دیگر از ادای مالیات بگریزند علاوه بر ضبط و معادله مقدار مزبور به تادیه جریمه معادل دو برابر مبلغ مالیاتی که بان تعلق میگردد محکوم خواهد شد

رئیس - در ابتداء مخالفی هست یا نیست ؟
مدیر رس - معلوم است تا مردم در تمام ایران این قانون را بفهمند و منتقت شوند مدت مدیدی طول میکشد و گمان این است حالا که صلاح دانسته اند قاچاق را ضبط کنند مسئله ایست ولی دو برابر قیمت جریمه بکنند خیلی است و فوق العاده است لهذا خوبست بهمان مسئله اول که (ضبط قاچاق است) اکتفا کنند و آخر ماده را بپندارند .

مدحت السلطنه - مجازات یک چیزی است که در هر مملکتی خیلی لازم است خصوص در یک همچو موفعی که قانون جدید وضع میشود و برای سخت اجرای آن لازم است مجازاتی وضع شود که جلو گیری از قاچاق و تقلباتی که در این موضوع میشود بشود معلوم است آن کسی که قاچاق میرسد برخلاف قوانین موضوعه مملکتی رفتار میکند باید علاوه بر ضبط آن توتون و تنباکو مقداری هم جریمه بدهد که بعد از این مرتکب این عمل نشود و نظارتی هم پیدا نکنند والا اگر غیر از این باشد قوانین بخوبی اجرا نخواهد شد .

حاج شیخ محمد حسن گروسی - مالیات دخانیات از قریب صدی سی مال دولت است و باقی آن مال مالک یعنی تاجر است در صورتی که آن بقیه را هم از او بگیرند دیگر جرمی از این بالاتر نبود اگر غرض این است که مجازاتی باشد و اسباب ردع از بعضی تقلبات بشود گمان میکنم مجازاتی بالاتر از این نباشد که بجهت سی تومان هفتاد تومان دیگر هم رویش بگذارد و صد تومان بدهد .

حاج عزالممالک - بقیه کمیسیون هر اندازه مجلس شورای ملی در باب مجازات سخت گیری بکنند برای استحکام این قانون و برای پیشرفت کار سزاوار است در این هم آقایان ملاحظه بفرمایند که جریمه دو برابر قیمت نخواهد بود بلکه دو برابر مالیات آن خواهد بود و در حقیقت نصف آن مقدار توتون قاچاق شده بگذردی بیشتر میشود البته قاچاق کننده تا یک جریمه تقدیم تصور نکنند که بر او تحمیل میشود شاید چندان وقتی در این کار نکنند در هر صورت ما این مجازات را نسبت بکی وضع میکنیم نسبت بکسی است که برخلاف قانون رفتار میکند و از برای کسی است که دزدی میکند و البته کسیکه مرتکب دزدی شده است مستحق مجازات است و این اندازه مجازات هم برای او زیاد نیست این ماده برای یک آدم سبب درستی وضع نمیشود بلکه برای آدمی است و دزدی که برخلاف قوانین موضوعه رفتار میکند وضع میشود و البته نسبت بیک همچو شخصی هر قدر سختی

بشود سزاوار خواهد بود
حاج شیخ حبیب الله - و تلك حدود الله فلا تتعدوها ما از مقررات و حدودی که قانون اساسی از برای ما تجویز کرده است نمیتوانیم تعطلی کنیم این مسلم است که قانون اساسی را ما ها که اصالی این مملکت هستیم باید معافقت کنیم و محکم نگاه بداریم و تعطلی از آن نکنیم اگر ما خودمان مخالفت از قانون اساسی و مقررات آن بکنیم میدانیم چه نتیجه خواهد داشت بعد از اینکه این مقدمه معلوم شد این ماده چهارم را که در باب مجازات وضع شده بدوجهت نمیشود رأی داد اولاً بواسطه اینکه مخالف با خود قانون اساسی است در اصل شانزدهم قانون اساسی میفرماید (حفظ املاک و اموال مردم بعنوان مجازات و سیاست ممنوع است مگر بحکم قانون) من بخواهم بفرماید که قانون است که ما را اجازه میدهد که اموال مردم را ضبط کنیم ما یا از پیش خود یک کاری میکنیم یا یک ملتی باید داشته باشد قانون یا قانونی که قانون شرع است یا قانون مجلس از این سه قسم بیرون نیست اگر قانون شرع مقدس باشد که مسلم است نهی دارد اگر میفرماید قوانین مجلس مقدس و کعبه اعمال ایرانیان است در اصل دوم قانون اساسی تصریح کرده که هر ماده قانونیکه مخالف با قوانین موضوعه خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله بوده باشد قانونیت نخواهد داشت ما بیخود در این مسئله که مخالف با صریح قرآن و شرع است و یک نفر مستشرق رأی ندیده زحمت میکشیم که از برای اینکه این شخص پنج تومان دزدی کرده است ما او را ضبط کنیم و علاوه بر این دو برابر هم جریمه بگیریم شان مجلس مقدس اجل از این است که اسم جریمه در آن برده شود پس مقتضای خود قانون اساسی حکم نمیکند چنین قانونی وضع کنیم یکبار میگویید عقل حکم میکند که این قانون وضع شود بنده عرض میکنم هیچ عقلی حکم نمیکند که اگر کسی یک خطای جزئی کرد بواسطه آن خطای جزئی ما باینهمه یک کاری بکنیم که این بیچاره را از زندگی و معیشت محروم کنیم این مسئله از خارج مبرهن و معلوم است که مردمان دارا نوهالین کار را نمیکند این کارها نوهالین مردمان عقل و احق و فراعست انسانیه که این قسم کارها را میکند آنقدر احق است که نمیدانند این مالیات را که بدولت میدهد اسباب فوت دین اسلام و حفظ تهور و توقیر دولت میشود آنقدر شعور ندارد که در واقع این وجه را برای حفظ خودش میدهد پس باید این آدم بی شعور را بقدر بی شعوری خودش مجازات کرد این آدم اگر شعور داشت دزدی نمیکرد و در چیزیکه از برای خودش و از برای دولت خودش خرج میشود اینکار را نمی کرد فلها ما فرض میکنیم که یک کاسب ضعیف پنجاه تومان سرمایه دارد این پنجاه تومان را بدهد از آنکه ضبط کردند و در مقابل مالیات آهم جریمه می کند چه عرض کنیم بنظر بنده صحیح نمی آید شاید بنظر آقایان تصویب کند ولی بنظر بنده شرع نه قانون نه عقل هیچکدام حکم نمی کند اما آقایان یک چیزی فرمودند که آن کلام صحیح است فرمودند از برای اینکه جلو گیری از دزدی بشود ما اینکار

را میکنیم عرض میکنم این حرف صحیح است اما شنا چرا از برای آن کسیکه سالی پنجاه هزار تومان مالیات مستقیم را بدولت نمیدهد مجازات وضع نمی کنید مال او را ضبط کنید و یک بیچاره ضعیف فقیریکه یک مقداری از مالیات غیر مستقیم را نداده و تخلف از قوانین کرده است می آید او را با مالش میکنید این است که عقل بنده تجویز این نوع مجازات را نمی کبد و لاجول و لا قوة الا بالله
حاج عزالممالک - با آن مقدمه مانیکه آقا فرمودند من تصور کردم که اساساً بر خلاف وضع مجازات هستند ولی اتفاقاً در آخر فرمایشاتشان فرمودند باید مجازاتهایی از برای اشخاصی که اطاعت از قوانین مقرر نمیکند وضع شود پس تصدیق می فرمایند که نوشتن همین ماده مقدمه است برای همان چیزیکه آقا تصور فرمودند که اگر کسی پنجاه هزار تومان مال دولت را نداد چقدر باید مجازات شود بهمان اندازه مادر اینجا این ماده را قائل شوم معلوم است که از برای او هم چه درجه از مجازات را باید قائل شوم و باید تصدیق بفرمایند که اگر در قانون یک مجازاتی را قائل نشوم در حقیقت مثل این است که ما آن قانون را ننویسیم اگر این مواد از مجلس بگذارد و یک مجازاتی از برای اشخاصی که نمیخواهند این قانون اجرا شود و بطریق دزدی و تقلب و جنایت میخواهند خودشان را از زیر بار این قانون بیرون برند وضع نشود اصلاً وضع این قانون بیچاره ای موضوع خواهد بود اما اینکه مذاکراتی راجع بقانون اساسی فرمودند همان اصل اجازه میدهد که این قانون وضع شود زیرا که قانون اساسی مینویسد مجازات درباره کسی اجرا خواهد شد مگر بحکم قانون قانون چه چیز است قانون آن چیزی است که در مجلس شورای ملی با اکثریت بگذرد معنی است همینکه قانون شد باید بوقع اجرا بیاید اما نسبت با اساس مسئله که فرمودند نمیشود این ماده را وضع کرد عرض میکنم اینطور نیست مطابق فرمایش آقای مدرس اصل این ماده لازم است و بهتر آنست که اصل همان جنس ضبط شود و تحمیل دیگری بر او نشود کمیسیون تصور کرد که مرکز مجازات تقدیم یا تعلق بگیرد خیلی جلو گیری از تقلب خواهد نمود بالاخره بنده لازم میدانم که هیچ ماده در اینجا باشد زیرا اشخاصی که برای دزدی میخواهند از زیر بار مالیات بگریزند باید به پیشند که یک ماده هم برای مجازات آنها وضع شده و باید اطاعت از امر قانون بشنایند بنا بر این به عقیده بنده این ماده از الزم مواد این قانونست حالا اگر بخواهند کسر یا تخفیفی نسبت بمجازات داده شود آن بسته باین است که پیشنهادی بشود و اکثریت مجلس رأی بدهد و الا اساساً تصدیق خواهد فرمود که باید همچو ماده در این قانون باشد
رئیس - دو فقره پیشنهاد رسیده است اگر آقایان مذاکرات را کافی میدانند پیشنهادها قرائت شود .
(گفته شد کافی است)
(پیشنهادها بمضمون ذیل قرائت شد)
ما امضاء کنندگان ذیل پیشنهاد می کنیم ماده چهارم اینقسم نوشته شود هر کس هر مقدار توتون و تنباکو بطور قاچاق یا بهر نحو دیگر از ادای مالیات بگریزند همین جنس ضبط خواهد شد یعنی

- شریعتدار موسوی - شیخ الملک -
(پیشنهاد آقای زنجانی)
بنده پیشنهاد میکنم که ماده چهارم چنین نوشته شود هر کس هر مقدار توتون و تنباکو علاوه بر مقدار یک چهارم یکم تر نیز که برای کشفین حاصل است از مالیات بگریزند علاوه بر مالیات مقرر در همین جنس هم ضبط دولت خواهد شد
رئیس - آقای آقا شیخ یعنی توضیح میدهند؟
حاج شیخ بحیبی - بلی برای همین مسئله که مقرر گفته شد و آقایان گفتند که تحمیل فوق العاده است پیشنهاد کرده ام که بهمان جنس ضبط جنس قناعت شود .
آقا شیخ ابراهیم زنجانی - در مملکت عثمانی اگر یک کسی یک مقدار تنباکو دزدی کرده داشته باشد که علامت مالیات آنرا نداشته باشد ضبط میکنند جریمه هم میکنند که کسی دیگر اینکار را نکند . در اینجا ممکن است یک کسی یک مقدار چیزی تنباکو برای کشفینش داشته باشد و مالیاتش را نداده باشد لهذا بنده خواستم یک استثنائی شود برای کسانی که برای کشفین خودشان یک مقدار تنباکو دارند که اگر پیدا کردند نه آنرا ضبط کنند و نه جریمه بگیرند و اما در خصوص جریمه بنده همان جنس ضبط کافست و دیگر جریمه نقدی صحیح نیست صدی سی را بگیرند هفتاد را هم بعنوان مجازات بپزند کافی است اما اگر بگیریم مجازات نشود خیلی غریب است بجهت اینکه کسیکه قاچاق کرده باشد یا کسیکه مالیات را آورده است مساوی باشند و با هم فرقی نداشته باشند تصور ندارد و معقول نیست کسیکه مالیات دولتی را نداده و گریخته است و کسیکه آورده و تقدیم کرده است تفاوت نداشته باشند معنی ندارد باید مجازات باشد ولی بنده برای مجازات ضبط را کافی میدانم .
حاج عزالممالک - نسبت بمقداری که آقای زنجانی معاف کرده اند بنظر بنده صحیح نیست در این قانون نوشته شود بجهت اینکه ما نمیدانیم آن فستهای تنباکو که بر آنها سرب زده میشود چه مقدار خواهد بود باین مناسبت امروز صحیح نیست در قانون نوشته شود که یک چهارم یکم تر نیز معاف باشد پس بهتر خواهد بود که این قسمت را مسترد بفرمایند اما قسمت دوم چون بعضی آقایان هم اینطور اظهار فرمودند بنده هم موافق خواهم بود که همان تنباکو ضبط شود .
آقا شیخ ابراهیم - بنده توضیحی دارم اینکه میفرمایند
رئیس - اجازه نگرفته که نمیشود حرف زد - پیشنهاد هم از طرف آقای نجفقلی میرزا شده قرائت میشود .
(بمضمون ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم که ماده چهارم اینطور نوشته شود هر کس هر مقدار توتون و تنباکو بطور قاچاق یا بهر نحو دیگر از ادای مالیات بگریزند علاوه بر ضبط و معادله مقدار مزبور بنادیه جریمه حقیقه از صدوسی تعلق میگردد محکوم خواهد بود .
رئیس - توضیح بدهید .
نجفقلی میرزا - گمان میکنم این پیشنهاد

خودش مصرح است و محتاج بتوضیح نیست - بطوریکه ذکر شد توتون و تنباکو قاچاق البته باید ضبط شود و علاوه بر آن یک جریمه نقدیه هم لازم است و تصور میکنم همان مبلغ صدی سی که بان تعلق میگردد کافی باشد و آنوقت در حقیقت نصف قیمت توتون و تنباکو میشود .
رئیس - این پیشنهادها ثانیاً قرائت میشود هر کدام را آقای مخبر قبول دارند میفرمایند و هر کدام را قبول ندارند رأی میکنیم
(مجدداً پیشنهادها بمضمون سابق قرائت شد)
رئیس - آقای مخبر کدام یک را قبول میفرمایند ؟
حاج عزالممالک - اگر آقای زنجانی آن قسمت معافیت را مسترد بکنند بنده پیشنهاد ایشان را قبول میکنم .
رئیس - پیشنهاد آقای نجفقلی میرزا و آقای شیخ بحیبی را قبول نمائید ؟
حاج عزالممالک - خیر .
رئیس - آقای زنجانی آن قسمت را مسترد بدارید یا خیر ؟
آقا شیخ ابراهیم - بقیه بنده لازم است ؟
رئیس - پس چون آقای مخبر قبول نمیکند باید در مقابل توجه بود بنده پیشنهادها رأی بگیریم اول پیشنهاد آقای آقا شیخ یعنی قرائت ورای میکنیم .
(بقراری سابق قرائت شد)
حاج عزالممالک - بنده این پیشنهاد را قبول میکنم چون یک تغییری هم خود بنده داده ام .
رئیس - پیشنهاد آقای آقا شیخ یعنی را قبول میکنید ؟
حاج عزالممالک - بلی .
رئیس - پس رأی میگیریم در پیشنهاد های دیگر .
نجفقلی میرزا - بنده هم پیشنهاد خودم را مسترد مینارم .
رئیس - آقای زنجانی که پیشنهاد خودشان را پس نمیگیرند رأی میکنیم در اصلاح آقای زنجانی آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام نمایند .
(عده قبلی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد رأی میکنیم باده چهارم آقایانیکه ماده چهارم را برتری میکنند پیشنهاد شد تصویب میکنند قیام نمایند
(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - ماده پنجم قرائت میشود .
(بقراری ذیل قرائت شد)
ماده پنجم - برای اجرای مواد مذکور فوق وزیر مالیه کمیسیونی از اشخاص بصیر با اطلاع تشکیل داده نظامنامه که مستلزم حسن اداره و سهولت جریان امور مالیات دخانیات و مقرره بصره و اصلاح مملکت و آسایش عامه است تهیه نموده پس از تصویب کمیسیون تواریخ مالیه مجلس شورای ملی بوقع اجرا گذارده خواهد شد .
رئیس - در ماده پنجم مخالفی نیست ؟
حاج شیخ حبیب الله - میفرماید پس از تصویب کمیسیون قوانین مالیه مجلس بوقع اجرا گذارده خواهد شد مقصود از تشکیل مجلس آنست که قوانین موضوعه بنظر همه نمایندگان برسد و هر

کدام نقیصه اصلاحی معالی دارند بگویند تا بر همه واضح و مشکوف شود ورای بدهند چیزی که مانعمان نیست و در کمیسیون از نظر دو نفر با ۱۲ نفر میگردد و ما خبر نداریم چطور میتوانیم رأی بدهیم و بگوئیم رأی آن ما صحیح است در صورتیکه ما نمیدانیم چه رأی می دهند از حالا نمیتوانیم حکم بصحت آن رأی بدهیم باوجود اینکه می بینیم نوع این قوانین که بپس می آید همه از کمیسیونها گذشته معذراً باز در مجلس اینهمه سختی و تنقید و قال و مقال دارد علیهذا نمیتوانیم در پیشی که نمایانم رأی بدهیم لذا اگر صلاح بدانند آن نظامنامه از مجلس بگذرد تا ما هم نظریات خودمان را اظهار کنیم .
حاج عزالممالک - خوبست آقا یک تفاوتی بین نظامات و قوانین بگذارند همینطور که ملاحظه میفرمایند مابین قانون اساسی و قوانین هادی فرقی هست یعنی همینطور که مجلس بطور عادی نمیتواند قوانین اساسی مملکتی را تغییر و تبدیل بدهد همینطور نظامنامه هم بقیه شخص بنده یک چیزی نیست که مربوط بپس مجلس شورای ملی باشد مربوط بدولت است باید وزیر پیشنهاد کند شاه دستخط کند آن وقت به موقع اجراء گذارده شود منتهی بواسطه سختی که از طرف بعضی از آقایان نمایندگان شد اکثریت کمیسیون اینطور رأی داد که یک کمیسیون در خارج این نظامنامه را تهیه کند و اشخاص آن از اشخاص بصیر و با اطلاع باشند باز هم بکمیسیون مجلس شورای ملی بیاید چون یک سابقه هم داشت و قانون تشکیلات ماله گذشته اینطور گذشت و البته در کمیسیون و در هیئت در آن نظامنامه نظر کنند اجراء آن سهل تر خواهد بود اساساً معلوم است که مجلس قانون وضع می کند میگوید باید مالیات گرفته شود مبلغ مالیات چه باشد اصل مالیات را معین میکند بعد نظامات آن را باید دولت بنویسد و اجرا کند اگر ما بخواهیم هر چیز را بفرمان حق بدهیم و خودمان را مشغول بکنیم و از برای هر کاری در مجلس نظامنامه بنویسیم گمان میکنم از کارهای اصلی خودمان باز بنامیم و مجلس از تکالیف ایه خودش باز میماند
رئیس - با وجود این مذاکرات بیش تر از این لازم است ؟
حاج شیخ حبیب الله - اجازه میخواهم
رئیس - خوب بجناب عالی در دفعه پنجم میرسد گویا مذاکرات کافی است یک اصلاحی از طرف آقای از باب کبخسرو پیشنهاد شده است قرائت میشود و رأی میکنیم .
(بمضمون ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم ماده پنجم قانون مالیات دخانیات این قسم نوشته شود برای اجرای مواد مذکور نظامنامه که مستلزم حسن اداره و سهولت جریان قانون مالیات دخانیات و مقرره بصره و اصلاح مملکت و آسایش عامه باشد تهیه کرده پس از رساندن بصره هادیونی بوقع اجرا بگذارند .
از باب کبخسرو - در همه قوانین که وضع میشود وقتیکه ماده آخری را می نویسد همیشه رسم است که باید ذکر کنند پس از صحنه هادیونی بوقع

اجرا گذاشته خواهد شد و در اینجا هیچ ذکر نشده است و نوشته اند پس از گذشتن از کمیسیون قوانین مایه بوقع اجرا گذاشته میشود علاوه این مالیات که وضع میشود برای این است که عایدات زیاد شود و بنده نمیدانم این نظامنامه کی از کمیسیون خواهد گذشت تا آنوقت بوقع اجرا گذاشته شود نمیدانم آنوقت رأی کمیسیون مجلس چه اثری خواهد داشت رأی کمیسیون در صورتی منشاء اثر است که آنچه از کمیسیون ها میگردد مجلس بیاورد و قتیکه به مجلس نباید همان هیئت بصیر با اطلاعی را که خود وزارت مایه فراهم می آورد و نظر میکند کافی است در همانجا نظریات خودشانرا میکنند و بصحه های مایه میرساند بعد بوقع اجرا گذاشته میشود.

حاج عز الممالک - بنده از اکثریت کمیسیون که این مطلب را تصویب کرده و برخلاف ترتیبات معموله پیشنهاد نکرده است دفاع میکنم اولاً همین که مجلس رأی داد که کمیسیون نظامنامه را تهیه و تصویب کند بوقع اجرا گذاشته شود خود این مسئله بکمیسیون حق میدهد که این کار را بکند چنانچه در سایر قوانین نظیر آن دیده شده است که مجلس نسبت به قوانین بنوعین عداوت و نظامنامه تشکیلات مایه همین طور رأی داده است که پس از تصویب کمیسیون بوقع اجرا گذاشته شود و آنکه این قانون نیست نظامنامه است نظامنامه را وزیر امضاء میکنند و معمول نیست که بصحه شاه برسد قوانین را مجلس تصویب میکند و بصحه شاه میرساند نه نظامنامه را که بطور برای مجلس تصویب بود منتهی برای اینکه این نظامنامه تا یکدرجه نسبت به حال مردم سهل تر نوشته شود این بود که کمیسیون قائل شد یک هیئت با اطلاع در خارج بنویسد و کمیسیون قوانین مایه هم چون تا حال نظریات در این قانون داشته است آنرا تصویب کند حالا اگر اکثریت مجلس در این پیشنهاد رأی بدهد بنده حرفی ندارم والا چون اکثریت کمیسیون قبول نکرده است بنده هم نمیتوانم قبول کنم

رئیس - قابل توجه شد رأی میگیریم باده پنجم به ترتیبی که کمیسیون پیشنهاد کرده آقایانی که ماده پنجم را تصویب میکنند قیام نمایند (عده قبلی قیام نمودند)

رئیس تصویب شده ماده دوم که در ماده دوم تصویب شده است فرائض میشود و بعد از آن رأی میگیریم.

بعضون ذیل قرائت شد
ماده دوم - مالیات دخانیات مذکوره در ماده اول که از عوارض غیر مستقیم است از قرار صدی سی از قیمت دریافت خواهد شد در صورتیکه در تعیین قیمت تنباکو و توتون مابین مالیات بده و مأمورین مایه اختلافی حاصل شود صد سی از این جنس دریافت خواهد شد.

حاج شیخ محمد حسن گروسی - اولاً مقصود از تغییر مالیات عوارض نمیدانم چه بود با اینکه مراد از عوارض آن تحمیلات یا جریمه اتاقی است که بر رعیت وارد میشود نه این امر کلی مستوری دائمی و آنرا تغییر مالیات کردن آنست و اولی است از تغییر عوارض و این چیزیست که مخالف است با آن جور مالیات و آن اساسی که ما در نظر داریم و دیگر اینکه همانطور که سابق عرض کردم این اندازه صد سی نسبت به متحملین مالیات خیلی زیاد و اجحاست.

رئیس - رأی میگیریم باده دوم - آقایانی که ماده دوم را به ترتیبی که فرائض شد تصویب میکنند قیام نمایند.

عده کثیری قیام نمودند
رئیس - تصویب شد - مذاکرات دوکلیات است **حاج عز الممالک** - چون ماده پنجم رد شد برای نظامنامه باید یکماده پیشنهاد کرد و بالاخره باید یک ترتیبی اتخاذ نمود ممکن است در بقیه مذاکره شود و در موقع تنفس کمیسیون یکماده بجای ماده پنجم که رد شده بنویسند و بمجلس پیشنهاد شود.

رئیس - در کلیات مذاکره میشود ضمناً نمیتواند آن ماده را بنویسد پیشنهاد کند بعد رأی میگیریم. **مجلس** - مذاکره در کلیات باید بعد از گذشتن تمام مواد باشد.

رئیس - اولاً آن ماده راجع به اساس قانون نیست و مجبور هستید بنویسند باین وصف میفرمائید بگذاریم بماند.

مجلس - این برای بعد ها سابقه میشود و صحیح نیست.

رئیس - بسیار خوب میخواهید بماند پس هفت هشت دقیقه تنفس داده میشود تا این ماده را حاضر کنید.

در این موقع تنفس شده و پس از بیست دقیقه مجدداً جلسه تشکیل گردید.

رئیس - ماده پنجم را کمیسیون نوشته است فرائض میشود اگر ایرادی نباشد رأی میگیریم. (بعضون ذیل قرائت شد)

ماده پنجم - برای اجرای مواد مذکوره فوق وزیر مایه کمیسیون از اشخاص بصیر با اطلاع تشکیل داده نظامنامه مستلزم حسن اداره و سهولت جریان امور مالیات دخانیات و آسایش عامه است تهیه

نموده پس از تصویب کمیسیون قوانین مایه مجلس شورای ملی و رسیدن بصحه هیئتی بوقع اجراء گذارده خواهد شد.
سردار معظم - بنده تصور میکنم مداخلات کمیسیون قوانین مایه در نوشتن نظامنامه هائی که باید فرغ یک اصولی باشد (که در قانون معین شده) صحیح نباشد اصول مطالب را قانون معین میکند و البته ارجحاری قانونی خودش که یکی از آنها کمیسیون مایه است میگردد و بجای می آید لیکن فرغ آن با دولت است پس بعد از آنکه آن اصل معین شد آنوقت تکلیف دولت است که آن اصول را با اجرائیاتی تطبیق کند و از این نقطه نظر مداخلات کمیسیون قوانین مایه قانوناً تصحیح نخواهد کرد بقیه بنده بهترین ترتیب همان پیشنهادی است که آقای ارباب کبشرو کرده بودند و بدینسانه از مجلس رد شد البته پس از آنکه قانون نوشته شد خود هیئت دولت با هیئت دیگر که تعیین میکند باید از برای نوشتن نظامنامه مأمور باشند و آن نظامنامه که حالت رکمان ژنرال را دارد باید بصحه هیئتی برسد و بعد بوقع اجراء بیاید در هر صورت مداخلات کمیسیون قوانین مایه در اینجا صحیح نیست.

حاج عز الممالک - در این ماده که کمیسیون اخیراً پیشنهاد کرده آقایان ملاحظه میفرمائید که دو جنبه در آن ملاحظه شده هم آن نظریه که آقای ارباب کبشرو داشتند و هم نظر دیگر که کمیسیون داشته است این بود که چون آن کمیسیونیکه در خارج یا وزارت مایه تشکیل میشود نسبت با اجرای این قانون عجله بی تجربه هستند و هر اندازه که در مواد نظامنامه مذاقه شود و در تحت مشاوره بیاید نسبت بعامه و اشخاصی که این مالیات را میدهند بهتر خواهد بود و بعد اشکالاتی از حیث جریان و اجرای این قانون پیش نخواهد آمد در اینصورت مقصود آقای ارباب کبشرو در اینجا ملاحظه شده است که بصحه هیئتی برسد چون نظر کمیسیون هم همین بوده است ولی در خصوص نظامنامه سابقه که در مجلس شورای ملی دارد و باغلب کمیسیونها این حق داده شده منافاتی نخواهد داشت که این نظامنامه از کمیسیون قوانین مایه بگذرد.

رئیس - دیگر مخالفی نیست؟ - رأی میگیریم باده پنجم به ترتیبی که فرائض شد آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند.

عده کثیری قیام نمودند
رئیس - تصویب شد - مذاکرات در کلیات قانون است.

حاج شیخ حبیب الله - بنده دو پیشنهاد در جلسه سابق عرض کردم اگر صلاح است فرائض شود.

رئیس - پیشنهادها در شد.

حاج شیخ حبیب الله - خیر فرائض نشد.
رئیس - ارجاع شد بکمیسیون کمیسیون قبول نکرده است اگر میخواهد رأی بگیریم دوباره بنویسد خواهد میشود رأی میگیریم در کلیات مخالفی نیست؟

ناصر الاسلام - در موقعیکه در مواد مذاکره میشد بنده یک قسمت از نظریات خود را در مواد این قانون عرض کردم و چون بعد از این شور رأی

گرفته میشود بعضی اسقاط تکلیف ناچارم نظریات خود را بیکدوری مسوط تر عرض کنم و آن این است که عده اشکال بنده راجع بخدمت تعیین اداه کننده مالیات است والا اساساً با مالیات دخانیات هیچ مخالفت ندارم و لولایتیکه عرض صد سی صدی چهارم و صدی پنجاه نوشته شود هیچ مخالفت نخواستیم و صدی داشت چنانکه در کلیه مالیات غیر مستقیم بنده کمال مساعدت و موافقت را داشته ام اما در این مسئله که اداه کننده را تعیین نکرده اند بنده یک اثرات سوئی می بینم که مجبورم بیکفصت از آن اثرات را بنده عرض کنم بآن معلوماتی که بنده نسبت به توتون دارم این است که در مملکت گیلان که یک مملکتی است که توتون سیگار بیشتر بعمل می آید اگر آقایان بدانند طرز عمل آوردن توتون چه نحو مشکلات دارد و چه نحو زحماتی از برای رعیت حاصل می شود آنوقت راضی نخواهند بود که این قانون اینطور بگذرد و اداه کننده مالیات معین نباشد چندین ماه باید رعیت از برای حاصل آوردن این متاع زحمت بکشد آنگاه یک زحمانی که نمی توانم جزئیاتش را عرض کنم همین قدر عرض می کنم که در تابستان مشروب کردن زراعت توتون سیگار با دست است آنهم در مواقع مرتفعه باید این توتون سیگار را حمل بیاورند باین زحمتی که رعیت می کشد اگر یکمختصر آفتی باین زراعت برسد بکلی بی فایده و بی حاصل می شود پس از این که از آن مراحل می گذرد آن محصول را بآن تقسیماتی که دارند تقسیم می کنند یعنی قرمز سفید و سیاه بآن اصطلاحی که دارند بالاخره تا آنوقت که آنرا بار می بندند زحمتش حد و وصف ندارد بآن بیاناتی که آقایان اظهار کرده اند و عقیده افراد نمایندگان را دانسته ام که هیچ وقت معتقد نیستند این مالیات بر رعیت تحمیل شود و آقای مخیر هم در موقع دفاع تصدیق کرده اند که هیچ وقت نظر کمیسیون این نیست که این مالیات بر رعیت تحمیل شود و باین نظری که اتفاق نمایندگان در مجلس اظهار می کنند هیچ معتقد نیستیم این قانون باهم بگذرد و دهنده این مالیات معین نباشد و بآن عقیده هم که آقای حاج شیخ حبیب الله اظهار کردند معتقد نیستیم که نظامنامه را بیاورند بمجلس سزوار نیست نظامنامه در مجلس بیاید و رأی داده شود این را هم نمی توانم تصدیق کنم که یک قانونی بگذرد و اداه کننده آن مالیات معین نباشد این هیچ قابل تصدیق نیست پس مادامی که اداه کننده این مالیات معین نشود در عرض اینکه حسن استفاده بشود سوء استفاده می شود علی التحقیق عرض خواهم کرد صحه قسمت بزرگ توتون کاری گیلان بواسطه این آسیب که اداه کننده مالیات معین نیست از بین میرود و اگر دولت همانطور که منظور شماست عمل کند یعنی اداه کننده مالیات را رعیت نداند آن حسن اثری را که باید برای قانون متوجه شود نخواهد شد یعنی ملت نمی داند که این مصوبه مجلس است یا خیر بنده معتقدم که اگر همین قدر اداه کننده مالیات را معین کنیم یعنی در عرض آن کمیسیون که در وزارت مایه معین خواهد شد مجلس اداه کننده مالیات را معین کند رقم تقس این قانون خواهد شد و آن قسمت هم که آقای سردار معظم راجع بمعاقبت مذاکره فرمودند بقیه بنده اگر طریقه و طرز آنرا همانطور معین کنند این قانون یک قانون کاملی خواهد بود و از

برای دولت خیلی خیلی مفید خواهد بود.
حاج عز الممالک - چنانچه مکرر عرض شده است همه میدانند که که این قانون بطور کلی نوشته شده است و شامل جزئیات نیست دلش هم واضح است بجهت اینکه ماتجر به نسبت باین قانون انداختیم و نمی توانستیم جزئیات را پیش بینی کنیم و اساساً هم باید گفت که در قانون بیشتر از این میشود توضیح داد یعنی مجلس شورای ملی باید ببیند که صلاح هست مالیات وضع کند یا خیر؟ و این مالیاتی که وضع می کنند پیشرفت می کنند یا نه؟ بعد از آنکه اساساً تصدیق کرد مبلغ مالیاتی که باید گرفته شود در قانون تصریح میشود حالا دیگر جزئیات او مراتبی دارد که بقیه کمیسیون در نظامنامه باید تصریح شود اینکه آقا فرمودند که مجلس شورای ملی تصدیق کرد که بر رعیت تحمیل نشود بنده هم تصدیق دارم مخصوصاً در موقعی که کمیسیون را بورت دوم را تقدیم کرده است تصریح کرده است که از عوارض غیر مستقیم است و محققاً این مالیات بر ملک یعنی بر زراعت در سر محصول تحمیل نمیشود بعد از آنکه اساساً تصدیق شد که این از عوارض غیر مستقیم است تصریح شده است که این مالیات تحمیل نمیشود مگر بر مصرف کننده و البته آقایان میدانند هر چه دولت این مالیات را در برتر (یعنی در دستهای آخر بگیرد عایدات آن زیادتر خواهد بود یعنی اگر دولت این مالیات را بر محصول بگیرد معلوم است چون قیمت آن کمتر است عایدات آنهم نسبت باینکه از تاجر بزرگ یا دکان دارها بگیرد کمتر میشود پس هر اندازه این مالیات در موقعی که نزدیک بصرف می شود گرفته شود معقول است عایدات دولت زیادتر میشود و این نکته هم در نظامنامه مطرح میشود ولی حالا چرا در قانون مالیات دهنده تعیین نمیشود با اینکه معین کرده ایم مستقیماً بر محصول و بر زراعت تحمیل نمیشود برای این است که در این موقع نمیتوانیم تعیین کنیم مالیات دهنده کیست مثلاً اگر گفته شود خریدار ممکن است فرضاً رعیت بگوید تنباکوی خود را نیفروشم و در موقعی که خودش مصرف میکند از اداه مالیات امتناع کند اگر چه این مسئله هم جزئیست و بنده چندان اهمیت نمی دهم ولی میشود یک هدیه ایرادی بکنند مثلاً اگر تصریح کنیم خریدار بدهد وقتی تاجری خواست توتون یا تنباکو بخرد بموجب قانون مأمورین مایه حق خواهند داشت بلکه مجبور هستند در دست اول بعضی اینکه آن را خرید مطالبه مالیات بکنند در صورتی که بنده فکر می کنم ممکن است در نظامنامه پیش بینی بشود و اجازه داده شود که اگر یک تاجری در موقعی که توتون یا تنباکورا از مالک یا زارع خرید در همان موقع مالیات خودش را ندهد چرا؟ برای اینکه ممکن است یک تاجری که یک میلی میدهد و توتونی میبرد شاید زیاد تر پول نداشته باشد که فوراً یک مالیاتی هم بدولت بدهد و آن تنباکو را در انبار خود نگاهدارد در صورتی که در نظامنامه ممکن است ترتیبی داده شود که تاجر توتون و تنباکوی خود را حفظ کند و در موقعی که بصرف میرساند در دست دوم و سوم که باشخص کوچکتر میفرودد مالیات دریافت کند

یا اینکه در محلی که زراعت که این توتون تنباکو میشود و میخواهند بنقطه دیگر حمل کنند مالیات را در نقطه اولی ندهند و جواز بگیرند در نقطه دیگری که بصرف خواهد رسید آن مالیات را بپردازند در هر صورت اشکال مختلفه در پرداخت این مالیات پیش می آید که تمام آنها را نمیشود در این قانون پیش بینی کرد بنده تصدیق میکنم که این مسائل باید تصریح شود ولی چون در تحت یک ماده نمیشود تصریح کرد و باید چند ماده نوشته شود و اسباب سهولت تاجر و مالک و خریدار و فروشنده تمام اینها تهیه شود بنا بر این فعلاً رأی میدهم هیچ مالیاتی وضع نشود و این مالیات هم صدی سی باشد آنوقت اجرای آنرا موکول میکنیم بآن نظامنامه که باید از کمیسیونهای متعدد و صحه های مایه بگذرد و با تصدیق باین نظامنامه تمام این اشکالات رفع میشود و رعیت و زارع هم تعصبی نخواهد شد.
رئیس - آقای ملک الشعراء موافقت می کنید؟
ملک الشعراء - بنده موافقت می کنم ولی دو نظریه دارم که با آن دو نظریه تقریباً مخالف
رئیس - در کلیات موافقت یا مخالف؟
ملک الشعراء - در کلیات موافقت می کنم ولی دو نظریه دارم.
رئیس - آقای گروسی مخالفید؟
حاج شیخ محمد حسن - بلی بنده در شور اول عرض رساندم که با اساس این قانون معارضه نظر باینکه اساس وضع مالیات و قوانین مالیات گذاریرا چه از جزئی و چه از غیر جزئی تصدیق دارند که مالیات باید از وجهه عایدی باشد نه از وجهه انتفاعی از وجهه عایدی و قسمت پیدا میکند یکی مستقیم و یکی غیر مستقیم ولیکن وجهه عایدی باید در هر دو محفوظ باشد حتی در مالیات غیر مستقیم نه اینکه غیر مستقیم یک چیزی باشد که ضد نقیض با این اساس باشد چه مالیات مستقیم و چه مالیات غیر مستقیم باید از وجهه عایدی باشد حالا در جهت جنبش بنده در مقام اگر نیستم معلوم است که مالیات مستغلات اعظم از این بود کلام دو این است که وقتی که ما این اساس را از دست دادیم دیگر کار بجایی میرسد که نظیر میشود و اساس برای قانون دیگری میشود بنابر این یک اساس هم این میشود که مالیات بر انتفاع است مثل اینکه از تنباکو و توتون نه از حیث اینکه توتون و تنباکو عایدی آنها است مالیات میگیرند بلکه از حیث این است که انتفاعشان از آن است پس اگر امروز مسامحه کنیم و این اساسی را از دست بدهیم مثلاً بر میگردد به انتفاعات الی ماشاء الله بیکدفعه گفته میشود فلان شخص که فلان مهارتش نزدیک کوچه است و چند بنجره دارد و اشتیاق هوا میکند باید فلان مبلغ مالیات بدهد عده با فشاری بنده بیشتر بواسطه این فقره است که اگر ما فتح این باب را بکنیم و اساس مالیاتگذاری را از روی انتفاعات قرار بدهیم آنوقت بملاحظه حوائج مملکتی گاه میشود که در عرض سال ده جور و در عرض ده بیست سال چند جور مالیات وضع میشود لیکن ما اگر نقطه نظر را عایدی قرار دادیم اگر هزار جور عایدی پیش بیاید ضرر ندارد بجهت اینکه آن شخص ده رسته عایدی پیدا کرده از هر قسمتی از آن ده رسته باید بدولت کمک

بکنند بخلاف اینکه ما اساساً از روی انتقادات قرار بدیم خیلی از انتقادات است که از عطایای الهیه است و باید در قبال او آن شخص منتفع بلک سیه و دینار بل نیکند و خودش مقدر نیست خیلی چیزها هست که غیر اختیاری است پس وقتیکه ما اساساً انتفاع گرفتیم و گنتیم کسانیکه مصرف میکنند یعنی منتفع میشوند مالیات بدهند برای بده نظیر میشود هر قانونیکه میآید گفته میشود در فلان نوع انتفاع چه ضرر دارد برای دولت مالیاتی وضع شود و این رفته رفته در عوض اینکه مملکت ما ترقی کند مملکت ما را نابود خواهد کرد لهذا پیش از این اجمال اسباب تصدیق نمیشود مینقدر عرض میکنم اگر چه امر این مالیات بر سر آب اهون از قانون مستغلات ولی در قانون مستغلات فقط بنده در فروعات نسبت به مستاجر گفتم که بعضی تکالیف به او مربوط نیست و الا در اساس هیچ مغالفتی نداشتم با اینکه این مالیات نسبت به آن خیلی اهونست اساساً عرض میکنم خیلی نامناسب است بخصوص که باید مالیات را از وجهه هایدی وضع کرد و از وجهه عایدی هم در قسم است مستقیم غیر مستقیم بطور شده است که ما اینجا اساس را با اینکه از مرام قرار بدیم از بین میریم خیلی ضعیف است .

این زراعت طرد و متروک شود لهذا عقیده بنده این است که در این ماده یا در نظامنامه که نوشته می شود توضیح داده شود و از اشکالات و زحمانی که در کار می آید بترسند مالیات را بر توتون و تنباکوی ساخته شده ببنند یعنی آن دست آخر آن دستی که توتون تنباکو ساخته میشود و میخورد از مناره یا دکان یا تجارتخانه بیرون بیاید این مالیات را بگیرند یعنی بسته ها و تریبانی قرار بدهند بیچیده و نه بیچیده و تنباکوی کبسه کرده پاک کرده یا پاک نکرده پاک قسم باندرلی قرار بدهد که هم عایدی دولت زیادتیر باشد و هم بزراعت تمهیل نشود و هم اینکه اساس داشته باشد و برای اشکال دوم در آن پیشنهادیم که بنده میخوام بکنم نتیجه بدهد یعنی اینجا هم مربوط شود این گویا اشکال نداشته باشد و دولت در موقع نوشتن نظامنامه می تواند این ملاحظاتی را بکند اما مسئله دوم که فوق العاده بنده اینجا معطلم و اشکالات بزرگی که پیش چشم بنده می آید مسئله رقابت است چندین مرتبه این مسئله مذاکره ورد و بدل شده و مطبوعات هم در این موضوع نظریاتی داشته اند آنچه بنده تصور میکنم این است که در مقابل رقابت اکثر بآینده خواهند و آخرین جوابیکه در این موضوع مسئله رقابت پیش نیاید و قوت تجارت داخلی در برابر قوت تجارت اجنبی بکاهد مالیاتیکه ممکن بود صدی صدیا صدی پنجاه قرار بدیم صدی سی معین کردیم و بالاخره فرمودند که با این مالیات قیمت امته داخلی با مال التجاره خارجه برابر میشود و تصور فرمودند که میشود باین مسئله قانع شد ولی بنده قانع نمیشوم زیرا امروزه کسکه قیمت توتون و تنباکوی اجنبی فوق العاده گران تر از توتون داخلی است مملکت می بینم که غیر از رشت و طهران از غلبه نقاط شمالی و بلکه مرکزی ایران تجارت روسی شوب دارد درخراسان مخصوصاً در سرحدات توتون رشت اهدا وجود ندارد و در خود شهر مشهد هم کمالاً تجارت توتون خارجی با تجارت توتون داخلی برابری میکند در صورتی که می بینم توتون خارجه فوق العاده گران تر از توتون داخلی است در اینصورت ما بطور می توانیم مطمئن شویم که این دو متاع وقتی قیمتشان متساوی شد آنوقت تجارت خارجه درخراسان و سارندران آذربایجان و کردستان حتی اصفهان و کرمان زیادتیر بشود ؟ چه چیز میتواند ما را مطمئن کند که آنوقت تجار خارجه مایوس شوند و متاع خودشان را وارد مملکت ما نکنند و بر فرض که قیمت دو متاع متساوی شد تجار اجنبی بترسند اینکار را نکنند ؟ همه میدانند که دول برای پیش بردن تجارت خودشان بعضی اقدامات و قداکارها میکنند و ممکن است بعضی کمک ها و مساعدتها به تجار خودشان بکنند چنانکه دیدیم در مسئله قند و کبریت و بعضی چیزها با تجار معاوت میکنند و آن وقت قند در داخله ایران از خارجه گران تر است و بالاخره برای اینکه تجارتشان در مملکت دیگر ریش برود قداکارها میکنند و ممکن است همان دولتی که توتونش داخل در ایران می شود یک فداکاری دو ساله بکند زیرا در توتون یک مرتبه هست که در سایر تجارتها نیست توتون خریداران خودش را متعاد مینمکن است دو سال با تجار

ملک الشعراء - بدیهی است که با اصل مالیات دخانیات نمیشود مخالفت کرد زیرا که یک سرچشمه عایدیت که ما چند سال است آرزو میکردیم این مالیات وضع شود و اشخاص هم که مخالفت میکنند دلیل و سندی در دست ندارند بنده با وجود اینکه کمالاً با این مالیات موافقم و جدی دارم در اینکه شاید بتوانم سایرین را هم که مخالفند موافق بکنم دو اشکال دارم که این هر دو اشکال در ضمن مذاکره این قانون مقرر کرده شده است ولی جوابها اینکه داده اند بنده را قانع نکرد و یکی مسئله گرفتن اصل مالیات است و با اینکه در ماده دوم اصلاحاتی شده باز هم منظور یک قدری تاریک است و معلوم نیست که این مالیات در چه دست و درجه مورد گرفته و اخذ خواهد شد چنانچه مخبر کمیسیون تصدیق کردند هر چه این مالیات در دستهای آخر گرفته شود یعنی چه مالیات از تنباکو و توتون نزدیک باستعمال گرفته شود قائده اش از برای دولت بیشتر خواهد بود بنده هم روی این عقیده اظهار میکنم خوب است که یک توضیحی در این باب داده شود که ما مطمئن شویم که هم عایدی دولت زیاد تر خواهد بود و هم بر زراعت تمهیل نخواهد شد زیرا این بدیهی است اگر این مسئله بحال ابهام باقی بماند ممکن است از برای تمهیل وصول این مالیات را بر گردانند بدست اولو مستقیماً مأمورین وصول مالیات بروند سر زراعت و این مسئله را هم موضوع تجدید تریاک با نشان داد که باندازه مأمورین وصول مالیات اجحاف کردند و باندازه بار این مالیات غیر مستقیم (بشکل مستقیم در آمده بود) سنگین بود که خیلی از زراعین و برزگران ترك كاشتن تریاک را کردند اینجا هم ممکن است در موقع وصول مالیات فشاری بر زراعین بیاید و دو ضرر متوجه ما شود یکی اینکه مقداری عایدی ما بواسطه گرفتن در دست اول کم شود دیگر اینکه زراعین خسته شده و اصلاً

خودشان معاوت کنند و توتون خارجه ارزان تر از توتون داخله وارد ایران بشود وقتی که ارزان تر وارد شد اشخاصیکه به توتون رشت معتادند بزحمت هر چه تمامتر اعتیاد خودشان را ترك میکنند و توتون خارجه را میخرند بعد از دو سال معتاد میشوند آن وقت اگر دولت هم معاوت نکند و توتون خارجه با توتون داخله مساری شود آن حالت اعتیادگفته تجارت خارجی را سنگین میکند و بواسطه آن اعتیاد مردم دست از خریداری توتون خارجه برنخواهند داشت و این باعث تقویت توتون خارجه میشود و بلاوه چون در مملکت ما اسباب حمل و نقل و سهولت حمل مال التجاره موجود نیست چنانچه الان عرض کردم در خراسان و در آذربایجان و کردستان و سایر نقاط توتون و سیگار خارجه معمول است بر فرض مسئله معاوت را منکر شویم چون مانعیت توتون را از اینجا برسد خراسان و آذربایجان و کردستان حمل کنیم آنها از خاک خودشان سهولت وارد خواهند کرد و ممکن است ارزان تر وارد شود در صورتیکه بنده کمالاً میدانم این مسئله مهم خواهد شد و معاوت هم با تجار خواهد شد و آن وقت نه تنها وارد ایران میشود بلکه چون صرفه برایشان خواهد داشت تنباکو هم خواهند کاشت و خواهد دیدند و خواهند ورستان و قفقاز و ترکستان تنباکو وارد مملکت ما خواهد شد این است که بنده از این مسئله خیلی متشوش هستم از یک طرف می ترسم که تمهیل بر رها یا شود و زراعت توتون و تنباکو را ترك کنند از این طرف می ترسم تجارت خارجی قوت پیدا کند و در طرف دو سال بگذرد بینم که این تجارت هم از ایران رفته است و متأسفانه مجبور شویم که در این مجلس با چنین مجلسی این قانون را نسخ کنیم و بکشور منتهی کنیم برای خودمان ذخیره کنیم این عقیده بنده است و چون بنده با اصل این قانون موافقه عقیده بنده اینست که دولت میتواند با دولتی که توتون از آنها وارد ایران میشود بقراری بگذارد و این قرارداد ممکن است دو صورت داشته باشد یکی اینکه توتون و سیگار خارجه در داخله ایران همان حالت توتون داخله را داشته باشد و مالیات بدهند یا اینکه بر تفرقه گیری بکچیزی بیفزایند و گمان میکنم از جریاناتیکه امروز بین دولت ایران و دول متجاهد است بقدر کم میتوانیم استفاده کنیم که آنها خیلی جزئیات اگر هیئت وزرا جدیت بکنند میشود اصلاح کرد در هر صورت در این موضوع نباید عجله کرد و باید دقت کرد بلکه بتواند در موضوع قرارداد بکنند که افلا در داخله بهمین موازنه که توتون داخله براتب از توتون خارجه ارزان تر است این موازنه بحمل خودش بماند والا اگر در این موازنه تغییر بکند بنده بطور حتم بداند زراعت و تجارت تنباکو هم خواهند خورد .

رئیس - اینکه فرمودید موافق هستم در **ملک الشعراء** - با اصل قانون موافق هستم ولی این اشکالات را هم داشتم .
رئیس - خواهش دارم نظامنامه ملاحظه فرمائید معنی لفظ مخالفت و موافقت را ببینید که بعد از این سه تفاهم نشود وقتیکه عرض کردم موافقت یعنی با کلیات این قانون کسکه پیشنهاد کرده اند موافقت هستید یا نه ؟
ملک الشعراء - موافقم ولی این ...
رئیس - خواهش دارم نظامنامه ملاحظه فرمائید معنی لفظ مخالفت و موافقت را ببینید که بعد از این سه تفاهم نشود وقتیکه عرض کردم موافقت یعنی با کلیات این قانون کسکه پیشنهاد کرده اند موافقت هستید یا نه ؟
ملک الشعراء - موافقم ولی این ...

رئیس - بی اجازه که نباید حرف بزنید عرض کردم موافق نبودید و باسم موافقت مخالفت کردید .
ملک الشعراء - بسیار خوب بعد از این مواظبت خواهم کرد .
وزیر مالیه - بنده تصور میکردم اولاً این ابهام مضر کسکه آقایان از آن می ترسند رفع شده است برای اینکه نوشته شده است این مالیات از عوارض غیر مستقیم خواهد بود و حالا برای اینکه بکلی دفع این ابهام بشود ممکن است بتوسیم که از زراعت مستقیماً دریافت نخواهد شد اما در خصوص رقابت خارجی بنده در یک جلسه دیگر اظهار عقیده کردم باز هم عقیده بنده همانست که عرض کرده ام تصور میکنم این اظهارات آقای ملک الشعراء که خیلی خوب بیان فرمودند بکفایتی معنای بر توهمات است ایشان تصور کردند که توتون ساخته شده یا ساخته نشده یک تجارت خیلی بزرگ است که هر ساله بیک مقدار گرانی وارد مملکت میشود در حالیکه اینطور نیست و یک مقدار خیلی کمی است شاید بعضی آقایان که در بعضی از بلاد سر حدی بودند و دیده اند سیگار های خارجی کشیده میشود تصور میکنند که خیلی خیلی زیاد وارد مملکت میشود و حال آنکه اینطور نیست و مقدارش خیلی کم است و شاید بیک مقدار خیلی زیادش هم بترتیب قاچاق وارد میشود بنا بر این و بنا بر دقت هائی کسکه شده است بنده تصور میکنم این مالیات صدی سی که وضع شده است یک چیز زیادی نیست و برای رقابت مال التجاره خارجی میدان باز نخواهد کرد این عقیده بنده بود که عرض کردم حالا بسته برای آقایان است .

حاج شیخ حبیب الله بنده با اصل تکثیر عایدات هیچ مغالفتی ندارم بلکه کمال اشتیاق و آرزوی ما این است که دولت ما از همه دول معتبرتر باشد این مطلب مسلم است و لازمه ایرانیت است ولی هر مالیاتی که وضع میشود باید ملاحظه خصوصیات او را کرد این مالیات دخانیات که وضع شده است بنده از دو حیث با او مخالفم یکی از حیث اجمال و ابهامیکه در اوست چون باید موضوع و معمول قضیه معلوم و معین شود که چه وقت میگیرند و از کی میگیرند تا بدانیم و رای بدیم چون توتون و تنباکو که ما برای مالیات میندیم بکنده این است که از زراعت گرفته میشود و بکنده افزوده اگر بنا باشد از زراعت گرفته شود (و او اینکه میفرمایند از زراعت گرفته نمیشود) خودش یک ضررهائی دارد که بدولت وارد میشود زیرا از برای هر فرقه باید یک مفتش بفرستند و یک قاچاق گیر بفرستند این خرجش پیش از هایدیش خواهد شد اما اگر از فروشند گرفته میشود چون معین نشده است بنده نمیتوانم چیزی عرض کنم مسئله تاثر مخالفت دارم بواسطه این است که نمیفهمم و نمیتوانم که آیا از برای اجرای قانون دخانیات اجزائی هم معین خواهد کرد یا با همان اجزاء ادارات سابقه تجدید این مسئله اداره خواهد شد اگر خرجی از زیرای او نیکیند خیلی خوب ما هم حرفی نداریم ولی اگر بنا باشد دولت از برای صل دخانیات هم اجزائی معین کند ولو باختصار هم باشد بنده که پیش خودم حساب میکنم بینم ضرر دولت بیش از دخلش

مالیه گرفته و خرج کرده است و آن بودجه را کمیسیون معاینات رسیدگی کرده و تفریح کرده است و این قانونیست که مجلس پیشنهاد کرده آید پنج ماده است بضمیمه نامه یک که ملاحظه میفرمائید طبع و توزیع هم شده است در این ماده کسی مخالف هست یا نیست **حاج سید رضا** - چیزی در این باب تا زگی داده شده است . . .
رئیس - بلند تر فرمائید و اگر پیشنهادی دارید پیشنهاد کنید .
حاج سید رضا - عرض کردم تاریکی از برای بودجه سه ماهه چیزی داده شده است یا همانست که در سابق داده شده بود ؟
رئیس - همانست که سابق طبع و توزیع شده است - رای میکنیم باین ماده به همین ترتیب که قرائت شد آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند . (عده کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - مذاکره در قانون تبدیل مالیات خالصجات انتقالی به مالیات اربابی است مذاکرات در کلیات است آقایان مغالفتی دارند ؟

سر دارم معظم مخبر - بهتر این است بفرمائید بکمرته این مواد را بخوانند بعد مذاکره شود .
رئیس - طبع و توزیع شده است مواد آهم که بعد خوانده میشود دیگر لازم نیست قرائت شود **حاج شیخ اسدالله** - عقیده بنده این است قانون گذار وقتی که بخواست یک قانونی وضع کند باید با اصل و اساس را نگاه کند و بعد موادی را که در ضمن آن قانون وضع میکند تمام مربوط به آن اصل باشد خلاصه اینکه یک علت فائمی در نظر داشته باشد که روابط این مواد با آن اصل محفوظ باشد در اینجا نظر منتن و کمیسیون را بنده نمیدانم چه بوده است در اینجا یکی از سه مطلب ممکن است ملاحظه شده باشد یکی اینکه یک عایدی از برای دولت پیش بینی شده باشد یکی اینکه آسایش آن اشخاص که دارای املاک خالصه هستند شده باشد یکی اینکه اختلافاتی که در بعضی مواقع ممکن است بین مالک و دولت حاصل شود رفع کرده بنده تصور میکنم از این سه شق نمیتواند خارج باشد یکی منافع دولت که باید در اینجا ملحوظ شده باشد و یک عایدی برای دولت پیش بینی شده باشد و یکی هم آسایش حال مردم که با مالکین باشد یکی هم اختلافاتی که مابین مالکین و دولت در موافقی که ممکن است فراهم شود دیگر پیدا نشود یکی از این سه شق باید تصور شود این قانون را وضع کند بنا بر این اگر از برای دولت یک عایدی در نظر دارند و نظرشان باینست دولت است یعنی یکوجهی از برای دولت پیش بینی شده است که دولت از این راه ممکن است یک عایدی تحصیل کند بنده بر عکس تصور میکنم زیرا یک عایدی مرتب از بابت مالیات خالصجات قلا عاید دولت میشود حالا اگر در بعضی از موارد مالکین اظهار میکنند این مالیاتیکه دولت با جمع بسته اظهار عایدی ندارد ممکن است دولت در آنجا یک مزیتی بکند و در صورت صدق یک تخفیفی به آنها بدهد ولی اگر تصور شود که از این راه بتوان تروش یک وجهی عاید دولت میشود دولت با سرع وقت میتواند تهیه وجهی کند بنده مایوس هستم که عیالات دولت بتواند از این راه یک وجهی تهیه کند